Omgevingsvisie Nederweert

Met en vanuit kwaliteit

November 2026 | Ontwerp

Nederweert
samen groots, samen doen!

Colofon

Deze Omgevingsvisie is opgesteld in opdracht van de gemeente Nederweert. De gemeente Nederweert is verantwoordelijk voor de inhoud van de Omgevingsvisie. HeusschenCopier Landschapskracht heeft hierbij redactioneel geadviseerd en is verantwoordelijk voor de vormgeving, opmaak en het kaartmateriaal.

Het in deze Omgevingsvisie opgenomen beeld- en kaartmateriaal van HeusschenCopier Landschapskracht mag uitsluitend met derden worden gedeeld onder vermelding van HeusschenCopier Landschapskracht als bron en/of met behoud van het bijbehorende logo.

Nederweert
samen groots, samen doen!

HeusschenCopier
LANDSCHAPSKRACHT

Inhoud

DEEL A **INTRODUCTIE** 6

1. Inleiding 9

2. Het verhaal van Nederweert 21

DEEL B **VISIE** 28

3. Toekomstperspectief voor Nederweert 31

4. Visiekaart 39

5. Structurerende keuzes 43

DEEL C **UITWERKING** 48

6. Themagerichte uitwerking 51
- Sociaal domein 52
- Toekomstbestendige woningvoorraad 56
- Economie en bedrijvigheid 60
- Mobiliteit en bereikbaarheid 64
- Duurzame leefomgeving 68
- Milieu en omgevingseffecten 74
- Fysieke en sociale veiligheid 78

7. Landschappelijke uitwerking 83
- Velden 86
- Kampen 87
- Heideontginningen 88
- Nat(uur) productieland 89
- Bos- en mozaïeklandschap 90
- Beekdal 91
- Veenontginningen 92
- Natuurgebieden 93

8. Gebiedsgerichte uitwerking 95
- Bebouwd gebied 98
- Overgangsgebied 114
- Agrarisch buitengebied 118
- Bufferzone 120
- Natuurgebieden 122

DEEL D **DOORKIJK** 124

9. Blijvende participatie 127

10. Doorkijk en bijstelling 131

Bijlagen worden als aparte documenten gepubliceerd

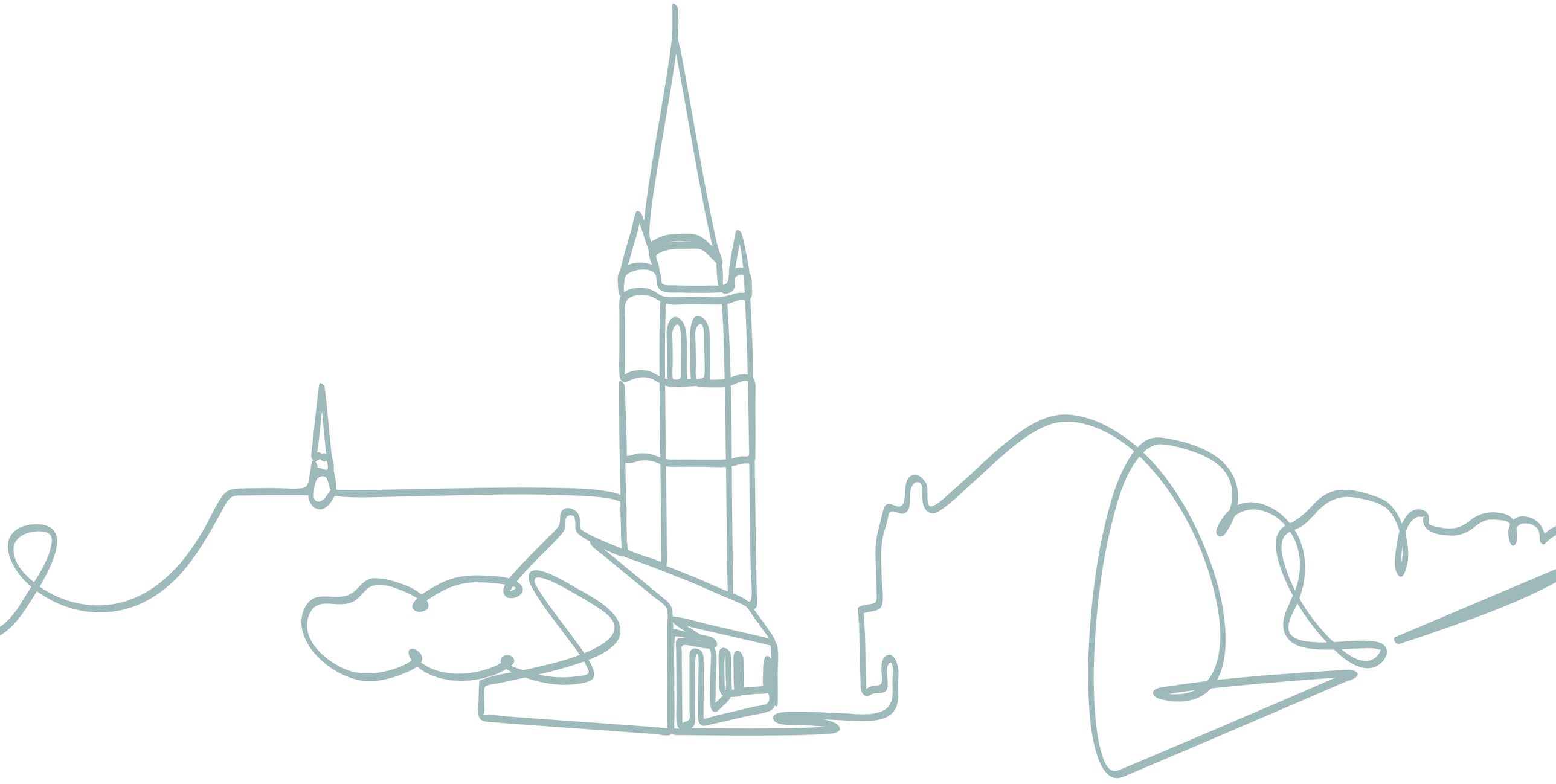

Samen vooruit

Bouwen aan de toekomst van Nederweert

Deze Omgevingsvisie laat zien waar Nederweert voor staat: een gemeente met een sterke identiteit, hechte kernen en een waardevol buitengebied. Tegelijkertijd staat Nederweert voor grote opgaven. De groei van de regio, de woningbouwopgave, de transitie van de landbouw, en de noodzaak voor een gezonde leefomgeving vragen om duidelijke keuzes en een integrale aanpak.

In de verdere uitwerking van de visie is daarom nadrukkelijk gekozen voor een ontwikkelgerichte benadering. De gemeente wil de kwaliteiten van haar kernen en buitengebied behouden én benutten als fundament voor een sterke economie, toekomstbestendige landbouw en aantrekkelijke woonkernen. Daarbij worden economische ontwikkeling, woningbouw, natuur, leefbaarheid en voorzieningen niet als losse opgaven beschouwd, maar als onderdelen van één samenhangende toekomststrategie.

De ligging van Nederweert biedt daarbij bijzondere kansen. De economische dynamiek van de omliggende regio's vraagt om een actieve koers, waarbij de gemeente bewust stuurt op een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat, ruimte biedt aan ondernemerschap en investeert in voldoende woningen, bereikbaarheid en voorzieningen. Groei is daarbij geen doel op zich, maar een middel om de leefbaarheid van de kernen, het voorzieningenniveau en de economische vitaliteit ook op de lange termijn veilig te stellen.

Ook het buitengebied krijgt een duidelijk toekomstperspectief. Naast natuur, landschap, bodem en water is er ruimte voor een toekomstbestendige agrarische sector die zich ontwikkelt door te vernieuwen en te verduurzamen. Een vitaal buitengebied ontstaat juist door landbouw, natuur en landschap in samenhang te ontwikkelen en elkaar te laten versterken.

Deze visie vormt daarmee niet alleen een ruimtelijk toekomstbeeld, maar ook een uitnodiging om gezamenlijk te werken aan de verdere ontwikkeling van Nederweert. De komende jaren krijgt deze visie stap voor stap uitvoering via programma's, investeringen en andere instrumenten uit de Omgevingswet. Zo groeit de Omgevingsvisie uit tot een gezamenlijk kompas om te bouwen aan de toekomst van Nederweert.

DEEL A
INTRODUCTIE

In dit deel

In dit deel leggen we uit waarom we deze Omgevingsvisie opstellen en welke rol de Omgevingswet daarbij speelt. We beschrijven het doel van de visie, de bouwstenen waarop we voortbouwen en de manier waarop inwoners en partners hebben bijgedragen. Tot slot introduceren we de gebiedsindeling die als basis dient voor de verdere uitwerking van de visie.

1. Inleiding

In deze inleiding leggen we uit waarom we deze Omgevingsvisie opstellen en welke rol de Omgevingswet daarbij speelt. We laten zien hoe de Omgevingsvisie zich verhoudt tot andere instrumenten, zoals het Omgevingsprogramma, het Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning. Ook beschrijven we het doel van deze visie voor Nederweert en lichten we toe op welke bestaande bouwstenen we voortbouwen en hoe we samen met partners en inwoners aan deze visie hebben gewerkt. Tot slot tonen we de gebiedsindeling die in deze Omgevingsvisie wordt gebruikt.

Wettelijk kader

De Omgevingswet, die op 1 januari 2024 van kracht is gegaan, verplicht zowel het Rijk, als alle provincies en gemeenten in Nederland om een visie op de fysieke leefomgeving te ontwikkelen.

Het doel van de Omgevingswet is om duurzame ontwikkeling te stimuleren. De wet maakt regels eenvoudiger en overzichtelijker door ze te bundelen en beter op elkaar af te stemmen. Dit zorgt voor snellere en transparante besluitvorming, doordat procedures worden vereenvoudigd en belanghebbenden vroeg in het ontwikkeltraject worden betrokken. Tegelijkertijd krijgen overheden meer ruimte voor maatwerk en lokale afwegingen. Zo beschermt de wet een veilige en gezonde leefomgeving met omgevingskwaliteit én biedt zij ruimte voor maatschappelijke behoeften.

De fysieke leefomgeving van Nederweert staat onder toenemende druk. Opgaven rondom wonen, economie, landbouw, natuur, water, energie en gezondheid vragen steeds vaker om keuzes die niet los van elkaar kunnen worden gemaakt. Daarom zien we deze Omgevingsvisie niet alleen als een wettelijke verplichting, maar vooral als een kans om richting te geven aan de toekomst van onze leefomgeving vanuit samenhang, identiteit en kwaliteit.

De gemeente maakt gebruik van verschillende instrumenten binnen de Omgevingswet om de ontwikkeling en bescherming van de fysieke leefomgeving te sturen:

- ***Omgevingsvisie*** **|** De Omgevingsvisie beschrijft een samenhangend toekomstbeeld voor de leefomgeving op de lange termijn waarin ambities, keuzes en prioriteiten zijn vastgelegd. De Omgevingsvisie is strategisch en richtinggevend. De planhorizon is ca. 15 tot 20 jaar.

- ***Omgevingsprogramma*** **|** Het Omgevingsprogramma werkt de Omgevingsvisie concreter uit en is beleidsmatig gericht op uitvoering. Hierin staat wat de gemeente de komende ca. 5 tot 10 jaar gaat doen om de ambities uit de visie voor een bepaald thema of gebied te realiseren.

- ***Omgevingsplan*** **|** Het Omgevingsplan bevat de juridisch bindende regels voor de fysieke leefomgeving binnen de gemeente. Het bepaalt wat waar is toegestaan en onder welke voorwaarden. Het Omgevingsplan vormt het toetsingskader voor vergunningen en initiatieven.

- ***Omgevingsvergunning*** **|** De Omgevingsvergunning is de juridische toestemming van de gemeente voor de praktische uitvoering van de Omgevingsplanactiviteit. Met de vergunning wordt vastgesteld dat een activiteit past binnen de regels van het Omgevingsplan of, indien gemotiveerd en toegestaan, kan worden afgeweken van het Omgevingsplan.

Doel Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie gaat over de vraag hoe we een ***veilige***, ***gezonde*** en ***aantrekkelijke*** leefomgeving kunnen doorgeven aan volgende generaties. We geven richting aan de toekomst van onze leefomgeving vanuit samenhang en kwaliteit. Daarbij zoeken we een balans tussen ruimte voor eigen initiatief en het beschermen van belangen. De Omgevingsvisie biedt richting aan toekomstige ontwikkelingen, zonder alles vast te leggen. Zo creëren we duidelijkheid waar dat nodig is en laten we ruimte waar dat kan.

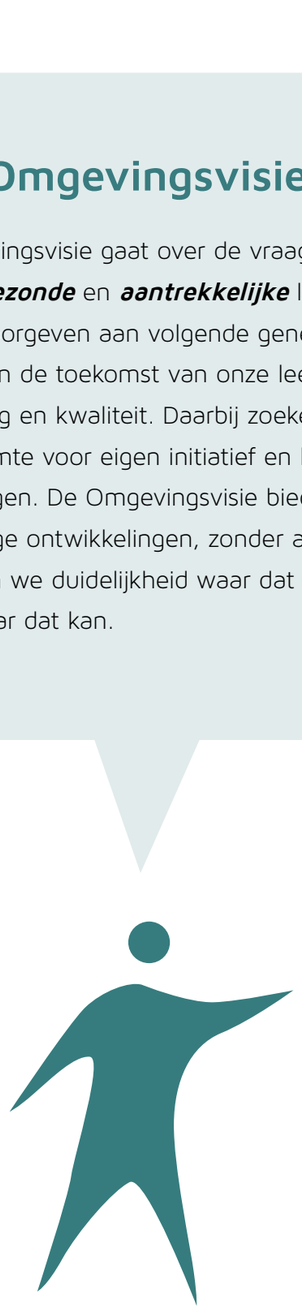

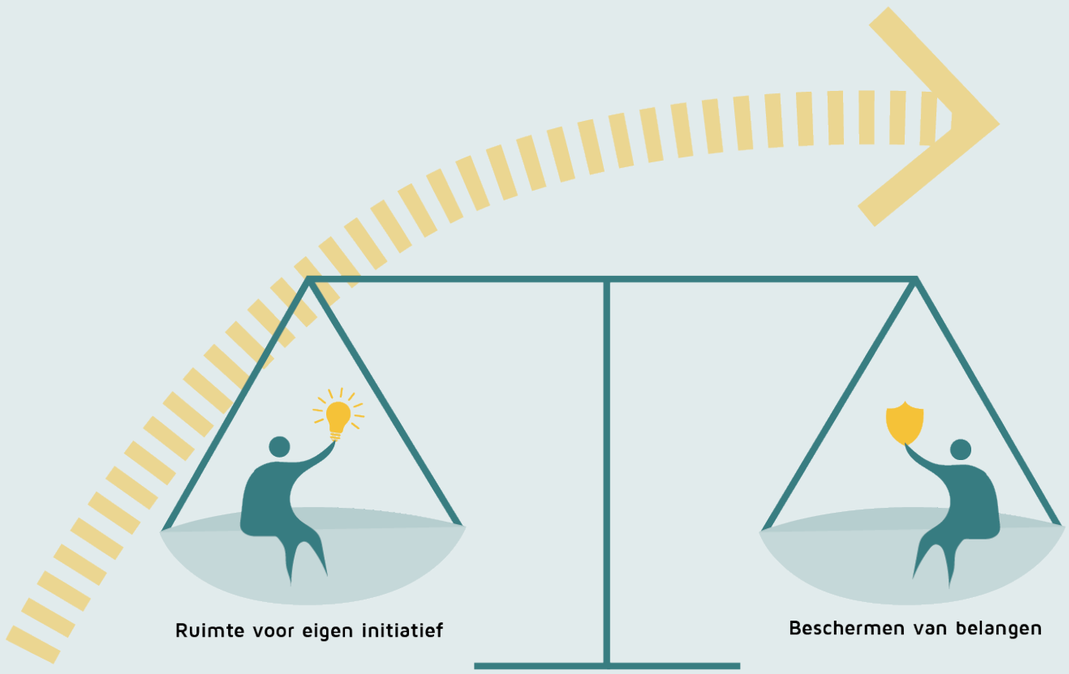

Omgevingskwaliteit: van sectoraal naar integraal

De afgelopen decennia zijn ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vaak sectoraal benaderd. Hierdoor zijn veel ontwikkelingen, soms zonder samenhangend plan, in de fysieke leefomgeving terechtgekomen. Deze aanpak heeft er mede toe geleid dat functies en ontwikkelingen zijn gerealiseerd op locaties die niet aansluiten bij bredere opgaven, zoals een gezonde woon- en leefomgeving. Ontwikkelingen kunnen daarom niet langer los van elkaar worden bekeken, maar moeten altijd worden afgewogen in relatie tot andere opgaven en ontwikkelingen. Met een integrale benadering worden keuzes gemaakt vanuit een gedeeld belang. Daardoor neemt de kans af dat ontwikkelingen strijdig zijn met overkoepelende doelen of opgaven uit andere sectoren.

Omgevingskwaliteit biedt richting bij ruimtelijke afwegingen en helpt bij het vinden van een balans tussen verschillende belangen. Daarbij is het geen vaststaand of objectief gegeven, maar afhankelijk van de lokale context, maatschappelijke waarden en ontwikkelingen in de tijd. Wat op de ene plek bijdraagt aan de omgevingskwaliteit, kan die elders juist aantasten.

Als doel, afwegingskader en toetsingscriterium kan het begrip omgevingskwaliteit het gesprek over de meerwaarde van ruimtelijke ontwikkelingen stimuleren. Omgevingskwaliteit gaat daarbij verder dan het beschermen van bestaande kwaliteiten alleen. De kern ligt in het toevoegen van toekomstwaarde: het vermogen van een gebied om kwaliteiten op lange termijn te behouden, zich aan te passen aan veranderingen en ruimte te bieden aan nieuwe functies.

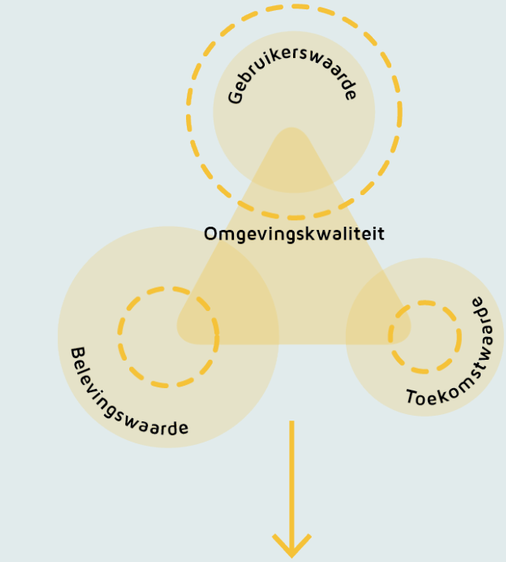

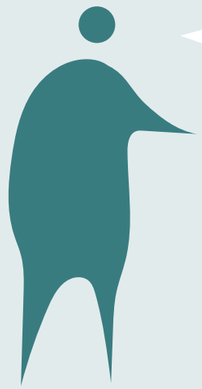

Omgevingskwaliteit wordt doorgaans gezien als het geheel van **gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde** dat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving bepaalt. Het begrip is per definitie integraal en omvat aspecten als cultureel erfgoed, stedenbouwkundige kwaliteit en de kwaliteit van natuur en landschap.

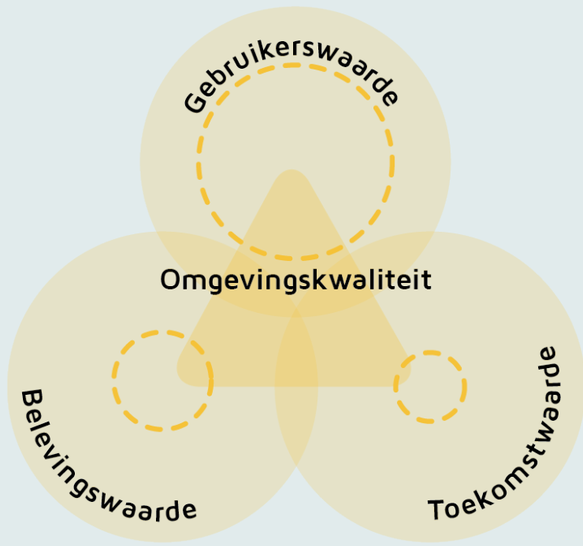

Betekenis voor Nederweert

De Omgevingswet vraagt om een samenhangende blik op de leefomgeving. Die richt zich in de kern op de fysieke leefomgeving, maar daarin nemen we ook het sociaal domein mee. In het sociaal domein gaat het over hoe mensen leven en elkaar ontmoeten. Met fysieke maatregelen en duidelijke randvoorwaarden die richting geven aan hoe we de omgeving gebruiken, proberen we een omgeving te creëren die prettig is om in te wonen en te verblijven.

We kijken daarbij niet uitsluitend naar afzonderlijke beleidsvelden, maar naar de onderlinge samenhang tussen landschap, water, bodem, natuur, economie, wonen en samenleving. Juist in die samenhang ontstaan de meest toekomstbestendige oplossingen. Daarbij beschouwen we het landschap niet als het resultaat van ruimtelijke keuzes, maar als het vertrekpunt ervan. De eigenschappen van bodem, water, natuur, cultuurhistorie en gebruik vormen samen het fundament waarop toekomstige ontwikkelingen worden afgewogen.

De keuzes die we in deze visie maken, staan niet op zichzelf. Nederweert bevindt zich in een bredere context van maatschappelijke trends en ruimtelijke opgaven die zich op verschillende schaalniveaus voordoen. Deze ontwikkelingen – van demografische veranderingen en klimaatopgaven tot economische en technologische transities – bieden kansen, maar brengen ook dilemma's en spanningen met zich mee. Op Europees, nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau wordt beleid ontwikkeld om hier richting aan te geven.

Europa stelt bijvoorbeeld bindende doelen en grensvoorwaarden voor het nationale beleid. Op nationaal niveau worden deze kaders uitgewerkt in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en zijn vervanger de Nota Ruimte 2050, waarin de strategische koers voor de fysieke leefomgeving wordt bepaald. Centraal staan thema's als water en bodem, landbouw en natuur, economie en energie en wonen, werken en bereikbaarheid. De Provincie Limburg vertaalt deze uitgangspunten in de Provinciale Omgevingsvisie 2026 (POVI) en de Omgevingsverordening Limburg 2026 (OVL), met aandacht voor regionale opgaven en ruimtelijke keuzes.

Een groot deel van de keuzes die we in deze visie maken (80%) komt dus voort uit beleid op andere schaalniveaus. Binnen de resterende 20% geven we als gemeente Nederweert zelf invulling aan deze ambities en leggen we onze eigen accenten.* Samen met nationale en provinciale visies vormt de Gemeentelijke Omgevingsvisie (GOVI) een gelaagd stelsel dat vraagt om afstemming en samenwerking.

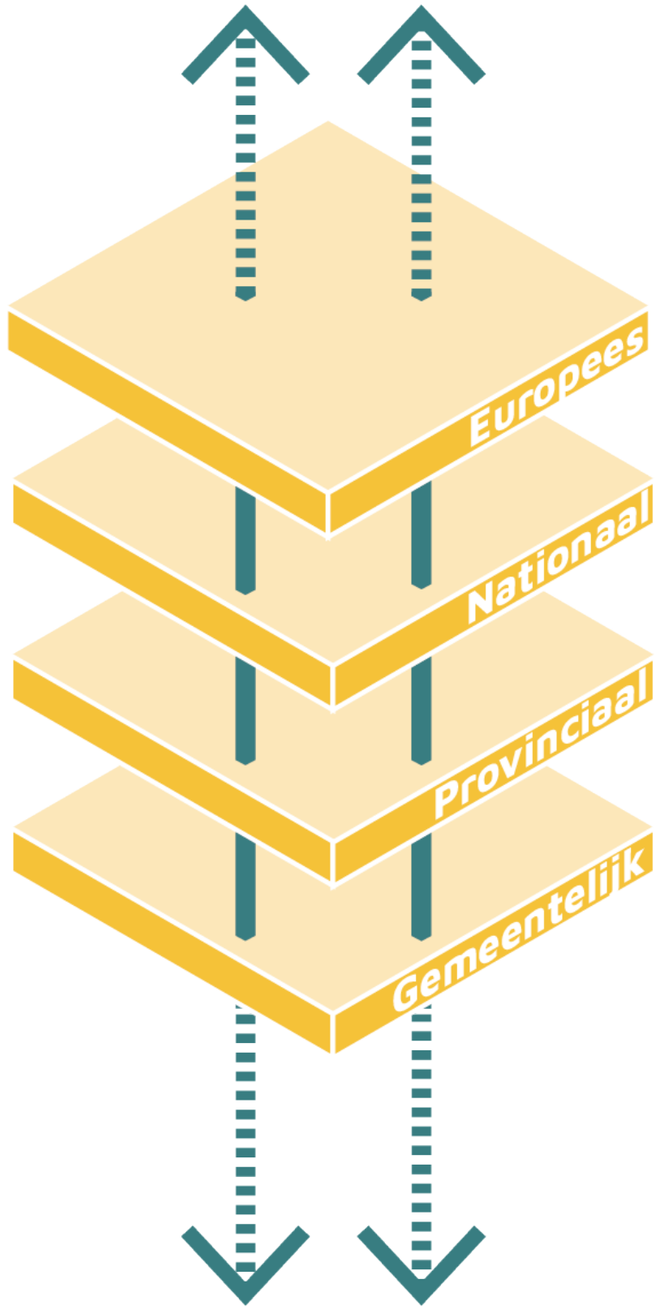

* *Voor de Omgevingsvisie Nederweert zijn een themagerichte, landschappelijke en gebiedsgerichte uitwerking opgesteld. De begrenzingen van de landschapstypen en deelgebieden sluiten daarbij niet altijd één-op-één aan op de aanduidingen uit bovenliggende beleidskaders. Een nadere toelichting op deze afbakening en de gemaakte keuzes is opgenomen in Bijlage 1.*

De keuzes uit deze Omgevingsvisie worden uitgewerkt in het Omgevingsplan, dat als toetsingskader dient voor initiatieven en ontwikkelingen. Daarbij worden belangen en beleidsvelden integraal beschouwd en zorgvuldig met elkaar in balans gebracht. Met deze aanpak geven we invulling aan het 'ja, mits'-principe van de Omgevingswet. We maken zichtbaar onder welke voorwaarden ontwikkelingen mogelijk zijn. Onze groei wordt gestuurd door kwaliteit in plaats van door vooraf vastgestelde aantallen of termijnen. Centraal staat het versterken van landschap, leefomgeving en toekomstbestendigheid. Groei is daarbij geen doel op zichzelf, maar een middel om deze kwaliteiten duurzaam te versterken.

Het begrip omgevingskwaliteit biedt hierbij een bruikbaar kader om te sturen op een hoogwaardige leefomgeving die ruimte biedt aan verschillende functies en tegelijkertijd aantrekkelijk en beleefbaar is (zie pagina 11).

Tot slot is het goed te vermelden dat dit document geen vast eindbeeld schetst, maar een ruime bandbreedte waarin de kwaliteit van Nederweert verankerd zit. Binnen die ruimte kunnen nieuwe plannen en ideeën bijdragen aan het gewenste toekomstperspectief van Nederweert.

DSO

De Omgevingsvisie wordt digitaal ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), zodat inwoners, initiatiefnemers, ondernemers en andere belanghebbenden de kern van het gemeentelijk beleid eenvoudig kunnen raadplegen. Samen met het Omgevingsplan en andere instrumenten draagt dit bij aan transparantie, samenhang en duidelijkheid over de gewenste ontwikkeling van de leefomgeving.

Voorzienbaarheid

Bij het vaststellen van nieuw beleid, een nieuwe visie of een nieuw Omgevingsplan houden we rekening met de gevolgen voor bestaande functies, gebruiksmogelijkheden en ontwikkelruimte. Nieuwe keuzes kunnen bestaande belangen raken. Daarom maken we veranderingen tijdig kenbaar en zorgen we voor een zorgvuldige afweging van belangen, bijvoorbeeld via deze Omgevingsvisie. Dat vergroot de voorzienbaarheid van ontwikkelingen en helpt om mogelijke schade en juridische onzekerheid zoveel mogelijk te beperken.

Status en werking van de Omgevingsvisie

Deze Omgevingsvisie geeft de strategische koers en ontwikkelrichting voor de fysieke leefomgeving van Nederweert. De visie is zelfbindend voor de gemeente, maar stelt niet automatisch concrete locatiekeuzes, investeringen, maatregelen of juridisch bindende regels vast. Verdere uitwerking en besluitvorming vindt plaats via onder meer de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie, programma's, projecten, het Omgevingsplan en de begroting.

De kaarten in deze Omgevingsvisie zijn strategische visiekaarten en geven ontwikkelrichtingen weer. Zij hebben niet de status van een bestemmings- of verbodskaart en wijzigen op zichzelf geen bestaande rechten. Aan aanduidingen of kleuren op de kaarten kunnen daarom niet rechtstreeks mogelijkheden of beperkingen voor individuele percelen worden ontleend. De gemeentelijke gebiedsaanduidingen geven strategische ontwikkelrichtingen weer en vervangen geen geldende beschermingsregimes van Rijk of provincie en lopen evenmin vooruit op eventuele wijzigingen daarvan. Juridisch bindende regels worden, waar nodig, afzonderlijk vastgesteld via het Omgevingsplan en de daarvoor geldende besluitvormingsprocedures.

Dit opgemaakte document is een statische, eenmalige weergave van de Omgevingsvisie: een momentopname van de eerste versie. Dit document wordt niet geactualiseerd. De Omgevingsvisie wordt dynamisch ontsloten via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Wijzigingen en bijstellingen worden uitsluitend in het DSO verwerkt. De versie in het DSO is daarmee de actuele en leidende versie. Aan de inhoud van dit document kunnen geen zelfstandige rechten worden ontleend.

Beschrijving van bouwstenen

De Omgevingsvisie staat niet op zichzelf. Zij bouwt voort op bestaand ***gemeentelijk, regionaal, provinciaal, landelijk en Europees beleid***. Bij de totstandkoming van deze visie zijn diverse beleidsstukken betrokken. Hieronder worden enkele belangrijke bouwstenen genoemd die richting hebben gegeven aan deze Omgevingsvisie. Ook andere relevante documenten, zoals het coalitieakkoord, het mobiliteitsplan, de begroting, het visiedocument Energiesystemen van de Toekomst en de analyse maatschappelijke voorzieningen, hebben als bouwstenen input geleverd voor deze Omgevingsvisie. Door deze bouwstenen niet afzonderlijk maar in samenhang te beschouwen, ontstaat een integrale basis voor keuzes. Hieronder volgt een opsomming van belangrijkste bouwstenen die de basis vormen voor de Omgevingsvisie van Nederweert:

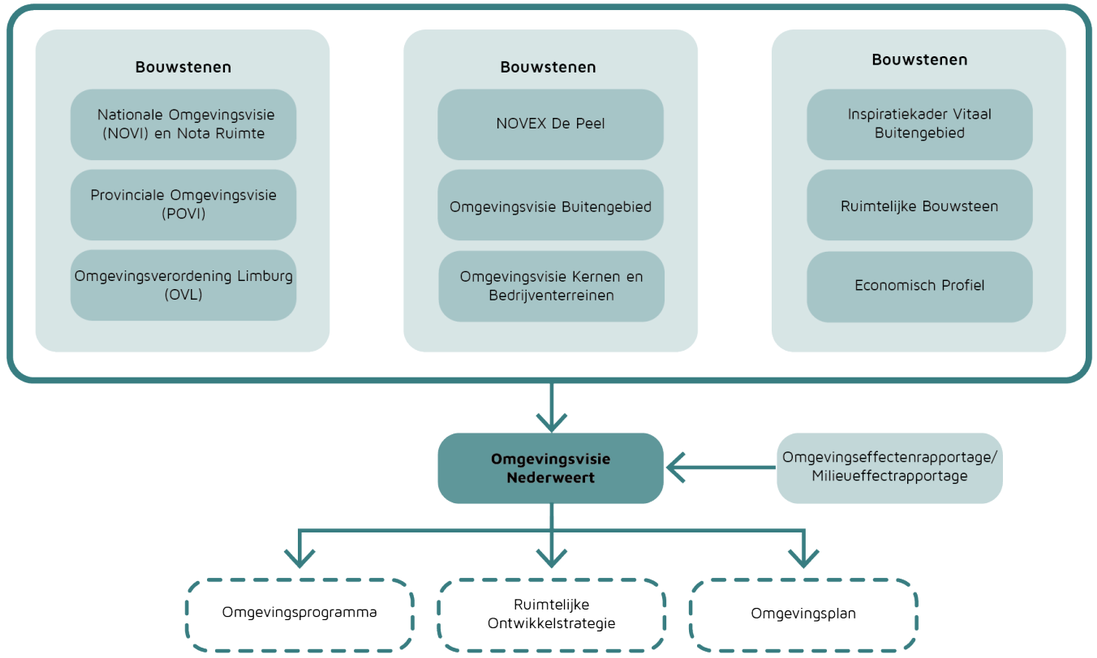

- ***De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en Nota Ruimte*** | De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de Nota Ruimte bieden het nationale ruimtelijke kader van het rijksbeleid voor de fysieke leefomgeving. Daarin staat een samenhangende ontwikkeling van Nederland centraal. Daarbij gaat het niet alleen om ruimte voor wonen, werken en mobiliteit, maar ook om de kwaliteit van landschap, natuur, water, gezondheid, veiligheid en erfgoed. De NOVI gaat uit van een schaarse ruimte en van opgaven die steeds sterker met elkaar samenhangen. Daarom vraagt de toekomst om samenhangende keuzes waarbij functies worden gecombineerd, gebiedskenmerken richting geven en afwenteling op andere gebieden of toekomstige generaties wordt voorkomen.
- ***De Provinciale Omgevingsvisie (POVI)*** | De Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) geeft richting aan de ontwikkeling van Limburg als aantrekkelijke, gezonde en economisch sterke provincie. Daarbij staat een toekomstbestendige fysieke leefomgeving centraal, waarin ruimtegebruik, natuur, water, klimaat, wonen, mobiliteit en economie in samenhang worden beschouwd. De POVI benadrukt het belang van gebiedsgerichte keuzes die aansluiten bij de identiteit en kwaliteiten van verschillende landschappen en kernen. Samenwerking tussen overheden, inwoners en ondernemers is daarbij een belangrijk uitgangspunt.
- ***De Omgevingsverordening Limburg (OVL)*** | De Omgevingsverordening Limburg (OVL) vormt het juridische kader waarmee provinciale belangen worden doorvertaald naar lokale plannen en ontwikkelingen. De verordening bevat regels en instructies voor onder meer natuur, water, landschap, erfgoed, wonen, energie en de kwaliteit van de leefomgeving. Hiermee waarborgt de provincie dat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan een evenwichtige en duurzame inrichting van Limburg, met respect voor de kenmerken en kwaliteiten van ieder gebied.

- ***NOVEX De Peel* |** In NOVEX De Peel komen de grote opgaven voor het landelijk gebied samen. Het ontwikkelperspectief richt zich op een meerkleurige Peel: een gebied waar ruimte is voor agrarische en andere ondernemers, bewoners, natuur en bezoekers. Daarbij staan drie perspectieven centraal: de ondernemende Peel, de natuurlijke Peel en de leefbare Peel. Water en bodem zijn hierbij sturend. De eigenschappen van het gebied bepalen waar en hoe functies als landbouw, natuur, recreatie en wonen zich duurzaam kunnen ontwikkelen.

- ***Omgevingsvisie Buitengebied - Vastgesteld in juli 2021* |** Het buitengebied van Nederweert is een waardevol en herkenbaar landschap met ruimte voor natuur, landbouw en recreatie. Kenmerkende gebieden zoals Natura-2000 gebieden; De Groote Peel, het Weerterbos en Sarsven en de Banen vormen samen met het agrarisch cultuurlandschap de identiteit van het buitengebied. In de Omgevingsvisie Buitengebied is vastgelegd hoe het gebied op een zorgvuldige en toekomstgerichte manier wordt beheerd en ontwikkeld. Daarbij staan kwaliteit, duurzaamheid en samenwerking met buurgemeenten centraal, met respect voor de eigenheid van het gebied.

- ***Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen - Vastgesteld in december 2023* |** Aan de hand van scenario's zijn verschillende toekomstbeelden verkend voor de ontwikkeling van de kernen en bedrijventerreinen, variërend van behoud van rust en leefkwaliteit tot groei met meer woningen en bedrijvigheid. De Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen biedt ruimte voor ontwikkeling, maar bewaakt tegelijkertijd de menselijke maat. Leefbaarheid, bereikbaarheid en een prettige woon- en werkomgeving vormen daarbij de rode draad.

- ***Inspiratiekader Vitaal Buitengebied - Vastgesteld als onderdeel van interimbeleid in juni 2024* |** Het Inspiratiekader Vitaal Buitengebied ondersteunt de transitie naar een toekomstbestendig buitengebied. Het kader biedt een inspirerende stip op de horizon die laat zien hoe de transformatie van het buitengebied vorm kan krijgen. Het maakt onderdeel uit van het interim beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing en biedt richting aan initiatieven van ondernemers en bewoners. Daarmee draagt het inspiratiekader bij aan een vitaal, aantrekkelijk en veelzijdig buitengebied.

- ***Ruimtelijke Bouwsteen Omgevingsvisie Nederweert - Vastgesteld in september 2025* |** De Ruimtelijke Bouwsteen brengt in beeld wat Nederweert onderscheidt en verbindt. In deze bouwsteen zijn de (ruimtelijke) kwaliteiten van de gemeente beschreven, waaronder landschap, cultuurhistorie, bereikbaarheid en voorzieningen. Deze bouwsteen vormt een belangrijke inhoudelijke basis voor de toekomstige Omgevingsvisie Nederweert. Het geeft richting aan een evenwichtige ontwikkeling, waarbij groei hand in hand gaat met herkenbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.

- ***Economisch Profiel - Ter kennis gebracht gemeenteraad 7 oktober 2025* |** Het Economisch Profiel schetst een toekomstgericht beeld van de economie van Nederweert en geeft richting aan ruimtelijke keuzes, beleid en samenwerking. Het profiel vormt de inhoudelijke basis voor afstemming tussen verschillende beleidsvelden en gebiedsontwikkelingen. De focus ligt op het versterken van het bestaande bedrijfsleven, het benutten van kansen in sectoren als technologische maakindustrie en toerisme, en het intensiveren van de samenwerking met de gemeente Weert.

Bij vaststelling van deze nieuwe Omgevingsvisie komen de bestaande Omgevingsvisie Buitengebied en Omgevingsvisie Kernen & Bedrijventerreinen te vervallen. De overige bouwstenen blijven wel van kracht als achtergronddocument en inhoudelijke basis voor de verdere uitwerking. Door deze bouwstenen integraal te bekijken, waar nodig te actualiseren en samen te voegen, is de basis voor deze Omgevingsvisie gelegd. Ook sluiten de strategische keuzes in deze Omgevingsvisie aan bij de nationale koers uit de NOVI en de Nota Ruimte. Net als het Rijk kiest Nederweert voor een ***integrale benadering van ruimtelijke vraagstukken***, waarbij ontwikkelingen en opgaven in samenhang worden beschouwd.

Omgevingseffectenrapportage

De Omgevingswet verplicht gemeenten om bij het opstellen van een Omgevingsvisie de gevolgen voor de leefomgeving te onderzoeken. Voor de Omgevingsvisie Nederweert is dit gedaan via een Omgevingseffectrapportage (OER), waarin niet alleen milieu, maar ook sociale, economische en gezondheidsaspecten zijn meegenomen.*

Parallel aan het opstellen van deze Omgevingsvisie is een OER doorlopen, zo versterken beide trajecten elkaar. De inzichten uit de OER helpen om keuzes beter te onderbouwen en waar nodig aan te scherpen. Het traject is daarbij stapsgewijs ingericht: naarmate de visie verder vorm kreeg, bewoog ook de rol van de OER mee en werden resultaten in de visie verwerkt. De OER helpt daarbij niet alleen om effecten inzichtelijk te maken, maar ondersteunt ook het vooruitdenken over de lange termijn. Zo kunnen keuzes worden gemaakt die niet alleen vandaag passend zijn, maar ook bijdragen aan een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving voor toekomstige generaties.

De eerste stap in het OER-traject is een leefomgevingsfoto van de huidige situatie om kansen en knelpunten in beeld te brengen. Vervolgens is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld en ter inzage gelegd. Daarna zijn drie toekomstrichtingen beoordeeld: ‘Groei als motor’ , ‘Bodem, water en natuur als kompas’ en ‘Gemeenschap en identiteit centraal’. Op basis daarvan is een voorkeursalternatief (VKA) samengesteld en beoordeeld op de gevolgen voor de fysieke leefomgeving, inclusief mogelijke maatregelen. Het OER-rapport is opgenomen in de bijlagen.

**De Omgevingseffectrapportage is opgenomen in Bijlage 2.*

Participatie

Bij het opstellen van deze Omgevingsvisie bouwen we voort op de hiervoor genoemde bouwstenen. Voor elk van deze beleidsstukken is een eigen participatietraject doorlopen, waarbij verschillende stakeholders zijn betrokken. De vorm en intensiteit van de participatie verschilden per bouwsteen. Voor de Omgevingsvisie Buitengebied en de Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen is een uitgebreid participatietraject doorlopen. Bij de overige bouwstenen lag de nadruk vooral op informeren.

Ook tijdens het opstellen van deze Omgevingsvisie, in december 2025 en januari 2026, hebben participatiemomenten plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in deze visie en zijn opgenomen in het participatieverslag.*

**Het Participatieverslag is opgenomen in Bijlage 3.*

Leeswijzer

Deze Omgevingsvisie is opgebouwd vanuit één centrale gedachte: ruimtelijke keuzes kunnen alleen in samenhang worden gemaakt. Daarom bouwt ieder deel voort op het vorige. Eerst wordt inzicht gegeven in de identiteit van Nederweert en de opgaven die op de gemeente afkomen. Vervolgens wordt een gezamenlijk toekomstperspectief voorgesteld, dat stap voor stap wordt vertaald naar structurerende keuzes en richtinggevende uitspraken. De visie eindigt met de manier waarop deze keuzes in de praktijk worden toegepast en samen met inwoners, ondernemers en partners verder worden ontwikkeld. Zo vormt de Omgevingsvisie één samenhangend verhaal: van het begrijpen van de kwaliteiten van Nederweert, via het maken van keuzes, naar het realiseren van een toekomstbestendige leefomgeving.

Het vertrekpunt in ***'Deel A | Introductie'***, ligt in het verhaal van Nederweert. De ontstaansgeschiedenis, de landschappelijke structuur en de huidige maatschappelijke en ruimtelijke opgaven laten zien welke kwaliteiten behouden moeten blijven en waar verandering nodig is. Vanuit dit fundament wordt in ***'Deel B | Visie'*** het gewenste toekomstbeeld geschetst. Eerst beschrijft het hoofdstuk *toekomstperspectief* waar de gemeente naartoe wil. Vervolgens krijgt dit toekomstperspectief een ruimtelijke vertaling in de *visiekaart*. De kaart brengt de verschillende opgaven samen in één integraal beeld en laat zien hoe wonen, economie, landschap, natuur, landbouw, mobiliteit en voorzieningen elkaar versterken.

De structurerende keuzes vormen daarna het verbindende hoofdstuk tussen ambitie en uitwerking. Hier worden de belangrijkste principes vastgelegd die richting geven aan alle toekomstige ontwikkelingen en die groei in samenhang met omgevingskwaliteit stimuleren.

In ***'Deel C | Uitwerking'*** wordt de visie op drie manieren verder uitgewerkt. In de *themagerichte uitwerking* wordt per beleidsthema beschreven welke ambities en richtinggevende uitspraken gelden. De ruimtelijke uitwerking brengt deze thema's vervolgens samen op gebiedsniveau. In de *landschappelijke uitwerking* en de *gebiedsgerichte uitwerking* komen de kenmerken van het gebied en landschapstype aan bod en wordt richting gegeven aan wat waar passend is en welke ontwikkelingen bijdragen aan de kwaliteit van Nederweert. Daarbij vormt de gebiedsindeling – bestaande uit het bebouwd gebied, het overgangsgebied, het agrarisch buitengebied, bufferzone en natuurgebieden - het ruimtelijk raamwerk. Dit helpt om per gebied duidelijke keuzes te maken en fysieke en sociale belangen zorgvuldig tegen elkaar af te wegen. In sommige gebieden leggen we het accent op gezondheid en leefbaarheid, in andere gebieden geven we juist meer ruimte aan economie, woningbouw of de agrarische sector.

De hoofdstukken van ***'Deel D | Vervolg'*** maken duidelijk dat de Omgevingsvisie geen eindpunt is, maar het begin van een doorlopend proces. Zo wordt er beschreven hoe inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ook tijdens de uitvoering betrokken blijven en wordt geschetst hoe de visie periodiek wordt gemonitord en waar nodig wordt aangepast aan nieuwe inzichten, maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende opgaven. Zo blijft de Omgevingsvisie een actueel en flexibel kompas voor de ontwikkeling van Nederweert.

Gebiedsindeling

Om de verschillende ruimtelijke opgaven in Nederweert in samenhang te kunnen realiseren, is een goede balans nodig tussen wonen, landbouw, natuur en andere gebruiksfuncties. Juist in een gemeente met een versnipperd buitengebied en een sterke verwevenheid van opgaven vraagt dit om een gebiedsgerichte benadering. De provinciale gebiedsindeling uit de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en Provinciale Omgevingsverordening, met een vaste afstandslijn vanaf de kernen, doet onvoldoende recht aan de feitelijke ruimtelijke structuur en de dagelijkse werkelijkheid. De generieke begrenzing sluit niet altijd aan op de landschappelijke opbouw en houdt onvoldoende rekening met de ruimtelijke en functionele samenhang van het gebied. Daarom kiest Nederweert voor een eigen zonering, die beter aansluit bij de lokale opgaven en ruimte biedt om wonen, de transitie van de landbouw, natuur en andere functies zorgvuldig met elkaar te verbinden en onderlinge spanningen te beperken. De begrenzingen van de deelgebieden en de landschapstypen sluiten niet altijd één-op-één aan op de aanduidingen uit bovenliggende beleidskaders. Een nadere toelichting op deze afbakening en de gemaakte keuzes is opgenomen in Bijlage 1.

Binnen deze gebiedsgerichte benadering worden vijf hoofgebieden onderscheiden: het bebouwd gebied, het overgangsgebied, het agrarisch buitengebied, de bufferzone en de natuurgebieden. Elk gebied kent een eigen karakter, opgaven en ontwikkelrichting. Zo ontstaan per gebied passende accenten, die richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en tegelijkertijd zorgen voor duidelijkheid voor inwoners, ondernemers, initiatiefnemers, bestuur en organisatie.

Kort samengevat ontwikkelt het bebouwd gebied zich tot een aantrekkelijk woon- en vestigingsgebied waar leefbaarheid, voorzieningen en economie elkaar versterken. Het overgangsgebied ontwikkelt zich tot een gezonde leefomgeving waar verbetering van de luchtkwaliteit, zorgvuldig gekozen locaties voor kernuitbreidingen en een transitie naar omgevingsgerichte landbouw hand in hand gaan met behoud van het karakteristieke kampen- en veldenlandschap. Het agrarisch buitengebied blijft primair een gebied voor landbouw, met ruimte voor toekomstbestendig agrarisch ondernemerschap binnen randvoorwaarden. De bufferzone vormt de schakel tussen natuur en agrarisch gebied, waar natuur, water en biodiversiteit worden versterkt en extensieve, natuurbewuste landbouw deze ontwikkeling ondersteunt. De natuurgebieden vormen de ecologische ruggengraat van Nederweert, waar behoud, bescherming en versterking van natuurwaarden en een robuust watersysteem vooropstaan.

Natuurgebieden

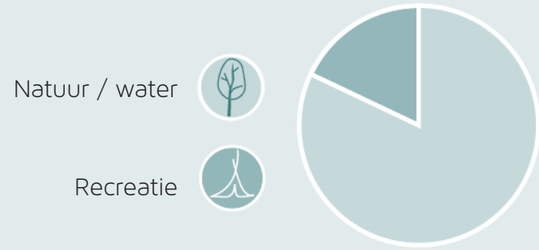

Overgangsgebied

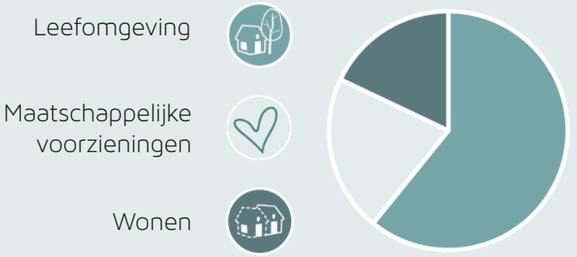

Bebouwd gebied

Nederweert

Budschop

Nederweert-Eind

Ospel

Ospeldijk

Leveroy

Bufferzone

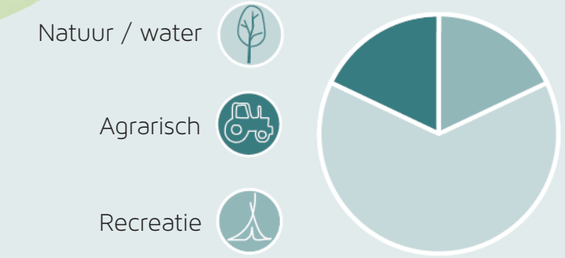

Agrarisch buitengebied

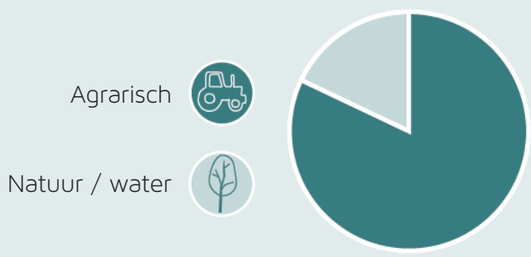

2

2. Het verhaal van Nederweert

Verleden, heden en toekomst zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De oorsprong van Nederweert en het karakter van het gebied vertellen een verhaal dat door de tijd heen is gevormd en nog altijd zichtbaar is in herkenbare (landschappelijke) structuren en historische overblijfselen. Daarnaast ligt de kracht van Nederweert onder meer in het unieke karakter waarin respect voor het verleden hand in hand gaat met vooruitgang. Juist dat verhaal en de balans tussen traditie en vernieuwing bieden houvast voor de toekomst: structuren en kwaliteiten zijn het waard om te behouden, te versterken en zorgvuldig door te ontwikkelen. Tot slot brengen we de belangrijkste maatschappelijke en ruimtelijke opgaven voor de komende jaren in beeld en plaatsen we deze in de bredere regionale context.

De oorsprong

Het verhaal van Nederweert begint met nederzettingen die zich concentreerden op een eiland van oude bouwlanden (de oude ontginningen) gelegen in een zee van heide, moeras, vennen en hoogveen – het Eiland van Weert. Rondom dit Eiland van Weert lag de Peel, een ooit uitgestrekt hoogveengebied.

Als we vandaag de dag door onze oogharen naar Nederweert kijken, dan zien we een herkenbaar landschap met het Eiland van Weert als centrale structuur. Hier liggen de kernen Nederweert, Budschop, Nederweert-Eind en Ospel, omringd door een krans van agrarische productielandschappen en natuurgebieden aan de randen van de gemeente. Kanalen, historische ontginningswegen en linten verbinden de kernen met het buitengebied en geven het landschap zijn karakter.

Vanuit de kernen lopen deze structuren richting het Weerterbos en De Peel, ooit onderdeel van een uitgestrekt hoogveengebied. Samen met de Peelvennen, waarvan nog slechts beperkte oppervlakten resteren, vormen deze gebieden de belangrijkste ecologische verbindingen binnen de gemeente Nederweert.

Van oudsher is Nederweert een sterk op landbouw georiënteerde gemeente. In de loop van de geschiedenis zien we een agrarische ontwikkeling waarbij de ondernemende pioniers uit Nederweert steeds op zoek zijn gegaan naar nieuwe kansen en mogelijkheden. Van kleinschalige agrarisch ontwikkelingen (de oude ontginningen) te midden van een ruig gebied, heeft men het ruige gebied getransformeerd naar een grootschalig productielandschap (de jonge ontginningen). Het verleden, de nog aanwezige landschappelijke structuren en (cultuurhistorische) overblijfselen én de Nederweerter mindset bieden dan ook aanknopingspunten voor de toekomst. Samen vertellen zij niet alleen het verhaal van het verleden, maar geven ze ook richting aan de keuzes van morgen. Door te begrijpen hoe landschap, water, natuur en mens elkaar door de tijd heen hebben beïnvloed, ontstaat een steviger fundament voor toekomstige ontwikkelingen.

Vandaag de dag worden de gevolgen zichtbaar van een verstoorde balans tussen mens, bodem, water en natuur (zie ook leefomgevingsfoto OER*). Dit leidt tot uitdagingen voor een gezonde leefomgeving, zoals verdroging van natuur, stikstofbelasting, een afnemende waterkwaliteit, klimaatstress en een verminderde luchtkwaliteit. Tegelijkertijd verandert de samenleving. Ontwikkelingen zoals toenemend woon-werkverkeer, digitalisering, verschuivingen op de arbeidsmarkt, een afname van vrijwilligersparticipatie en het verdwijnen van voorzieningen hebben invloed op de sociale samenhang binnen de gemeente.

De geschiedenis van Nederweert laat echter zien dat haar inwoners met innovatiekracht en doorzettingsvermogen steeds weer voorop hebben gelopen bij veranderingen. Diezelfde kracht vormt de basis om toekomstige opgaven met vertrouwen tegemoet te treden.

**De Omgevingseffectrapportage is opgenomen in Bijlage 2.*

Het karakter

De identiteit van Nederweert is geworteld in een evenwicht tussen traditie en vooruitgang: met een nuchtere blik wordt gewerkt aan een duurzame, leefbare en verbonden toekomst. Zo blijft Nederweert een gemeenschap waar mensen zich thuis voelen — open, nuchter, samen en groen.

Open en verbonden

In Nederweert kijken we naar elkaar om en staan we open voor nieuwe ideeën, nieuwkomers zijn welkom, maar om aansluiting te krijgen moet men ook zelf moeite doen. De sociale samenhang verandert en lijkt soms af te nemen. Tegelijkertijd kent Nederweert een lange traditie van samenwerking en nabuurschap. Onder oudere inwoners leeft nog sterk het ‘ons kent ons-gevoel’ en in de kernen zijn hechte dorpsgemeenschappen met trotse en honkvaste inwoners te vinden, waarbij dialect vaak heilig is. Verenigingen, buurtinitiatieven en evenementen brengen jong en oud samen en zorgen voor een hechte gemeenschap waarin iedereen welkom is. Nu Nederweert gaat groeien met en vanuit kwaliteit is het des te belangrijker om de kwaliteit van hechte gemeenschappen overeind te houden en nieuwe inwoners daarbij mee te nemen.

Nuchter en vooruitstrevend

We zijn trots op onze herkomst en houden van een praktische aanpak. De meeste inwoners hebben een ingetogen karakter en stellen zich bescheiden op. Onderling heerst de mentaliteit ‘Afspraak is afspraak’ en is er een groot onderling vertrouwen. De uitspraak ‘Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg’ is vaak van toepassing. Van oudsher is Nederweert een sterk op landbouw georiënteerde gemeente, waarbij pioniers steeds op zoek zijn gegaan naar nieuwe kansen en mogelijkheden. Deze vooruitstrevendheid en ondernemersmentaliteit kan bijdragen om toekomstige veranderingen vorm te geven en te werken aan een toekomst waarin bedrijvigheid, wonen en voorzieningen in balans zijn met de kwaliteiten die Nederweert uniek maken.

Samen sterk

Of het nu gaat om zorg voor elkaar, culturele evenementen of duurzame projecten, in Nederweert zetten we samen de schouders eronder. We zijn van nature ondernemend en veerkrachtig en gaan uitdagingen niet uit de weg. Daarbij dragen we allemaal iets bij, zodat we samen werken aan een toekomstbestendige gemeente waar kwaliteiten worden behouden, versterkt en zorgvuldig worden doorontwikkeld. We versterken de sociale structuren en bieden iedereen – van jong tot oud – kansen om zich te ontwikkelen en actief deel te nemen aan het dorpsleven. Alle kernen binnen de gemeente Nederweert kennen daardoor een rijk verenigingsleven dat veel activiteiten en ontmoetingen organiseert.

Groen in balans

Nederweert is een plattelandsgemeente waar natuur, landschap, landbouw en de kernen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De agrarische sector speelt hierin een belangrijke rol als gebruiker van het buitengebied. We koesteren onze groene omgeving en werken aan een duurzame toekomst, waarin natuur, landbouw, leefbaarheid en groen hand in hand gaan. Onze landschappen en natuurgebieden bieden niet alleen ruimte voor rust, recreatie en natuurbeleving, maar vormen ook de basis voor biodiversiteit, een gezond bodem- en watersysteem en een klimaatbestendige leefomgeving. Ze dragen bij aan de identiteit van Nederweert en maken de gemeente aantrekkelijk om te wonen, werken en ondernemen. Daarom zetten we in op het beschermen, herstellen en versterken van natuur en landschap. We verbeteren de samenhang tussen natuurgebieden, versterken de groenblauwe structuur en zorgen ervoor dat nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De context

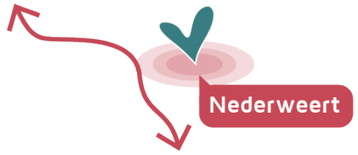

Nederweert kijkt vooruit zonder haar karakter te verliezen. Open, nuchter, samen en groen – dát typeert de gemeente. Vanuit deze identiteit werken we aan een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving, waarin ruimte is voor ontwikkeling én voor het beschermen en versterken van de kwaliteiten die Nederweert bijzonder maken. Daarbij benaderen we opgaven niet afzonderlijk, maar in samenhang, zodat ontwikkelingen bijdragen aan de kwaliteit van het geheel en aan een leefomgeving die we met vertrouwen kunnen doorgeven aan toekomstige generaties.

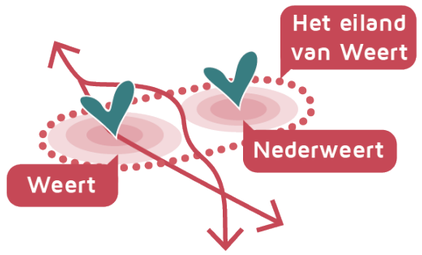

Samen met Weert vormt Nederweert het hart van het Weerterland. Het Weerterland is de bestuurlijke samenwerking tussen de gemeenten Nederweert en Weert, waarin beide gemeenten gezamenlijk werken aan opgaven die de gemeentegrenzen overstijgen. Weert vervult daarbij de rol van centrumstad, terwijl Nederweert een vitaal en zelfstandig dorp blijft met een eigen identiteit. De woningmarkt, arbeidsmarkt, bedrijvigheid, mobiliteit en voorzieningen functioneren steeds meer op regionale schaal. Beide gemeenten delen belangrijke infrastructuur, zoals de A2, de Zuid-Willemsvaart, het kanaal Wessem-Nederweert, het spoor en regionale busverbindingen, en profiteren gezamenlijk van een breed aanbod aan voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg, cultuur en recreatie. Door ruimtelijke ontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen, versterken Weert en Nederweert elkaar en kunnen maatschappelijke opgaven gezamenlijk worden opgepakt.

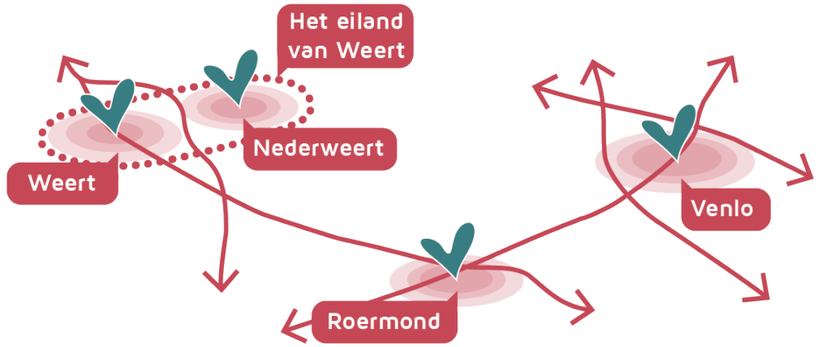

Binnen Midden-Limburg werkt Nederweert samen met omliggende gemeenten aan opgaven die de gemeentegrenzen overstijgen. Thema's als wonen, economie, mobiliteit, energie, klimaatadaptatie, water, natuur en recreatie vragen om een gezamenlijke aanpak. Door kennis, voorzieningen en investeringen te bundelen, ontstaat een sterke regio waarin de kwaliteiten van stad en platteland elkaar aanvullen en versterken.

Hoewel Nederweert geen onderdeel uitmaakt van de Metropoolregio Eindhoven (MRE), grenst de gemeente aan de Brainportregio en ervaart zij de effecten van deze groei. De toenemende vraag naar woningen, bedrijventerreinen, mobiliteit en voorzieningen werkt door in de regio en biedt tegelijkertijd kansen voor Nederweert. Dit vraagt om een zorgvuldige ruimtelijke ontwikkeling, met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen, zonder de kwaliteit van de leefomgeving uit het oog te verliezen.

Om deze ontwikkeling in goede banen te leiden, stemt Nederweert af met omliggende gemeenten, provincies en andere partners. Zo leveren we een bijdrage aan een evenwichtige regionale ontwikkeling, waarbij ruimte wordt geboden aan wonen, werken en voorzieningen, zonder de kwaliteit van de leefomgeving uit het oog te verliezen. Een goede bereikbaarheid, een gezonde leefomgeving en een zorgvuldige afweging van ruimtelijke ontwikkelingen zijn daarbij belangrijke uitgangspunten. Tegelijkertijd vraagt de opvang van een deel van de groei die samenhangt met de Brainportregio om een passende bijdrage van alle betrokken partijen. Daarbij gaat het niet alleen om financiële middelen, maar ook om gezamenlijke keuzes, passende regelgeving en voldoende uitvoeringskracht. Alleen wanneer opgaven, middelen en verantwoordelijkheden met elkaar in balans zijn, kan deze ontwikkeling bijdragen aan een sterke en toekomstbestendige leefomgeving.

Daarnaast maakt Nederweert deel uit van de NOVEX-regio De Peel. Binnen deze samenwerking werken Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten aan de grote transities op het gebied van landbouw, natuur, water, klimaat, energie en verstedelijking. Voor Nederweert betekent dit dat keuzes over de inrichting van de leefomgeving steeds vaker in regionaal verband worden gemaakt.

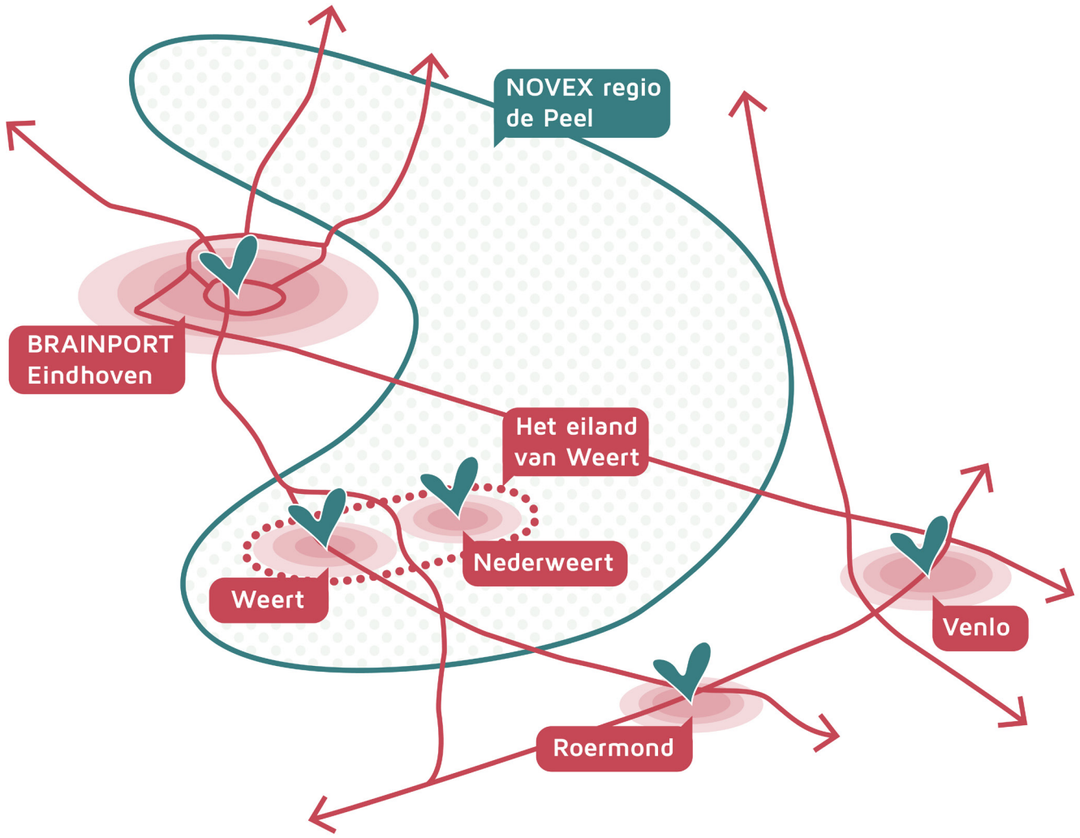

De hoofdopgaven

Nederweert is een landelijke gemeente met een sterke identiteit, hechte kernen en een waardevol buitengebied. De gemeente staat de komende jaren voor een aantal grote maatschappelijke en ruimtelijke opgaven, waaronder klimaatadaptatie, duurzame energieopwekking, natuurherstel, de transitie van de landbouw en de woningbouwopgave. Al deze ontwikkelingen (die samenhangen met de hierboven beschreven context) vragen om ruimte en raken elkaar in de fysieke leefomgeving. Daarom is een integrale benadering noodzakelijk, waarbij ruimtelijke, functionele en sociaal-maatschappelijke belangen zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen. Door opgaven in samenhang te bekijken, ontstaan kansen om ontwikkelingen te combineren, de beschikbare ruimte efficiënter te benutten en tegelijkertijd de kwaliteit van de leefomgeving te versterken (in samenhang met de kwaliteiten zoals hierboven beschreven).

De integrale benadering krijgt vooral vorm in twee grote opgaven die nauw met elkaar verweven zijn: de woningbouwopgave en de transitie van het landelijk gebied. Beide vragen om duidelijke ruimtelijke keuzes, waarbij een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving het uitgangspunt vormt. De verstedelijkingsopgave vraagt om ruimte voor wonen, werken, mobiliteit (goede verbinding tussen kernen en afwikkeling van doorgaand verkeer) en voorzieningen, passend bij de ontwikkeling van de bevolking en de economie. Tegelijkertijd vraagt de transitie van het landelijk gebied om een toekomstbestendig perspectief voor landbouw, natuur, landschap en leefbaarheid, waarbij het natuurlijke systeem leidend is. Hoewel deze opgaven soms met elkaar lijken te concurreren, bieden zij juist kansen om elkaar te versterken wanneer zij integraal worden benaderd.

Groei als middel

De woningbouwopgave van Nederweert staat niet op zichzelf. In relatie tot de ontwikkeling van Brainport Eindhoven heeft het Rijk Nederweert aangewezen om bij te dragen aan het accommoderen van regionale groei. Deze opdracht gaat niet alleen over het toevoegen van woningen, maar ook over de ruimte die nodig is voor werken, voorzieningen, mobiliteit en een gezonde leefomgeving. Dat betekent niet dat overal onbeperkt ruimte is voor ontwikkeling. Het vraagt juist om ruimte-efficiënte en kwalitatieve keuzes. Als gemeente geven we richting aan de manier waarop we deze opgave invullen, passend bij de schaal, identiteit en kwaliteiten van Nederweert. Groei moet bijdragen aan sterke kernen, een vitale gemeente en het behoud van de kwaliteit van het buitengebied.

Voor Nederweert betekent dit dat we de regionale opgave verbinden met onze eigen woningbehoefte en de ontwikkeling van onze kernen. Ook zonder regionale groei neemt de behoefte aan woningen toe, doordat huishoudens steeds kleiner worden. We kiezen daarom voor beheerste groei: niet om alle regionale woningvraag op te vangen, maar om de eigen positie te versterken, verdringing op de woningmarkt te voorkomen en ruimte te bieden aan huidige en nieuwe inwoners die bijdragen aan de leefbaarheid, voorzieningen en werkgelegenheid. Zo is groei geen doel op zich, maar een middel om Nederweert veerkrachtig en toekomstgericht te positioneren.

Landbouw in balans met natuur en landschap

Ook de transitie van het landelijke gebied vraagt om duidelijke keuzes. Voor Nederweert is het buitengebied meer dan een achtergrond voor landbouw en natuur. Het vormt een essentieel deel van de identiteit en kwaliteit van de gemeente. De combinatie van open landschappen, agrarische bedrijven, natuurgebieden, beekdalen en dorpsranden zorgt voor een karakteristieke omgeving waarin wonen, werken, recreëren en ondernemen nauw met elkaar verweven zijn.

Deze transitie vraagt om gebiedsgericht maatwerk. Iedere locatie kent eigen kwaliteiten, functies en ontwikkelkansen. In sommige gebieden ligt de nadruk op een toekomstbestendige landbouw, terwijl op andere plekken versterking van natuur, water of landschappelijke kwaliteit vooropstaat. Daarbij zijn water en bodem sturend: de natuurlijke eigenschappen van het gebied bepalen in belangrijke mate welke ontwikkelingen duurzaam en passend zijn. Woningbouwambities laten zich slecht verenigen met milieubeperkingen van bestaande functies en bedrijven, daarom dient voldaan te worden aan wettelijk geldende milieunormen. Door water en bodem sturend te maken en te voldoen aan milieunormen, werken we aan een structurele versterking van een gezonde leefomgeving. Daarbinnen zijn verschillende vormen van agrarisch gebruik nog steeds mogelijk op locaties die daarvoor – binnen kaders vanuit natuur en milieu – het meest geschikt zijn.

Nederweert kijkt vooruit zonder haar eigen karakter te verliezen. Open, nuchter, samen en groen: deze kernwaarden vormen de basis voor de manier waarop de gemeente met veranderingen omgaat. Juist de combinatie van ondernemerschap, verbondenheid en respect voor de leefomgeving maakt het mogelijk om de woningbouwopgave en de transitie van het landelijk gebied in samenhang te benaderen. Daarbij wordt steeds gezocht naar oplossingen die niet alleen een antwoord geven op afzonderlijke opgaven, maar ook bijdragen aan de kwaliteit van het geheel.

De geschiedenis van Nederweert laat zien dat inwoners en ondernemers veranderingen steeds met innovatiekracht, veerkracht en doorzettingsvermogen hebben opgepakt. Die kwaliteiten vormen ook vandaag de basis om nieuwe uitdagingen met vertrouwen tegemoet te treden. Samen werkt Nederweert aan een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving, met ruimte voor initiatief én met oog voor het behoud en de versterking van de kwaliteiten die de gemeente waardevol maken voor huidige en toekomstige generaties.

DEEL B

VISIE

In dit deel

In dit deel schetsen we het toekomstperspectief voor Nederweert. We bouwen voort op de oorsprong en het karakter van de gemeente en verbinden deze met de belangrijkste opgaven voor de toekomst. Centraal staat een toekomstgerichte ontwikkeling van de leefomgeving, waarbij kwaliteit leidend is voor groei. De visiekaart geeft hieraan een ruimtelijke vertaling en laat zien hoe deze koers vorm krijgt.

3

3. Toekomstperspectief voor Nederweert

In dit hoofdstuk schetsen we een toekomstperspectief voor onze gemeente. Het is een inspirerend toekomstbeeld dat voortbouwt op de oorsprong, het karakter, de context en de belangrijkste opgaven van Nederweert aangevuld met droombeelden. Het toekomstperspectief is geen vastomlijnd eindbeeld, maar laat zien hoe de gemeente zich kan ontwikkelen met en vanuit haar bestaande kwaliteiten. We kiezen voor een ontwikkeling die past bij de schaal en identiteit van Nederweert, waarbij we voortbouwen op de dorpsstructuur, het landschap en de kwaliteiten die de gemeente zo herkenbaar maken. Dit toekomstperspectief is opgebouwd aan de hand van de gebiedsindeling bestaande uit het bebouwd gebied, het overgangsgebied, het agrarisch buitengebied, de bufferzone en de natuurgebieden.

Droombeeld

We lopen samen door de gemeente Nederweert. Niet met plannen en kaarten onder de arm, maar door te kijken hoe de keuzes uit deze Omgevingsvisie het dagelijks leven, het landschap en de kernen kunnen versterken.

Bebouwd gebied

De grootste veranderingen vinden plaats in en rond de kernen Nederweert, Budschop en Ospel. Daar liggen de belangrijkste opgaven voor wonen, voorzieningen, ontmoeting en dagelijkse bereikbaarheid. Deze kernen vervullen samen een sterke rol voor de gehele gemeente.

Kern Nederweert blijft het belangrijkste centrum voor wonen, voorzieningen en ontmoeting in de gemeente. Hier komen veel dagelijkse functies samen en ligt de grootste concentratie van voorzieningen. We zetten in op een aantrekkelijk en goed bereikbaar dorpshart, met meer samenhang tussen winkels, zorg, horeca, openbare ruimte en wonen. Budschop blijft een dorp met eigen karakter aan de overkant van het kanaal, maar de afstand is kleiner geworden. De bruggen zijn prettiger en veiliger om over te steken, het kanaal is groener ingericht en langs de Zuid-Willemsvaart is ruimte gemaakt om te wandelen en te ontmoeten.

Voor Ospel zien we een duidelijke groeirichting. Die groei heeft het dorp toekomstbestendig gemaakt, met meer woningen, een sterke voorzieningensamenhang en een openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeten, bewegen en verblijven. Nederweert-Eind, Leveroy en Ospeldijk blijven dorpskernen. Daar ligt het accent minder op groei en meer op het behouden van identiteit, verenigingsleven en voorzieningen. Woningen worden verduurzaamd, straten groener ingericht en voorzieningen waar mogelijk slimmer gebundeld. Rond scholen, kerken en sportvelden blijven plekken bestaan waar mensen elkaar ontmoeten en waar het dorp zijn eigen ritme houdt. Hier draait het niet om grote sprongen, maar om zorgvuldige aanpassingen die het dorp herkenbaar houden.

In de kernen zoeken we naar kansen voor inbreiding. Nieuwe woningen zijn zorgvuldig tussen bestaande straten ingepast: compacte hofjes, appartementen boven voorzieningen, levensloopbestendige woningen in gemengde wijken. In oudere straten zijn woningen gesplitst, waardoor starters en alleenstaanden er ook een plek hebben gevonden. Ouderen wonen vaker in kleinere, passende woningen, dicht bij zorg en ontmoeting. Daardoor zijn grotere huizen weer beschikbaar gekomen voor gezinnen.

De bedrijventerreinen in het bebouwd gebied ontwikkelen zich verder tot robuuste en goed functionerende werklocaties. We koesteren de bedrijven die hier al zijn gevestigd. Bestaande en nieuwe, innovatieve ondernemingen krijgen ruimte om te groeien en te vernieuwen.

De Kerkstraat is groener en rustiger, met bomen die schaduw geven, gevels die zijn opgeknapt en hier en daar een groen dak. Auto's zijn te gast, fietsen en lopen zijn vanzelfsprekend. Rond de Lambertushof en het Raadhuisplein is het dagelijks leven dichtbij georganiseerd: wonen boven winkels, zorg en andere voorzieningen op loopafstand, een plein waar markt, ontmoeting en kleine evenementen samenkomen.

Wie van Budschop naar Nederweert loopt, ervaart de route niet meer alleen als een oversteek, maar ook als een stukje van het dagelijkse leven langs water en groen. Het kanaal is groener ingericht en langs de Zuid-Willemsvaart is ruimte gemaakt om te wandelen en te ontmoeten.

Het Aerthijsplein in Ospel is vergroend en verbonden met routes richting nationaal park De Groote Peel, maar de grootste verandering zien we bij sportpark de Houwakker. Hier zijn alle sportvoorzieningen samengebracht: voetbal, tennis, bewegingsonderwijs, verenigingen en ontmoetingsruimtes liggen nu op één toekomstbestendig complex.

In de dorpskernen zijn veranderingen net zo kwalitatief en van meerwaarde voor de gemeenschap, maar ze kennen een andere schaal: een bankje op het plein, een beter gebruikte ontmoetingsplek of een groenere staat maken het verschil in het dagelijks leven.

Overgangsgebied

Vanuit de kernen lopen we het overgangsgebied in waar wonen, werken, landbouw en recreatie dichter bij elkaar liggen. De luchtkwaliteit is verbeterd doordat agrarische bedrijven in de directe omgeving van de kernen zijn verplaatst, met de best beschikbare technieken werken of zijn gestopt en het doorgaand verkeer is beter afgevangen, waardoor ruimte is ontstaan voor extra woningbouw. Dit biedt voor de groeikernen passende uitbreidingsmogelijkheden in de randen van de kernen.

Nieuwe toekomstbestendige woonwijken ontstaan in aangewezen ontwikkelgebieden. De kwaliteit van de totale leefomgeving staat in het ontwerp voorop. Dit wordt ondersteund door het combineren van functies als wonen, groen, water, maar ook recreatie, ontmoeting en beweging via goed bereikbare wandelroutes en fietspaden.

Het overgangsgebied van de groeikernen biedt ruimte aan nieuwe wijken. Waar dat ruimtelijk passend is, krijgt de bebouwing meer hoogte. De overgang naar het buitengebied wordt hier scherp en herkenbaar, maar wel zorgvuldig vormgegeven: met bomenrijen en zichtlijnen naar het buitengebied. Het is duidelijk waar de kern eindigt en het landschap begint. Het overgangsgebied van de dorpskernen ontwikkeld zicht ook veelzijdig, maar in beperktere schaal en juist een zachtere overgang naar het buitengebied.

Nieuwe werklandschappen worden gevormd waar bedrijven logistieke voorzieningen, opslag en mobiliteitshubs delen, zodat er minder ruimte nodig is en het terrein efficiënter wordt gebruikt. Grootschalige, vervuilende functies zijn hier niet gekomen; de bedrijven sluiten aan bij de schone maakindustrie, slimme logistiek, reparatie en lokale dienstverlening. Aan de randen van het terrein zorgen bomenrijen en groene taluds voor een zachte overgang naar het omliggende landschap, zodat het geheel goed in het landschap is opgenomen.

In dit gebied zijn (agrarisch) ondernemen, duurzame nieuwbouwwijken en historische lintbebouwing als één landschap verbonden. Woon(zorg)concepten staan in het groen, een bed & breakfast wenkt op een bestaand erf en bij de boer ligt een plattelandswinkel met streekproducten. Tussen de natuurinclusieve bebouwing glooien buurtmoestuinen, speelweides en kleine waterpartijen. Zo komen oud en nieuw in de kernrandzones samen. Dat is terug te zien in de bewoners, de architectuur, de inpassing in het landschap en in hoe we samenleven. De kernen groeien als herkenbaar deel van Nederweert.

Op logische plekken, gekoppeld aan voorzieningen, bloeien buurthubs op: een pakket ophalen of een deelfiets pakken kan op één adres. Zo blijft het dagelijks leven dichtbij. Fietspaden en wandelroutes weven de kernen met het buitengebied samen. Rond de kanalenviersprong is de groene long van Nederweert opengebloeid, met picknickplekken, wandelpaden en een passantenhaven. Het noordwestelijke kwadrant blijft bewust beschikbaar voor economie.

Op het energieplein zoemt duurzame energie, gekoppeld aan werklocaties en buurtbatterij. Een vernieuwde waterkrachtinstallatie bij de stuw levert, samen met windturbines, stil energie aan de bedrijven. In een circulair maakcentrum worden reststromen uit de landbouw en lokale industrie omgetoverd tot biobased bouwmaterialen: wat eerst afval was, wordt bouwstof voor nieuwe gebouwen.

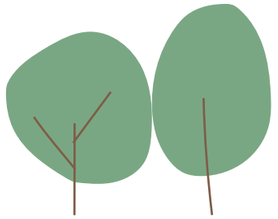

Agrarisch buitengebied

In het agrarisch buitengebied bepaalt de landbouw nog steeds het beeld, maar met een andere balans. De landbouw heeft zich ontwikkeld richting meer natuurbewuste bedrijfsmodellen, meer in balans met de omgeving en een grondgebonden bedrijfsvoering waarin bodem en water centraal staan. Ze verdienen hun inkomen niet alleen met productie, maar ook met landschapsbeheer, waterberging, educatie en recreatie.

Sommigen hebben bewust gekozen om te stoppen en hebben hun erf zorgvuldig overgedragen aan nieuwe functies die bij het gebied passen. Tegelijkertijd blijft er ruimte voor de gewone boer: de ondernemer die met vakmanschap, nuchterheid en doorzettingsvermogen voedsel produceert en zijn bedrijf toekomstbestendig probeert te houden binnen de mogelijkheden van de plek. Niet ieder bedrijf wordt een multifunctioneel erf of een natuur inclusief voorbeeldbedrijf.

De agrariër is niet alleen producent van voedsel, maar ook beheerder van landschap, water en biodiversiteit. Daarmee vervult de landbouw een belangrijke rol binnen het grotere systeem van bodem, water, natuur en leefomgeving. Ontwikkelingen in het buitengebied worden daarom steeds nadrukkelijker beoordeeld op hun bijdrage aan dit geheel.

Waar in het buitengebied vroeger vooral grootschalige productie en rechte kavels domineerden, zien we nu een mozaïek van landbouw, natuur en energie. We zien percelen met gewassen, maar de randen zijn bloemrijk en langs sloten staan houtsingels en knotwilgen.

Sommige bedrijven werken met kruidenrijk grasland en extensieve veehouderij, anderen telen eiwitgewassen of vezelgewassen voor biobased bouwmaterialen. Daarmee ontstaan kansen voor lokale ketens: van teelt, via verwerking, tot toepassing in de bouw van woningen. Zo worden ketens korter en nemen transportbewegingen af, wat bijdraagt aan een lagere milieubelasting en een betere luchtkwaliteit. Tegelijkertijd ontstaan voor boeren aanvullende verdienmodellen, terwijl de bouw van woningen duurzamer en circulairder kan worden ingericht.

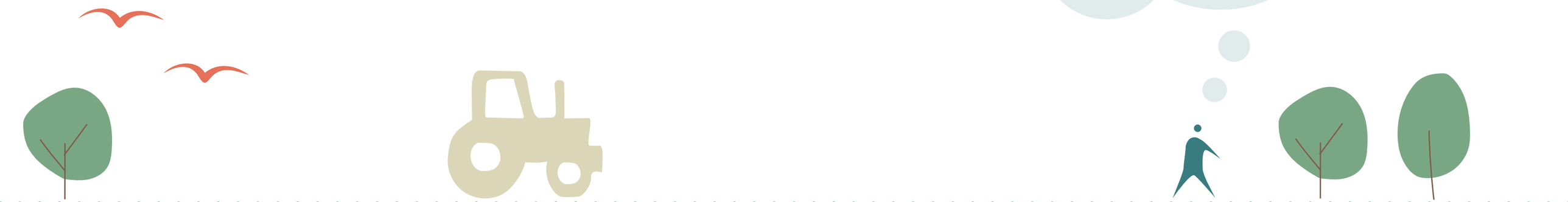

Bufferzone

In de bufferzone komen natuur, landbouw en recreatie samen. In natte delen van het gebied zijn waterpeilen verhoogd, zijn natte teelten en plas-draszones aangelegd en is ruimte gemaakt voor waterberging. Zo wordt verdroging van natuurgebieden beperkt en ontstaat een robuuster watersysteem. We merken dat het gebied koeler en groener is geworden, met meer vogels, insecten en planten.

We hebben de natuur bovendien nadrukkelijk uitgebreid en beleefbaar gemaakt. Op geschikte plekken zijn natuurgebieden vergroot of met elkaar verbonden, zodat de natuur meer ruimte krijgt om zich te ontwikkelen en sterker deel uitmaakt van het geheel. Dit draagt niet alleen bij aan biodiversiteit, maar versterkt ook de leefbaarheid van het gebied, biedt kansen voor recreatie en toerisme en ondersteunt een toekomstbestendige landbouw. Een gezonde natuur zorgt immers voor een veerkrachtiger bodem, een beter watersysteem en een rijker landschap waarin landbouw en natuur elkaar versterken.

Tussen de agrarische percelen en de beekdalen ligt een kwalitatief hoogwaardig vakantiepark dat past bij het agro-toeristische profiel van Nederweert: kleinschalige natuurhuisjes tussen houtwallen en poelen, met een gezamenlijke pluktuin, een kleine boerderijwinkel en een educatief pad dat uitlegt hoe landbouw, water en natuur hier samenkomen.

Langs de beken zijn ecologische verbindingszones aangelegd, die natuurgebieden met elkaar verbinden. In de beekdalen slingeren wandel- en fietsroutes, met hier en daar een bankje of picknickplek met uitzicht over een open veld of een ven.

Vanaf een ingangshub kunnen bezoekers het natuurgebied in. Daar laten ze de auto of fiets achter, krijgen we informatie over routes en natuur, en kunnen eventueel iets drinken, maar altijd met respect voor rust en stilte. Een uitkijktoren biedt zicht over het bos, de vennen en de vogels die hier broeden en foerageren.

Natuurgebieden

De natuurgebieden vormen de stille kern van het landschap: gebieden met rust, donkerte en ruimte, waar natuur niet intensief wordt gebruikt maar juist wordt beschermd. Hier liggen de meest waardevolle natuurkernen van Nederweert, waaronder de Natura 2000-gebieden De Groote Peel, het Weerterbos en Sarsven en de Banen, evenals het Natuurnetwerk Nederland en de stiltegebieden. Deze gebieden hebben elk een eigen karakter en vallen onder een beschermingsregime dat voortkomt uit Europese, landelijke en provinciale regels. Het beheer, de uitvoering en de afwegingen die daarbij horen liggen grotendeels buiten de gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Dat Nederweert drie Natura 2000-gebieden binnen de gemeentegrenzen heeft, maakt de bijzondere betekenis van deze gebieden extra zichtbaar. Als gemeente erkennen we de aanwezige kwaliteiten, en wegen we deze zorgvuldig mee in onze keuzes. De natuurgebieden zijn immers niet alleen waardevol op zichzelf, maar ook voor de kwaliteit van de leefomgeving in Nederweert als geheel.

De natuurgebieden zijn geen eilanden meer, maar onderdeel van een groenblauwe structuur die tot in de kernen voelbaar is. De kernen, het agrarisch buitengebied en de natuurgebieden zijn via groene aderen met elkaar verbonden.

In de natuurgebieden krijgt de natuur nadrukkelijk de ruimte om zich te ontwikkelen, zonder verstoring door drukte of intensief gebruik. De natuur houdt hier haar eigen ritme: je hoort het gezang van vogels, ziet een rijkdom aan planten en dieren en ervaart een landschap dat stil, open en zorgvuldig beheerd blijft.

Rust, donkerte en biodiversiteit voeren hier de boventoon. Zo kunnen de natuurgebieden zijn wat ze horen te zijn: kwetsbaar, waardevol en onmisbaar voor de kwaliteit van Nederweert.

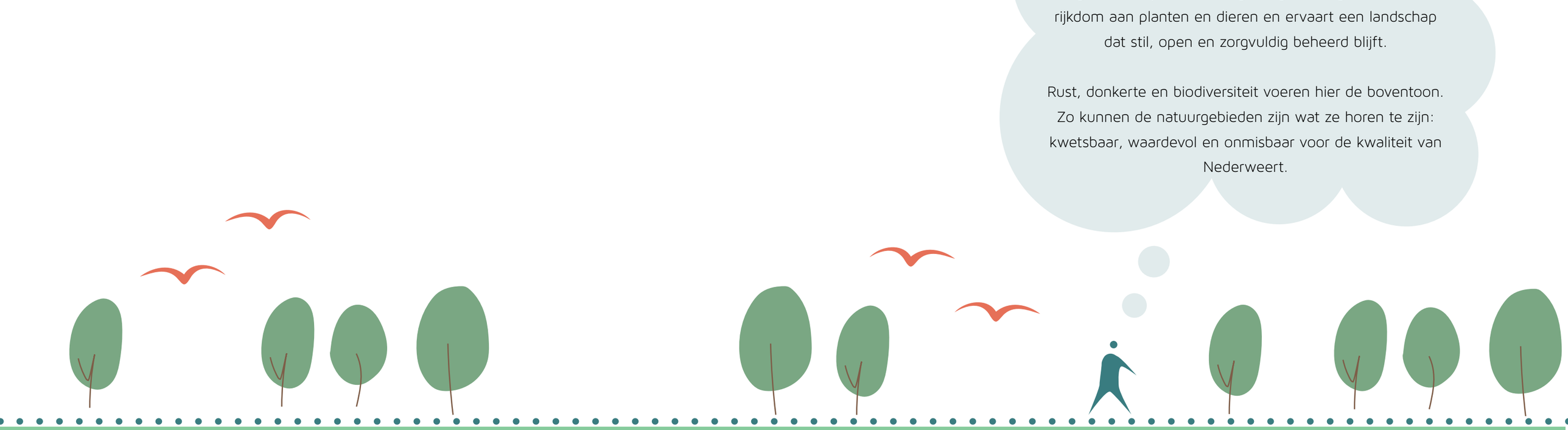

Wie zich door Nederweert beweegt, voelt samenhang: van de levendigheid in het dorpshart naar de bedrijvigheid van het buitengebied en de stilte van de natuur. Nederweert is gegroeid zonder zichzelf te verliezen. Het landschap is leesbaar, de identiteit herkenbaar, en de keuzes die als gemeente zijn gemaakt, zijn voelbaar en in balans met elkaar.

4. Visiekaart

De gemeente wil een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving doorgeven aan toekomstige generaties, met ruimte voor initiatief én aandacht voor het beschermen van wat waardevol is. Kern van deze visie is dat Nederweert kiest voor een toekomstgerichte ontwikkeling van de leefomgeving, waarbij kwaliteit leidend is voor groei. De gemeente zet in op een structurele versterking van de omgevingskwaliteit en investeert in een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige woon- en leefomgeving. Het realiseren van een gezonde leefomgeving, onder meer door uitvoering van het Schone Lucht Akkoord, is hierbij randvoorwaardelijk. Deze visie krijgt haar ruimtelijke vertaling in de visiekaart. Hierop is zichtbaar hoe Nederweert de fysieke leefomgeving wil ontwikkelen: met en vanuit kwaliteit.

Groei met en vanuit kwaliteit

Als groei met en vanuit kwaliteit het uitgangspunt is, betekent dit dat Nederweert zich ontwikkelt vanuit waardering voor de identiteit en eigenheid van iedere plek. De gemeente bouwt voort op de kracht van haar landschap, kernen en gemeenschappen en kiest voor een toekomstbestendige ontwikkeling waarin omgevingskwaliteit, leefbaarheid en maatschappelijke meerwaarde centraal staan. Groei is daarbij geen doel op zich en wordt niet gestuurd door vaste aantallen of termijnen. Groei is een middel om landschap, samenleving en economie duurzaam te versterken. Een sterke leefomgeving vraagt bovendien om voorzieningen die met de gemeente meegroeien. Daarom ontwikkelen onderwijs, sport, zorg, ontmoeting en cultuur zich in samenhang met de ruimtelijke ontwikkeling, met oog voor de identiteit en behoeften van iedere kern.

Toekomstbestendige ontwikkeling vraagt om een integrale benadering. Opgaven op het gebied van wonen, werken, natuur, water, klimaat, mobiliteit en gezondheid worden in samenhang beschouwd, zodat slimme combinaties ontstaan en meervoudige meerwaarde wordt gecreëerd. Bodem en water zijn daarbij sturend, terwijl de karakteristieke kwaliteiten van de dorpen en het buitengebied behouden en versterkt worden. Nederweert kijkt daarbij verder dan de opgaven van vandaag. Ruimtelijke keuzes werken vaak generaties lang door. Daarom kiest de gemeente voor oplossingen die ook op de lange termijn bijdragen aan een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving.

Deze visie krijgt een ruimtelijke vertaling in de visiekaart. De kaart laat zien waar ruimte is voor ontwikkeling, waar bestaande kwaliteiten worden behouden en versterkt en hoe de verschillende opgaven samenkomen in één toekomstbeeld. Daarmee vormt de visiekaart het ruimtelijk kader voor de ontwikkeling van Nederweert en maakt zij inzichtelijk hoe de gemeente werkt aan een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving waarin kwaliteit, identiteit en samenhang de basis vormen voor iedere ontwikkeling.

Sociaal domein

- Concentratie (maatschappelijke) voorzieningen
- Relatie met Weert (maatschappelijke) voorzieningen in Weert

Toekomstbestendige woningvoorraad

- Groeikern
- Dorpskern
- Zoekgebied woon- en leefmilieus
- Woonmilieu met lagere woondichtheden
- Woonmilieu met hogere woondichtheden
- Woningvoorraad uitbreiden door inbreiding
- Kern niet uitbreiden vanwege waarden
- GGA Ospel (seperaat traject)

Economie en bedrijvigheid

- Bestaand bedrijventerrein
- Zoekgebied werklandschap
- Verduurzaming bedrijventerreinen
- Versterken gezonde leefomgeving
- Omgevingsgerichte landbouw
- Natuurbewuste landbouw
- Toekomstbestendige landbouw
- Regulier (intensief) agrarisch gebruik
- Toeristische trekpleister

Mobiliteit en bedrijvigheid

- Veilige en aantrekkelijke verbindingen tussen kern en buitengebied
- Hoofdwegen
- Zoekrichting tracé uitbreiding noordelijke ontsluiting

Duurzame leefomgeving

- Natura 2000
- Natuurnetwerk Nederland
- Ecologische verbindingszones
- Groenblauwe landbouwzone
- Overgangsgebieden rondom Natura 2000
- Natuurverbindingen tussen Natura 2000 gebieden
- Versterken groenblauwe dooradering door kern en buitengebied
- Groene hoofdverbindingen tussen kern en natuurgebied
- Groene verbindingen tussen kern en natuurgebied
- Groene inrichting langs wegen en kanalen
- Overgangszone kernen
- Behoud open ruimte tussen de kernen
- Waardevolle velden
- Klimaatadaptief inrichten van bestaande bebouwde gebieden
- Stiltegebied
- Natuurbeek
- Bufferzones grondwaterafhankelijke natuur

- Waterwingebied
- Natte laagtes
- Beekloop
- Oppervlaktewater
- Behouden en versterken van erfgoed
- Windturbines

Landschapstypen in het buitengebied

- Velden
- Kampen
- Heideontginningen
- Nat(uur) productieland
- Bos- en mozaïeklandschap
- Beekdal
- Veenontginningen

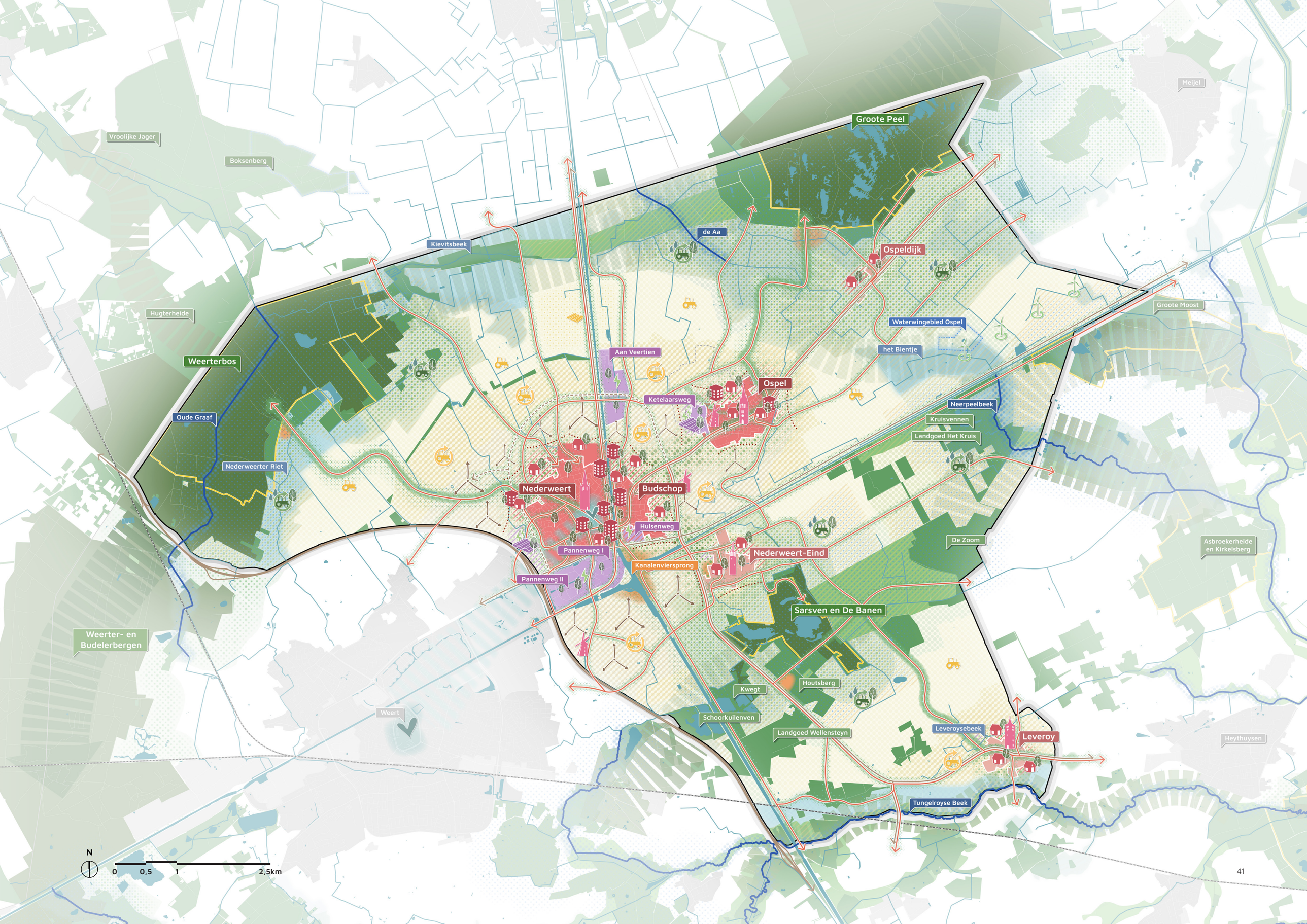
Vroolijke Jager
Boksenberg
Meijel
Groote Peel
Kievitsbeek
de Aa
Ospeldijk
Hugterheide
Groote Moost
Waterwingebied Ospel
Weerterbos
Aan Veertien
het Bientje
Ospel
Ketelaarsweg
Neerpeelbeek
Oude Graaf
Kruisvennen
Landgoed Het Kruis
Nederweerter Riet
Nederweert
Budschop
Hulsenweg
De Zoom
Asbroekerheide en Kirkelsberg
Pannenweg I
Nederweert-Eind
Kanalenviersprong
Pannenweg II
Sarsven en De Banen
Weerter- en Budelerbergen
Houtsberg
Kwegt
Weert
Schoorkuilenven
Leveroysebeek
Leveroy
Landgoed Wellensteyn
Heythuysen
Tungelroyse Beek
N
0
0,5
1
2,5km

5

5. Structurerende keuzes

De structurerende keuzes geven aan hoe we vanuit de visie afwegingen maken voor nieuwe ontwikkelingen om groei in samenhang met omgevingskwaliteit te stimuleren. Ze helpen om prioriteiten te stellen, belangen in samenhang te bezien en ontwikkelruimte zorgvuldig te benutten. Daarbij gaat het om de samenhang tussen landschap, leefomgeving, voorzieningen, mobiliteit, economie en sociale duurzaamheid. Ze komen voort uit beleid van de gemeente, de provincie en het Rijk.

De structurerende keuzes zijn niet gelijkwaardig in hun werking, maar bouwen op elkaar voort. Ontwikkelingen worden eerst beoordeeld op hun bijdrage aan het natuurlijke fundament, vervolgens op hun maatschappelijke meerwaarde, daarna op hun economische bijdrage en ten slotte op hun rol binnen de verbindende structuren.

De structurerende keuzes zijn gemeentebreed van toepassing en zijn kaderscheppend voor nieuwe ontwikkelingen in de gemeente. Met andere woorden de structurerende keuzes worden door de gemeente gebruikt bij een eerste globale beoordeling van toekomstige, ruimtelijke ontwikkelingen zodat de structurerende keuzes bijdragen aan het maken van integrale en coherente keuzes voor de toekomstige ontwikkelingen. Daarbij zijn de structurerende keuzes dus niet afzonderlijk kaderscheppend, maar dienen deze altijd in samenhang meegenomen te worden bij nieuwe ontwikkelingen.

Ook dienen de structurerende keuzes in samenhang bezien te worden met de thematische uitwerking en ruimtelijke uitwerking (hoofdstuk 6, 7 en 8), waar een nadere duiding wordt gegeven aan de structurerende keuzes. Het voldoen aan één of enkele structurerende keuzes is dus onvoldoende om een ontwikkeling passend te achten. Initiatieven dienen aantoonbaar bij te dragen aan de voor het gebied relevante ambities en mogen geen onevenredige afbreuk doen aan andere structurerende keuzes, gebiedskwaliteiten of maatschappelijke belangen.

Zo voorkomen we dat oplossingen voor één opgave leiden tot nieuwe problemen elders en werken we aan een leefomgeving die ook op de lange termijn robuust en toekomstbestendig blijft.

De afwegingsprincipes voor een verstandige omgang met opgaven en ruimte, zoals benoemd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden als structurerende keuzes meegenomen. De NOVI kent drie belangrijke inrichtingsprincipes:

1. Combineren boven enkelvoudig;
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
3. Afwentelen voorkomen

Met andere woorden, de NOVI streeft naar gebruik van de grond voor meer dan één functie of doel, op plekken waar dit passend is bij de kwaliteiten van een gebied en zonder negatieve gevolgen van een ontwikkeling op andere plekken te laten landen.

Ook de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 zet de identiteit en kenmerken van gebieden centraal en stuurt hierop middels een van de vier ‘Limburgse principes’.
Een van de principes luidt: “Beleidskeuzes sluiten aan op unieke landschappen, culturen en gebiedseigen kenmerken. Ontwikkelingen moeten de regionale identiteit versterken”.

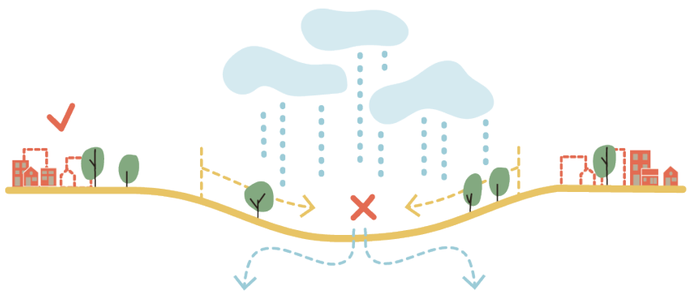

1. Ontwikkel vanuit het principe water- en bodemsturend

Water- en bodemsturend wil zeggen dat we rekening houden met het systeem van water en bodem en de logica van het landschap. Dit betekent dat de inrichting van de leefomgeving zo veel als mogelijk wordt aangepast aan de grenzen en mogelijkheden van het water-/bodemsysteem, en niet andersom. De laagste en natste delen van het landschap worden zoveel mogelijk gevrijwaard van bebouwing, deze komen juist op hogere en drogere delen van het landschap. We houden rekening met doelen wat betreft waterkwantiteit en -kwaliteit. Zoals het vasthouden, bergen en infiltreren van water en werken aan een gezonde bodem.

2. Bouw aan een ruimtelijk raamwerk

Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan een sterk ruimtelijk raamwerk. Dat wil zeggen dat er landschappelijke en natuurlijke verbindingszones ontstaan rondom en tussen kernen, maar ook als overgangsgebieden naar het buitengebied en nabijgelegen natuurgebieden. Deze structuren (bijvoorbeeld ook de groene omkadering van woonwijken of bestaande bedrijventerreinen) dragen bij aan een leesbaar landschap en het versterken van de groenblauwe dooradering. Doordat ontwikkelingen bijdragen aan een sterk raamwerk, ontstaat de mogelijkheid om flexibel invulling te geven aan de open ruimtes en ruimte te bieden aan nieuwe functies. Een sterk ruimtelijk raamwerk biedt richting zonder alles vast te leggen. Het maakt toekomstige keuzes hanteerbaar en zorgt ervoor dat nieuwe ontwikkelingen kunnen inspelen op veranderende omstandigheden zonder de samenhang van het landschap te verliezen.

3. Behoud en versterk de open ruimte tussen de kernen

Om de (ruimtelijke) identiteit van de verschillende kernen te behouden is het belangrijk om ervoor te zorgen dat kernen niet aan elkaar groeien. Deze open ruimtes (veelal een kleinschalig, agrarisch cultuurlandschap) tussen de kernen voegen ook kwaliteiten toe aan de directe omgeving van de afzonderlijke kernen. Tegelijkertijd ontstaat een logische overgang tussen kern en buitengebied, wordt de leesbaarheid van het landschap vergroot en voorkomen we versnippering van landschappen.

4. Streef naar een aantrekkelijke leefomgeving

Om te komen tot een aantrekkelijke leefomgeving streven we naar optimaal ruimtegebruik. Het landschap wordt leidend bij het vormgeven van ruimtelijke ontwikkelingen. Nabijheid en toegankelijkheid van maatschappelijke voorzieningen dragen bij aan de leefbaarheid van een gebied. Zo ontstaat een leesbaar en beleefbaar landschap waarin prettig gewoond en geleefd kan worden. Het aanpakken van milieuproblemen en het werken aan een gezonde leefomgeving zijn randvoorwaardelijk voor een aantrekkelijke leefomgeving.

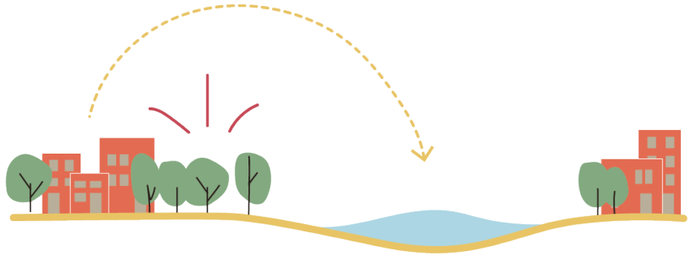

5. Realiseer een groene en klimaatadaptieve leefomgeving

Bestaande open plekken in kernen zijn schaars en dienen verschillende functies. In de kernen moet er naast ruimtelijke ontwikkelingen ook ruimte blijven voor groen, klimaatadaptatie en sociaal-maatschappelijk programma's. Open plekken vervullen dan ook een belangrijke rol voor bijvoorbeeld het versterken van groenblauwe dooradering in de kernen, als ontmoetingsplek en als een klimaatadaptieve leefomgeving, zoals het opvangen van water en het tegengaan van hittestress. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de kern of aan de randen van kernen is aandacht voor een klimaatadaptieve leefomgeving met voldoende groene ontmoetingsplekken.

6. Beperk ruimtebeslag in het buitengebied

In Nederweert gaan we zorgvuldig om met ruimtegebruik en voorkomen we onnodige verstedelijking. We zoeken allereerst naar ruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen (met name woningbouw) binnen het bestaand bebouwd gebied (alleen als de ruimte er is, zie keuze 5 en 9; we bouwen niet elke open, groene ruimte vol), vervolgens aan de randen van het bestaand bebouwd gebied en daarna naar de mogelijkheden buiten het bestaand bebouwd gebied. Door woningbouw zoveel mogelijk binnen het bestaand bebouwd gebied plaats te laten vinden, vrijwaren we het (agrarisch) buitengebied, werken we aan een beleefbare overgang van kern naar buitengebied én ontstaat er ruimte voor het versterken van de directe leefomgeving van de kernen (bijv. in de vorm van kernrandzones).

7. Koester en ontwikkel vanuit de (bestaande) kenmerken en kwaliteiten van een locatie

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is er aandacht voor de historie en eigenheid van Nederweert. Met name de cultuurhistorische waarden en bestaande (landschappelijke) kwaliteiten vormen belangrijke elementen van de Nederweerter identiteit. Historische overblijfselen zoals de Peel-Raamstelling, landgoederen en molens worden als cultuurhistorisch waardevolle elementen gekoesterd. Bijzondere plekken zoals de Kanalenviersprong worden toeristisch-recreatief ontsloten en vormen zo een kenmerkend onderdeel van de kern Nederweert. Daarnaast vormen ook de kenmerken en kwaliteiten van de verschillende landschaps- en gebiedstypen de basis voor de locatieafweging, positionering en ontwikkelvorm van nieuwe ontwikkelingen.

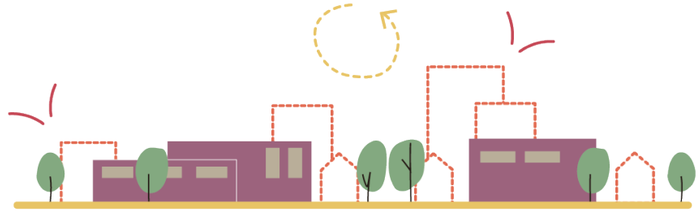

8. Zoek, binnen en aangrenzend aan het bestaande gebied, naar transformatiemogelijkheden

Bij de transformatie van vastgoed worden gebouwen omgebouwd tot of vervangen door een andere bestemming, bijvoorbeeld een bestaand bedrijventerrein of bedrijf naar woonwijk, werklandschap en/of maatschappelijke voorziening(en). Dit kan leiden tot een betere benutting van bestaande bebouwing en zo bijdragen aan de vitaliteit van kernen. Leegstand wordt voorkomen en woningen toegevoegd. Ook vernieuwing van bestaande gebieden (bijv. bedrijventerreinen), het benutten van vrijkomende locaties bij mogelijke verplaatsing van het maatschappelijk programma en een nieuwe invulling van vrijkomende agrarische bebouwing bieden mogelijkheden voor transformatie. Transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing is mogelijk, mits deze gepaard gaat met een verkleining van het bouwvlak en nieuwe ontwikkelingen binnen het resterende bouwvlak worden gerealiseerd.

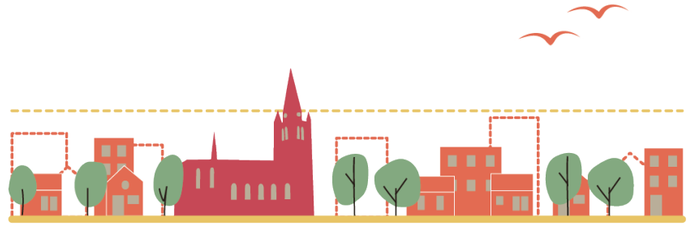

9. Ontwikkel passend bij de maat, schaal en identiteit van de kernen en context

Ruimtelijke ontwikkelingen (zoals woningbouw of de ontwikkeling van werklandschappen) hebben aandacht voor ruimtelijke-, functionele aspecten en sociaal-maatschappelijke voorzieningen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, van zowel inbreidingen als uitbreidingen wordt rekening gehouden met maat en schaal van de huidige bebouwing in de kernen en de gemeente. Nieuwe bebouwing dient passend te zijn in het straatbeeld en cultuurhistorisch herkenbare objecten te respecteren. Cultuurhistorische landmarks (bijv. kerktorens) dienen zichtbaar en herkenbaar te blijven en kunnen als referentie voor hoogbouw dienen. Hoogbouw in een omgeving die verder gedomineerd wordt door laagbouw is niet passend, terwijl hoogbouw op andere plekken juist een bijdrage kan leveren aan de identiteit van de kern. Ook in het buitengebied is maat, schaal en identiteit van belang om te komen tot een leesbaar landschap met kwaliteit.

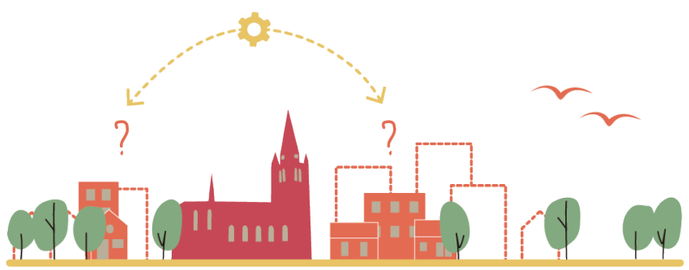

10. Ontwikkel daar waar al (ruimtelijke) opgaven liggen en zoek naar koppelkansen

Ruimtelijke ontwikkelingen worden benut als vliegwiel om meerdere opgaven in samenhang aan te pakken, waarbij actief wordt gezocht naar koppelkansen. Koppelkansen bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijkheden om verschillende, vaak losstaande, projecten en opgaven in één project of gebiedsontwikkeling te bundelen, te benutten en te optimaliseren. Dit kan leiden tot een kwalitatief hoogwaardigere invulling van de leefomgeving. Tegelijkertijd wordt voor verschillende ruimtelijke vraagstukken integraal naar oplossingen gezocht en kunnen er dus meerdere opgaven in één keer worden aangepakt. Door opgaven te verbinden ontstaat meerwaarde voor landschap, samenleving en economie en worden keuzes gemaakt vanuit het geheel in plaats van vanuit afzonderlijke belangen.

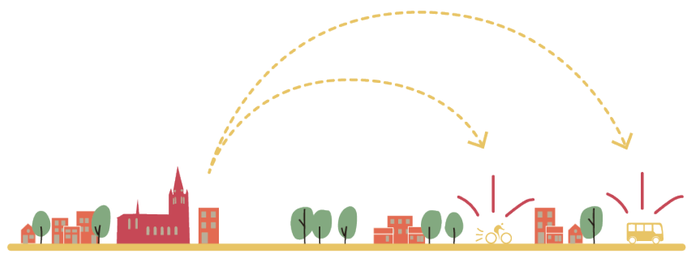

11. Zorg voor toereikende verkeersverbindingen

Nederweert kampt met uitdagingen op het gebied van verkeersontsluiting in en rond de kern en de grote hoeveelheid verkeer dat door de kern van Nederweert moet. Bij de ontwikkeling van werklandschappen en woningbouw in met name de groeikernen Nederweert, Budschop en Opsel is een veilige verkeersontsluiting randvoorwaardelijk, een noordelijke ontsluiting is daar mogelijk een oplossing voor. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is een passende en veilige verkeersontsluiting randvoorwaardelijk waarbij er naast de auto ook aandacht is voor andere vervoersmodaliteiten zoals OV en fiets.

DEEL C

UITWERKING

In dit deel

In dit deel werken we de Omgevingsvisie thematisch en gebiedsgericht uit. Per thema beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen, de huidige situatie en de opgaven voor Nederweert. Vanuit deze basis formuleren we onze ambities en richtinggevende uitspraken. Vervolgens brengen we de verschillende thema's samen in een ruimtelijke uitwerking. We beschrijven eerst de kenmerken, ambities en ontwikkelrichtingen van de verschillende landschapstypen. Daarna werken we de deelgebieden uit: het bebouwd gebied, het overgangsgebied, het agrarisch buitengebied, de bufferzone en de natuurgebieden. Zo maken we inzichtelijk welke kwaliteiten, opgaven en ontwikkelrichtingen in de verschillende delen van Nederweert centraal staan.

De ontwikkelrichtingen voor de landschapstypen vormen daarbij de basis. De ontwikkelrichtingen voor de deelgebieden bouwen hierop voort en brengen gebiedsspecifieke opgaven en functies in. Samen met de structurerende keuzes en de thematische uitwerking zijn deze ontwikkelrichtingen sturend voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in Nederweert.

6

6. Themagerichte uitwerking

De structurerende keuzes in hoofdstuk vijf vormen de schakel tussen visie en uitwerking en dragen daarmee bij aan het versterken van de omgevingskwaliteit. In dit hoofdstuk werken we de Omgevingsvisie themagericht uit. De fysieke en sociaal-maatschappelijke aspecten van de leefomgeving worden daarbij nadrukkelijk in samenhang beschouwd. Thema's als wonen, werken, mobiliteit, natuur, water, klimaat en milieu staan niet op zichzelf, maar hangen nauw samen met gezondheid, ontmoeting, beweging, de sociale basis en de beschikbaarheid van passende voorzieningen en ondersteuning. Juist in de samenhang tussen deze thema's liggen kansen om met nieuwe ontwikkelingen meerdere opgaven tegelijkertijd aan te pakken en de omgevingskwaliteit duurzaam te versterken. Door deze thema's integraal te benaderen ontstaat een samenhangend beeld van de leefomgeving en de opgaven waar Nederweert voor staat.

Per thema beschrijven we eerst de belangrijkste ontwikkelingen en trends en de huidige situatie en de opgaven voor Nederweert. Na een korte uiteenzetting van de beleidsmatige basis volgt per thema een formulering van de ambitie: welke kwaliteit willen we behouden of versterken en waar willen we naartoe? Deze ambitie vertalen we naar richtinggevende uitspraken die aangeven hoe Nederweert de ambities wil gaan realiseren. Daarbij staat steeds centraal hoe keuzes binnen afzonderlijke thema's kunnen bijdragen aan de omgevingskwaliteit van Nederweert als geheel.

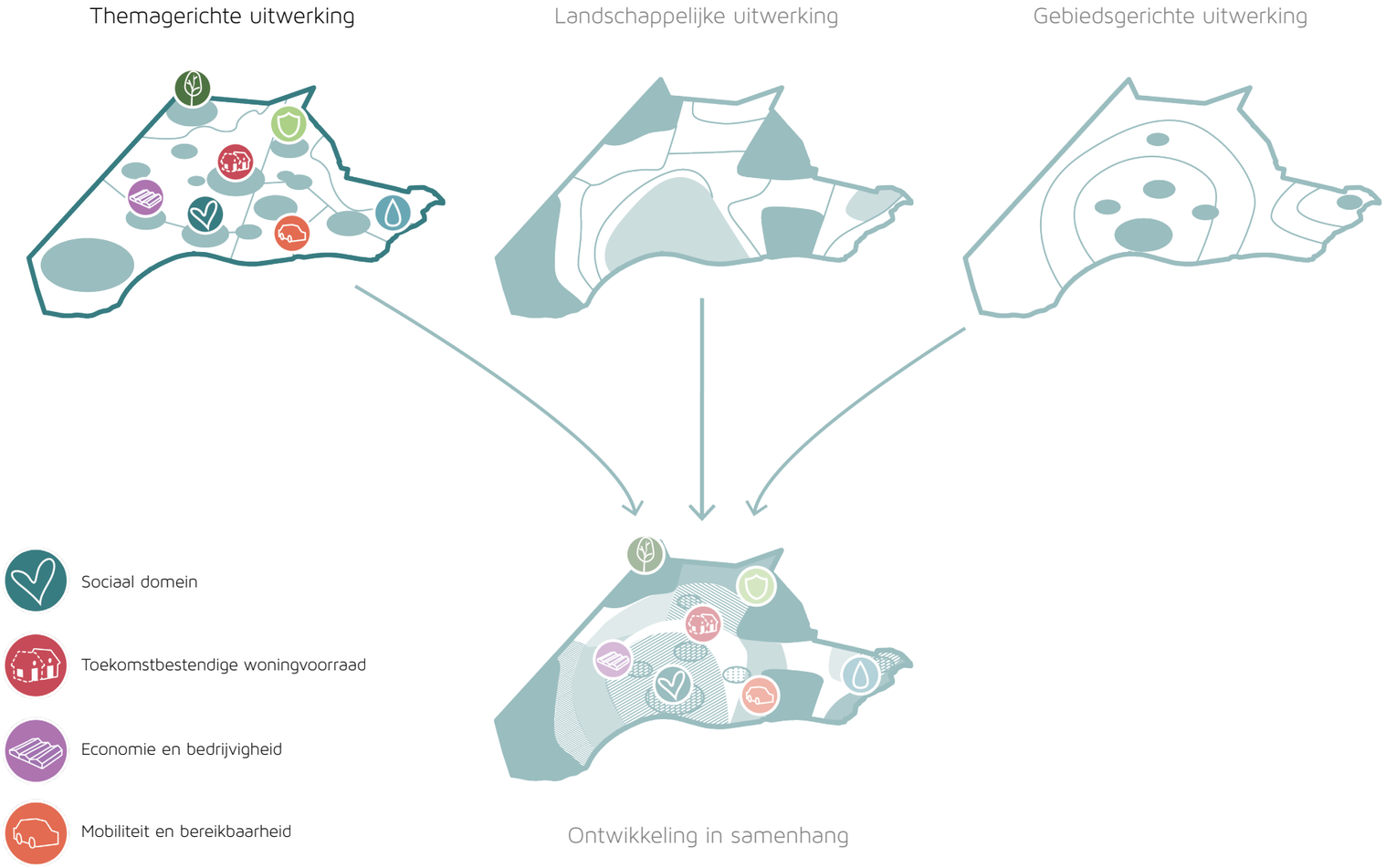

Sociaal domein

Iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar vermogen. Dat is het uitgangspunt van het beleid sociaal domein in onze gemeente. Het is belangrijk dat mensen iets voor elkaar kunnen en willen betekenen, dat er respect is voor ieders eigenheid en dat er ruimte is voor individuele keuzes. De inwoner kan erop vertrouwen dat de overheid voorziet in passende ondersteuning als dit nodig is.

De samenleving verandert door toenemende individualisering en demografische ontwikkelingen, zoals vergrijzing: steeds meer ouderen wonen langer zelfstandig thuis, terwijl jongeren voor studie of werk vaker elders hun toekomst zoeken. Ook groeit het aantal forenzen dat verbonden is aan Brainport en neemt het aantal internationale werknemers en statushouders toe. Tegelijkertijd staat de zorg steeds meer onder druk. Daarom moeten we goed kijken naar het aantal en het soort woningen dat we bouwen: toekomstbestendig en passend bij de veranderende samenstelling van de bevolking.

De onderlinge betrokkenheid neemt af. Mensen leven vaker individualistischer, vragen minder snel om hulp en hebben minder vanzelfsprekende contacten in hun buurt. In combinatie met het oplopende personeelstekort in de zorg maakt dit het lastig om tijdig ondersteuning te bieden. Tegelijkertijd zijn er verenigingen en nemen inwoners initiatieven. Zij hebben echter te maken met een groeiend tekort aan vrijwilligers. Het blijft daarom belangrijk om verbindingen tussen inwoners te versterken en gezamenlijke activiteiten te stimuleren, bijvoorbeeld via sport, welzijn en cultuur. Zo kan eenzaamheid worden tegengegaan en blijft het gevoel van nabuurschap behouden.

Om mensen zich prettig en veilig te laten voelen in hun woonomgeving is onderlinge verbondenheid (sociale cohesie) belangrijk. Hierop zetten we in door het stimuleren van inwonersinitiatieven, preventie en vroegsignalering, zoals het voorkomen van eenzaamheid, ondersteuning van mantelzorgers, activiteiten voor jongeren en leefstijlprogramma's, enzovoorts. Daarbij zijn flexibele en gecombineerde maatschappelijke voorzieningen noodzakelijk om ontmoeting mogelijk te maken en ondersteuning te bieden. Onder deze voorzieningen verstaan we bijvoorbeeld ontmoetingsruimten (van kleine voorzieningen als 'huiskamers' tot multifunctionele accommodaties), sportaccommodaties, onderwijsgebouwen, kinderopvang, medische voorzieningen (huisartsen, eerstelijnszorg, enz.).

Thema's als inclusiviteit, gezondheid en brede welvaart spelen daarbij een steeds grotere rol. Niet alle inwoners kunnen meekomen in de snelle veranderingen van digitalisering en een complexere samenleving, waardoor ongelijkheid en tweedeling toenemen. Dit vraagt van maatschappelijke voorzieningen, onderwijs, zorg en recreatie om maatwerk en flexibiliteit, die aansluiten bij de leefwereld van verschillende groepen. Zo krijgt iedereen de kans om actief mee te doen.

Op het gebied van gezondheid en leefstijl zien we dat de toenemende focus op preventie en een gezonde leefomgeving nieuwe eisen stelt aan de inrichting van de fysieke leefomgeving. Groene ruimtes, beweegvriendelijke gebieden en toegankelijke sportvoorzieningen dragen bij aan zowel fysieke als mentale gezondheid en stimuleren een gezondere leefstijl en ruimte voor ontmoeting. Tegelijkertijd biedt dit de mogelijkheid om zorg- en welzijnsvoorzieningen op buurtniveau te koppelen, waardoor gezondheidszorg dichter bij de inwoner staat en deelname aan preventieve programma's wordt vergroot. De opgave is om te zorgen dat iedereen kan meedoen en dat zorg toegankelijk blijft, terwijl het benutten van openbare ruimte voor bewegen en ontmoeten zowel gezondheid als sociale verbinding bevordert.

Beleidsmatige basis

In Nederweert vinden we het belangrijk dat iedereen mee kan doen en naar vermogen kan bijdragen. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken zetten we actief in op het bevorderen van zelfredzaamheid, het zo lang mogelijk behouden van eigen regie, zelfstandig wonen en het actief blijven deelnemen aan de samenleving. Ondersteuning wordt waar mogelijk preventief en dichtbij georganiseerd. Met diverse partners werken we vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid, waarbij het vermogen van mensen, om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan, centraal staat. Het sociaal domein wordt mede ondersteund door de beschikbaarheid van maatschappelijke voorzieningen. De maatschappelijke voorzieningen dragen als ontmoetingsplek bij aan de vitaliteit, leefbaarheid en sociale cohesie in de dorpskernen.

Uit onder andere participatie blijkt dat er naar verwachting behoefte ontstaat aan aanvullende voorzieningen voor primair onderwijs, bij voorkeur gecombineerd met een schoolbibliotheek en kinderopvang, evenals een binnensportaccommodatie.
De locatie van deze voorzieningen is mede afhankelijk van toekomstige woningbouwontwikkelingen.

Ambitie

Een samenleving waarin iedereen naar vermogen kan meedoen en zich verbonden voelt met de omgeving. De fysieke en sociale omgeving ondersteunt participatie, ontmoeting en gezondheid, terwijl een diversiteit aan basisvoorzieningen toegankelijk blijft voor alle inwoners.

Richtinggevende uitspraken

Gezonde en beweegvriendelijke omgeving
De fysieke leefomgeving draagt bij aan zowel fysieke als mentale gezondheid. Dit wordt bereikt door het creëren van groene, toegankelijke ruimtes, beweegvriendelijke routes en sportvoorzieningen voor alle doelgroepen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt gezorgd dat routes uitnodigen om te lopen en fietsen.

Welzijn in de leefomgeving
Basisvoorzieningen, zoals zorg en sociale ondersteuning, zijn lokaal, laagdrempelig en geconcentreerd. Een gebiedsgerichte aanpak, bijvoorbeeld in de vorm van woonzorgzones, kan hieraan bijdragen door zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij bewoners te organiseren. Zo kunnen mensen langer zelfstandig wonen, blijven ze verbonden met hun omgeving en krijgen bewoners passende ondersteuning wanneer dat nodig is. Met laagdrempelige voorzieningen en door vroegtijdig problemen te signaleren zoals armoede, eenzaamheid of laaggeletterdheid, kunnen bewoners tijdig ondersteund worden met behulp van bijvoorbeeld het netwerk Same Ein, wat bijdraagt aan welzijn en levenskwaliteit.

Flexibel, multifunctioneel en toekomstbestendig ruimtegebruik
Het gebruik van ruimtes in maatschappelijke voorzieningen is flexibel en multifunctioneel, zodat ze efficiënt kunnen worden benut voor verschillende activiteiten en functies en waarbij onderlinge ontmoeting en uitwisseling vanzelfsprekend zijn. De ruimtelijke inrichting voldoet niet alleen aan de huidige, maar ook aan toekomstige behoeften. Door maatschappelijke voorzieningen te clusteren, wordt samenwerking en meervoudig en gezamenlijk ruimtegebruik gestimuleerd, is de toegang laagdrempelig en kunnen de behoeften van inwoners beter worden vervuld.

Sociale duurzaamheid stimuleert ontmoeting en verbondenheid
In gebiedsontwikkelingen is aandacht voor sociale duurzaamheid. Door bij ontwikkelingen passende randvoorwaarden te creëren over voorzieningen, gedeelde functies of inrichting van de openbare ruimte, ontstaat ruimte voor ontmoeting met vrijheid om wel of niet mee te doen. Zo ontstaat een leefomgeving die veilig, toegankelijk en sociaal duurzaam is, waarin verschillende doelgroepen zich thuis voelen, nu en in de toekomst. Per kern worden ontwikkelpaden opgesteld zodat groei, voorzieningen en leefbaarheid in samenhang ontwikkeld kunnen worden.

Versterken van sociale cohesie
Elkaar kennen, gezamenlijke activiteiten, buurtinitiatieven en ondersteuning vanuit onderwijs, sport, kunst, cultuur, welzijn en zorg versterken het gevoel van nabuurschap. Door actief te bouwen aan gemeenschappen ontstaan duurzame netwerken waarin inwoners elkaar ontmoeten en ondersteunen. Daarbij richt de aandacht zich niet alleen op de sociale samenhang binnen de buurt, maar ook op de verbondenheid met andere groepen, wijken en achtergronden. Een sterke sociale cohesie draagt bij aan leefbaarheid en onderlinge steun, maar kan zonder open oriëntatie ook leiden tot geslotenheid of uitsluiting van kwetsbare of nieuwe bewoners. Daarom dragen inrichting en programmering van de openbare ruimte expliciet bij aan openheid, toegankelijkheid en menging. Bij de inrichting van gebieden wordt ontmoeting en sociale verbinding gestimuleerd, met ruimte om te verblijven, elkaar te ontmoeten, zich te verplaatsen en zich te vermaken. Daarbij horen zitplekken, laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden en een duidelijk loopnetwerk met herkenbare oriëntatiepunten. Deze voorzieningen nodigen uit tot gesprek en gedeeld gebruik.

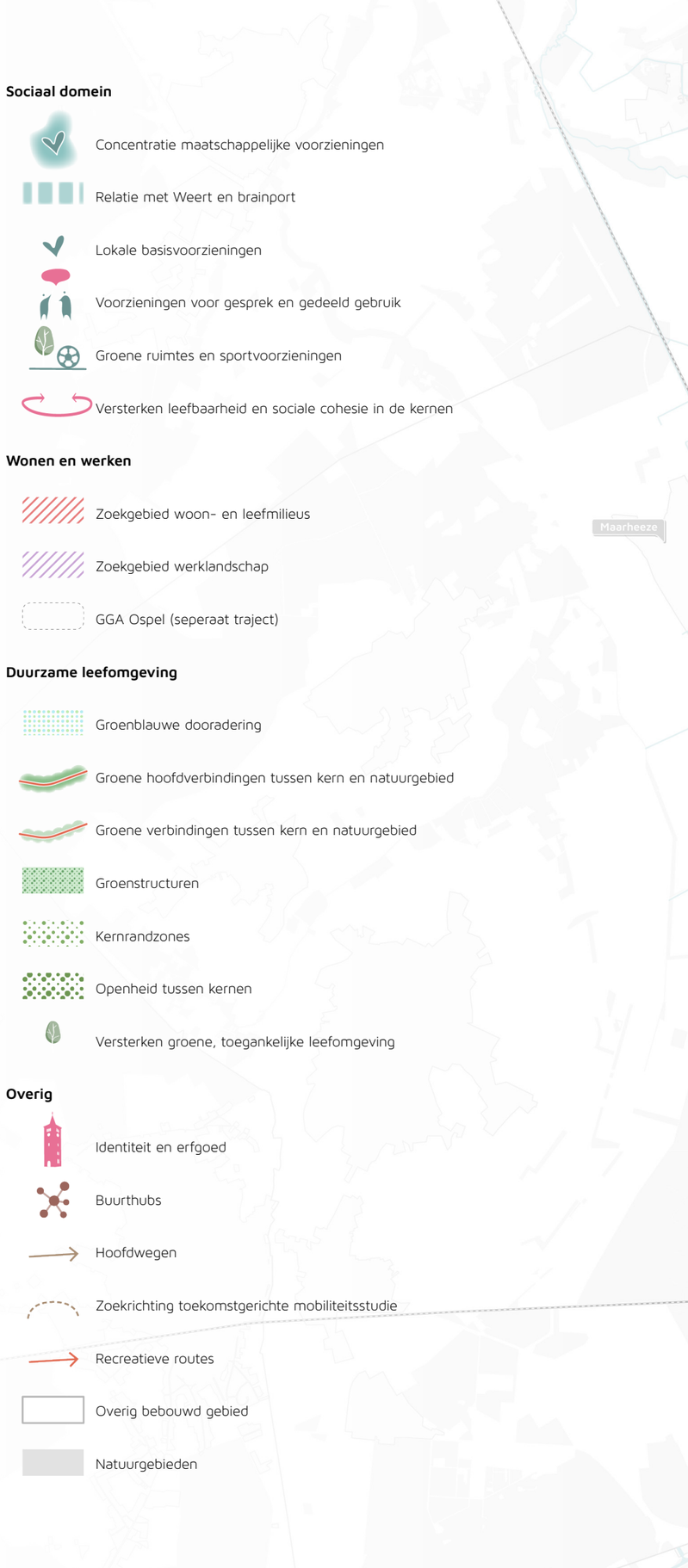

Groote Peel

Meijel

Weerterbos

Ospeldijk

Ospel

Nederweert

Budschop

Nederweert-Eind

Sarsven en De Banen

Weert

Leveroy

Heythuysen

N

0 0,5 1 2,5km

Toekomstbestendige woningvoorraad

De woningmarkt staat landelijk onder druk door economische groei, bevolkingsontwikkeling en veranderende huishoudenssamenstelling. In economisch sterke regio's leidt de aanhoudende instroom van huishoudens van buiten de directe omgeving tot een toenemende vraag naar woningen, wat prijsopdrijvend werkt. Hierdoor verschuift de druk ook naar omliggende gemeenten. Niet alleen de beschikbaarheid, maar ook de betaalbaarheid van woningen speelt hierbij een rol, waardoor huishoudens uitwijken naar andere regio's.

Deze druk is zichtbaar in zowel de koop- als de huursector. Het aandeel sociale huurwoningen verschilt per regio, waardoor sommige gebieden geconcentreerde doelgroepen of sociale problematiek kennen. Tegelijkertijd blijven de wachttijden voor sociale huur oplopen en verandert het aanbod in het middenhuursegment door wet- en regelgeving en verkoop van huurwoningen. Demografische veranderingen versterken deze ontwikkelingen. Het aantal één- en tweepersoonshuishoudens neemt toe, terwijl veel bestaande woningen te groot en relatief duur zijn. Jongeren en starters wonen daardoor langer thuis, maar ook ouderen blijven langer zelfstandig in hun eigen huis wonen. Ouderen zijn gehecht aan hun woning en woonomgeving. De voordelen van een verhuizing zijn vaak niet te overzien en wegen niet op tegen de financiële gevolgen, mentale en praktische uitdagingen. Wanneer ouderen wel willen verhuizen mist er vaak passend aanbod. Dit beperkt de doorstroming van woningen, waardoor grotere woningen voor gezinnen minder op de markt komen.

De vraag naar verschillende woningtypen groeit, zowel voor reguliere doelgroepen als voor bijzondere doelgroepen. Om hierop in te spelen worden nieuwe woonvormen toegevoegd aan de woningvoorraad. Voor urgente woonbehoeften kunnen flexibele oplossingen, zoals tijdelijke huisvesting en flexwoningen, worden ingezet, terwijl tegelijkertijd wordt gewerkt aan structurele oplossingen. Zo ontwikkelt zich een diverse woningvoorraad, met aandacht voor doorstroming, verduurzaming en klimaatadaptieve woonomgevingen. Woningdeling en transformatie zijn voorbeelden die helpen bij het slim benutten van ruimte. Op plekken waar dit passend is (bijv. vanwege een goede ontsluiting en locatie ten opzichte van een bestaande kern: bijvoorbeeld Hulsenweg), is transformatie naar woningbouw denkbaar.

Woningbouw vindt met name plaats in en aansluitend aan de bestaande kernen. Ook in het buitengebied is echter behoefte aan woningen. De gemeente biedt daarom de ruimte voor de realisatie van kleinschalige woningbouw op geschikte percelen of woningsplitsing, mits dit stedenbouwkundig, landschappelijk, ruimtelijk, volkshuisvestelijk en milieutechnisch passend is. Daarbij zijn de landschappen en gebieden bepalend voor de vorm. De kleinschalige initiatieven kunnen snel inspelen op de lokale woonvraag en dragen bij aan een gedifferentieerd en toekomstbestendig woningaanbod. Het wonen in het buitengebied, met name in de overgangszone tussen kern en agrarisch buitengebied, en in bestaande clusters en linten, kan passend zijn en een comfortabel woon- en leefklimaat bieden.

Woningbouw staat niet op zichzelf: energie-infrastructuur en mobiliteit bepalen in hoge mate waar, wanneer en in welk tempo woningbouw haalbaar is. Netcongestie en de opgave van de energietransitie kunnen de bouwproductie en het verduurzamen van woningen afremmen als het elektriciteitsnet niet tijdig wordt verzwaard en slimmer wordt benut. Tegelijk vraagt woningbouw om samenhangende mobiliteitskeuzes, omdat bereikbaarheid gaat over daadwerkelijke toegang tot werk, onderwijs, zorg en ontmoeting, via veilige loop- en fietsroutes en een passende aansluiting op openbaar vervoer en autoverkeer.

Naast de woning zelf wordt de woonomgeving steeds belangrijker in woonkeuzes. Huishoudens hechten waarde aan nabijheid van voorzieningen, werk, groen en water, en aan een veilige, gezonde en sociaal aantrekkelijke leefomgeving. Deze trend laat zien dat woontevredenheid steeds meer samenhangt met de omgeving rondom de woning, waardoor de leefbaarheid van de buurt een essentieel onderdeel vormt van de woonvraag. De combinatie van diverse woningen en een aantrekkelijke woonomgeving zorgt bovendien vaak voor een mix van bewoners in een wijk. Dit beïnvloedt de sociale dynamiek en biedt kansen voor verbinding en leefbare buurten, maar ook uitdagingen in het vinden van gezamenlijke belangen. In een samenleving die steeds meer individualiseert, vraagt het behouden van sociale cohesie in gemengde wijken daarom extra aandacht.

Beleidsmatige basis

De gemeente Nederweert zet met verschillende instrumenten in op een breed en toegankelijk woningaanbod. Nederweert maakt onderdeel uit van de Woondeal Limburg. Hierin is afgesproken dat de regio ernaar streeft dat tweederde van de nieuwbouw betaalbaar is en dat minstens 30% in de sociale huursector wordt gerealiseerd, voor zo lang dit past bij de regionale behoeften, de marktsituatie en wet- en regelgeving. Het Volkshuisvestingsprogramma vertaalt deze landelijke en regionale doelen naar concrete gemeentelijke maatregelen en plannen op lokaal niveau, gericht op beschikbaarheid, kwaliteit en duurzaamheid van de woningvoorraad. Dit gebeurt in afstemming met de regio. Inzicht in en sturing op de voortgang van de woningbouw vindt plaats aan de hand van monitoring, waarbij de gemeente gebruikmaakt van de provinciale woningbouwmonitor (JUNO).

Om de woningbouwopgave tijdig te realiseren, zet de gemeente in op het versnellen van woningbouwprojecten en het versterken van een harde, uitvoerbare planvoorraad. Daarbij wordt ruimte geboden aan verschillende woonmilieus en woningtypen.
In de grotere kernen kan dit, waar passend, ook betekenen dat op specifieke locaties in hogere dichtheden of met meer bouwlagen wordt gebouwd. Tegelijkertijd wordt ingezet op levensloopbestendige woningen en toekomstbestendige woonconcepten die inspelen op de veranderende woonvraag en bijdragen aan doorstroming op de woningmarkt. Nieuwe woonwijken worden zorgvuldig ingepast en dragen niet alleen bij aan het oplossen van de woningbehoefte, maar ook aan de leefbaarheid van de kernen, het behoud van voorzieningen en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Daarnaast ondersteunt de gemeente specifieke groepen met gerichte instrumenten, zoals de starterslening voor jonge huishoudens die de koopmarkt willen betreden en kleinschalige oplossingen via het toevoegen van één of twee woningen per perceel of het splitsen van bestaande woningen en kavels.
Voor bijzondere woonbehoeften biedt Nederweert passende oplossingen, zoals mantelzorgwoningen en passende huisvesting voor internationale werknemers en statushouders.

Ambitie

Een woningvoorraad die, flexibel en inclusief is en die inspeelt op de groeiende en veranderende vraag door demografische ontwikkelingen en regionale dynamiek. Woningen zijn betaalbaar en bereikbaar voor alle doelgroepen, afgestemd op veranderende woonwensen en verdeeld over alle kernen.

Richtinggevende uitspraken

Groei en regionale afstemming
De woningbouwopgave is groter dan de autonome groei die wordt verwacht. Dat komt door regionale en landelijke ontwikkelingen die doorwerken in de woningvraag. Bij de programmering wordt daarom niet alleen naar de lokale vraag gekeken. We dragen bij aan het opvangen van een deel van de druk vanuit de Brainportregio en we realiseren betaalbare woningen conform regionale afspraken. Daarnaast worden sociaal-maatschappelijke opgaven, waaronder huisvesting voor aandachtsgroepen, evenredig verdeeld binnen de gemeente en in de regio (fair share).

Behoud van identiteit en kwaliteit in woonwijken
Bij woningbouw en wijkaanpassingen wordt rekening gehouden met de balans tussen uitbreiding, leefbaarheid en het behoud van de kernidentiteit. Wonen kan daarom niet los worden gezien van mobiliteit en (maatschappelijke) voorzieningen. Nieuwe ontwikkelingen respecteren de historische en culturele waarden van de kernen. Historische structuren geven richting aan woningbouw, infrastructuur, waterbeheer en groenontwikkeling. Landschapselementen en beeldbepalende objecten zorgen daarbij voor herkenbaarheid en het behoud van de karakteristieke identiteit.

Doorstroming en levensloopbestendige wijken
Woonwijken zijn levensloopbestendig door een diverse mix van woningtypen die voor elke levensfase en doelgroep een passende, bereikbare woning bieden. Het traditionele idee van “een huis voor het leven” maakt op die manier plaats voor een flexibele benadering, waarbij de binding met de plek centraal blijft staan. Ook buiten het bebouwd gebied is dit een belangrijk uitgangspunt, waarbij woningsplitsing of mantelzorgwoningen mogelijkheden kunnen bieden. Door actief te sturen op betaalbaarheid, woonwensen en doorstroming, en door instrumenten zoals het volkshuisvestingsprogramma, prestatieafspraken en startersleningen in te zetten, wordt deze flexibiliteit concreet gemaakt en blijft de woningmarkt toegankelijk.

Zelfstandig wonen in gemengde wijken
In kwalitatieve levensloopbestendige gemengde wijken is een balans nodig tussen vragers (bijvoorbeeld ouderen die zorg nodig hebben) en dragers (huishoudens of bewoners die ondersteuning bieden), zodat zelfstandigheid, sociale betrokkenheid en leefbaarheid worden versterkt. De draagkracht van de wijk en haar bewoners is daarbij van belang: het vermogen om zorg en ondersteuning te leveren moet zoveel mogelijk in evenwicht zijn met het aantal vragers, zodat de wijk toekomstbestendig en leefbaar blijft.

Versterking en flexibilisering
Wonen wordt toekomstbestendig door flexibiliteit en leefbaarheid te combineren. Dit kan onder meer door kavels en woningen te splitsen, mantelzorgwoningen en andere flexibele woonvormen (zoals flexwoningen, woonwagenstandplaatsen, huisvesting internationale werknemers en statushouders) te realiseren die inspelen op uiteenlopende behoeften. Bij bedrijfslocaties is het uitgangspunt dat bedrijfswoningen functioneel verbonden blijven aan het bedrijf, waarbij omzetting van een bedrijfswoning naar een bedrijfsfunctie mogelijk blijft. In uitzondering hierop is het onder voorwaarden mogelijk om het gebruik van agrarische bedrijfswoningen als plattelandswoning toe te staan. Dat wil zeggen dat ook een huishouden dat geen band heeft met het agrarisch bedrijf er mag wonen. De voorwaarden, die er onder meer voor zorgen dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor een plattelandswoning wordt geborgd, zijn opgenomen in (bestaande) beleidsregels. Op bedrijventerreinen prevaleert het onbelemmerde gebruik voor bedrijvigheid. Bedrijfswoningen op deze terreinen worden daarom niet omgevormd.

Meijel

Ospeldijk

Ospel

Nederweert

Budschop

Nederweert-Eind

Leveroy

Weert

Heythuysen

N

0 0,5 1 2,5km

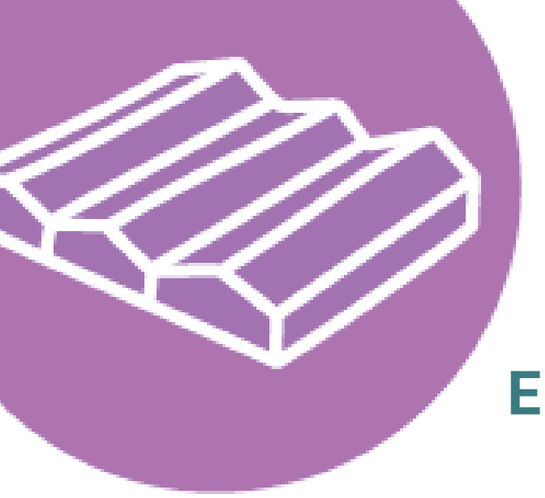

Economie en bedrijvigheid

De ruimte voor bedrijvigheid, recreatie en toerisme staat onder druk door veranderende economische omstandigheden en de toenemende vraag naar bereikbare en goed uitgeruste (doorstroom)locaties. De economie wordt beïnvloed door demografische ontwikkelingen, veranderingen op de arbeidsmarkt en verschuivingen in verdienmogelijkheden. Een belangrijke uitdaging is het behouden van een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat en voldoende werkgelegenheid voor verschillende sectoren. Daarbij profiteert Nederweert van de ligging nabij economisch sterke regio's, zoals Greenport Venlo en de Brainportregio Eindhoven, waarvan de economische dynamiek en arbeidsmarkt ook merkbaar zijn in de gemeente. De opgave is om bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken door zorgvuldig om te gaan met de beschikbare ruimte, functies waar mogelijk te combineren, circulaire economie te stimuleren en te investeren in bereikbaarheid, infrastructuur en een aantrekkelijke werkomgeving.

- De agrarische sector (akkerbouw en veehouderij) draagt bij aan duurzame productie en het versterken van biodiversiteit, bijvoorbeeld via extensivering en landschappelijke inrichting, omgevingsgerichte landbouw, teelt van natuurlijke bouwstoffen, de eiwittransitie en het sluiten van regionale kringlopen van grondstoffen en reststromen. Er zijn zone's waar regulier (intensief) agrarisch gebruik mogelijk blijft, op andere plekken versterken we de toekomstbestendigheid van de landbouw of stimuleren we de transitie naar omgevingsgerichte landbouw.
- De dienstverlenende sector en detailhandel spelen in op veranderend consumentengedrag en digitalisering, wat vraagt om flexibiliteit en innovatie.
- Distributie en (zorg)logistiek vragen om een efficiënte infrastructuur en goede bereikbaarheid, met ruimte voor groei, slimme logistieke oplossingen en een verdere modal shift, waarbij de aanwezige haveninfrastructuur kansen biedt voor duurzamer goederenvervoer.
- Hoogwaardige maakindustrie staat voor de uitdaging van verduurzaming en technologische innovatie, met kansen voor groene productie, circulaire productieprocessen en hergebruik van grondstoffen, energie-efficiëntie en afstemming met Brainport/Eindhoven.
- Vrijetijdseconomie biedt mogelijkheden voor economische groei en sociale vitaliteit, mits ontwikkelingen goed worden afgestemd op leefomgeving, infrastructuur en regionale initiatieven.

De ontwikkeling in de sectoren vraagt om voldoende beschikbare arbeidskrachten en een veerkrachtige markt. Ook regionale samenwerking kan hier kansen bieden, bijvoorbeeld door kennisuitwisseling en gezamenlijke arbeidsmarktstrategieën met omliggende gemeenten en economische centra.

Beleidsmatige basis

Agrarische sector
Het buitengebied van Nederweert wordt sterk bepaald door agrarische activiteiten. De agrarische sector is van grote waarde, maar staat onder druk door bedrijfssluitingen, marktontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving. Dit leidt tot vrijkomende agrarische bebouwing en vraagt om aandacht voor de gevolgen voor landschap, ecologie en leefomgeving.

Tegelijkertijd blijft perspectief nodig voor agrariërs die hun bedrijfsvoering willen verduurzamen of vernieuwen. De gemeente biedt ruimte aan toekomstbestendige landbouw, zoals regeneratieve en extensieve vormen. Vrijkomende agrarische bebouwing kan, waar passend, worden hergebruikt voor functies als wonen, werken, zorg of recreatie. Zo blijft de agrarische sector behouden en ontwikkelt het buitengebied zich als een vitaal gebied waarin landbouw, natuur, landschap en recreatie in balans zijn.

Solitaire bedrijven
Solitaire bedrijven in het buitengebied zijn belangrijk voor de economie en dragen bij aan het landelijk karakter van Nederweert. Ze zorgen voor werkgelegenheid en brengen economische kracht naar het platteland. Uitbreiding van bestaande bedrijven en toevoeging van nieuwe solitaire bedrijven zijn alleen mogelijk als dit past binnen het karakter van de locatie en bijdraagt aan het buitengebied. Ook in de kernen komen

beperkt bestaande solitaire bedrijven voor. Voor uitbreiding en nieuwvestiging wegen we hier de gevolgen voor de omgeving zorgvuldig af. Kleinschalige bedrijvigheid aan huis kan passend zijn binnen het bebouwd gebied. Zo houden we de balans tussen wonen, werken en landschap in stand.

Bedrijventerreinen
De bedrijventerreinen vormen een belangrijke motor van de economie en bieden ruimte aan industrie, handel en dienstverlening. Nederweert kent een sterk midden- en kleinbedrijf, met veel lokaal gewortelde familiebedrijven en ondernemingen met een internationale afzetmarkt.

Tegelijkertijd staan de terreinen onder druk doordat veel locaties volledig zijn benut en de kwaliteit aandacht vraagt op het gebied van bereikbaarheid, klimaatadaptatie en duurzaamheid. Daarom zet de gemeente in op het opwaarderen van bestaande terreinen, de ontwikkeling van werklandschappen en het onderzoeken van uitbreidingsmogelijkheden.

Vrijetijdseconomie
De vrijetijdssector draagt bij aan de economische en sociale vitaliteit van Nederweert. De Natura 2000-gebieden zijn daarbij een bijzondere troef: ze bieden rust en beleving, zolang de natuurwaarden worden beschermd. Samen met het landschap en het routenetwerk vormen ze een stevige basis. We maken natuur, landschap, cultuur en erfgoed beter beleefbaar, ook voor bezoekers. Verblijfsaccommodaties, horeca en leisurevoorzieningen, zoals op het Leisure Kwadrant aan de Randweg-West, versterken het aanbod en kunnen op geschikte locaties in de gemeente worden ontwikkeld, mits ze passen in het landschap. De gemeente ondersteunt lokale ondernemers en ontwikkelt recreatieve voorzieningen. Daarnaast verbetert zij de bereikbaarheid van natuur- en cultuurhistorische plekken, zoals de Peel-Raamstelling, de passantenhaven, de Kanalenviersprong en de Noordervaart.

Kernwinkelgebied en aanloopstraten
Het kernwinkelgebied van Nederweert bestaat uit de Kerkstraat als primaire winkelas, met daaromheen aanloopstraten zoals de Kerkstraat-Noord, Brugstraat, Geenestraat, Lindanusstraat, Paulus Holtenstraat en Burgemeester Hobusstraat. Dit vormt het compacte centrum voor detailhandel en horeca, afgewisseld met karakteristieke bebouwing.

De aanloopstraten vormen de overgang naar de rest van het centrum en bieden ruimte aan een mix van functies, zoals dienstverlening, ambacht, cultuur, zorg en wonen. Door detailhandel te concentreren in het kernwinkelgebied en ruimte te bieden aan functiemenging in de aanloopstraten, blijft het centrum aantrekkelijk, compact en toekomstbestendig.

Ambitie

Een veerkrachtige, toekomstbestendige economie. Nederweert richt zich op slimme specialisatie binnen de maakindustrie, zorglogistiek, vrijetijdseconomie, agro-economie en circulaire landbouw en economie, versterking van MKB en start-ups en het benutten van regionale kansen zoals Brainport Eindhoven en Greenport Venlo.

Richtinggevende uitspraken

Regionale economische kracht

Bedrijventerreinen en werklandschappen worden in regionaal verband afgestemd om het vestigingsklimaat en de economische zelfstandigheid van Nederweert te versterken. Nieuwe werklandschappen komen op zorgvuldig aangewezen, kwalitatief hoogwaardige locaties langs hoofdontsluitingswegen. Zo ontstaat ruimte voor onder meer innovatieve en moderne maakindustrie, worden economische clusters gestimuleerd en benut Nederweert haar strategische ligging ten opzichte van Eindhoven. Conform beleid van de Provincie Limburg hanteren we een een stricte norm voor de maat en schaal van nieuw te ontwikkelen of te herstructureren grootschalige bedrijfskavels omdat grootschalighied slecht verenigbaar is met de kwaliteiten van de leefomgeving van Nederweert

Ruimte voor bedrijvigheid

Werklandschappen worden multifunctioneel, toekomstbestendig en goed bereikbaar ingericht, zodat MKB en startende ondernemers kunnen doorgroeien en sectorale clustering mogelijk is. Bij werklandschappen worden functies gecombineerd: werken, groen, onderwijs, innovatie, ontmoeting circulaire productie en vrijetijdseconomie. Strategische locaties bieden ruimte aan innovatieve en duurzame ondernemingen, terwijl betaalbare kavels het voor jonge ondernemers mogelijk maken om zich hier te vestigen. Sectoren worden doelgericht geclusterd om ze te versterken.

In het buitengebied blijft landbouw een wezenlijke drager. Ondernemers die willen doorgaan en investeren krijgen daarvoor ruimte binnen duidelijke kaders op een bestendige locatie. Tegelijkertijd is stimuleren we ondernemers die willen omschakelen, innoveren of verbreden, bijvoorbeeld richting regeneratieve of natuur inclusieve landbouw. Daar sluiten de werkzaamheden van MKB'ers in de kernrandzones nauw bij aan, zoals timmerwerkplaatsen en voedselverwerkers.

Sleutelsectoren en innovatie versterken

Kwalitatieve groei in de maakindustrie, zorglogistiek, agro-economie, circulaire industrie en landbouw staat centraal. Deze sleutelsectoren krijgen ruimte voor innovatie, energietransitie en circulaire processen, waarbij de ondernemerskracht van Nederweert optimaal wordt benut. Door strategische profilering en ondersteuning van innovatieve initiatieven worden economische clusters versterkt en de lokale economie toekomstbestendig gemaakt.

Talent, samenwerking en leefomgeving verbinden

Samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, inwoners, omliggende gemeenten en regionale partners bevorderd de lokale economie en sterke, veerkrachtige gemeenschap. Het lokale arbeidsmarktpotentieel wordt versterkt door jonge arbeidskrachten te binden via een aantrekkelijk vestigings- en woonklimaat. Een diverse programmering van centrum- en recreatiegebieden, met cultuur, erfgoed, educatie, kunst en ambachten, draagt bij aan identiteit, beleving en welzijn van inwoners en bezoekers. Veel lokale ondernemers spelen hierbij ook een belangrijke rol in het verenigingsleven. Het actief uitdragen van bekendheid en trots op onze ondernemers versterkt bovendien de samenwerking tussen organisaties, bedrijven en inwoners en maakt de gemeenschap sterker en toekomstbestendig.

Transformatie en duurzaamheid voor een toekomstbestendige leefomgeving

Ruimtelijke transformatie draagt bij aan een toekomstbestendige leefomgeving. Bij de herontwikkeling van verouderde bedrijventerreinen en industrieclusters gaan economische vernieuwing, duurzaamheid en omgevingskwaliteit hand in hand. Ontwikkelingen sluiten aan op de kwaliteiten van bodem, water en erfgoed en bieden ruimte voor functieverandering, sanering van vervuilde locaties en een gefaseerde transformatie waarbij bestaande en nieuwe functies tijdelijk naast elkaar kunnen bestaan.

Het landschap als drager van recreatie en verblijf

Wie hier wandelt, fietst of tot rust komt, ervaart waarom Nederweert bijzonder is. Die ervaring willen we benutten. Het open land, de natuur en het routenetwerk moeten een plek worden waar bezoekers langer blijven en inwoners graag komen. Dag- en verblijfsrecreatie groeien daarbij mee met het landschap. Initiatieven krijgen ruimte als ze het landschap versterken en passen binnen de water- en natuurdoelen, en de gemeente helpt ondernemers die die weg willen inslaan. Zo draagt de vrijetijdssector bij aan brede welvaart, levendige dorpen en een prettige leefomgeving.

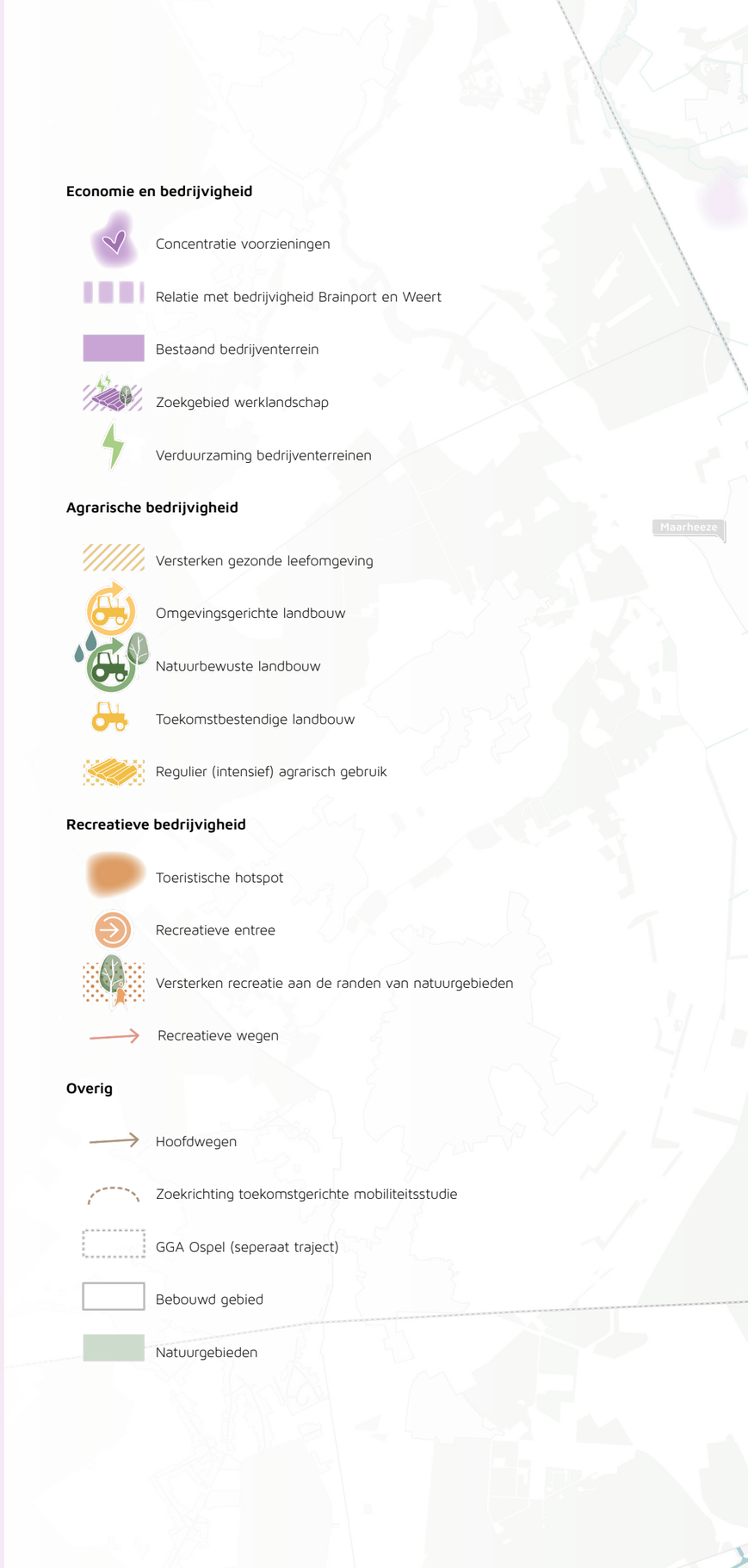

Groote Peel
Meijel
Weerterbos
Aan Veertien
Ospel
Ketelaarsweg
Ospeldijk
Nederweert
Budschop
Hulsenweg
Pannenweg I
Pannenweg II
Kanalenviersprong
Nederweert-Eind
Sarsven en De Banen
Weert
Leveroy
Heythuysen
N
0
0,5
1
2,5km

Mobiliteit en bereikbaarheid

Hoewel het autogebruik blijft toenemen, wordt mobiliteit steeds diverser door de groei van vervoersvormen zoals fietsen, lopen, deelmobiliteit en openbaar vervoer. Bij het autoverkeer vragen met name de congestie op de A2, verkeersveiligheid en doorstroming om aandacht. Door groeiende kernen en demografische veranderingen, zoals een vergrijzende bevolking, neemt de afstand tot voorzieningen toe, wat een uitdaging vormt voor minder mobiele inwoners. De opgave is om het mobiliteitsaanbod en de duurzame infrastructuur op elkaar af te stemmen, zodat iedereen – jong, oud en minder mobiel – toegang houdt tot zorg, winkels en recreatie.

Een goede bereikbaarheid biedt kansen om gezondheid, leefbaarheid en sociale verbinding te versterken. Dit kan bereikt worden door bijvoorbeeld te sturen op gedrag, een modal shift naar duurzamere vervoerswijzen te stimuleren, veilige (snel) fiets- en wandelroutes te realiseren en openbaar vervoer beter te koppelen aan woongebieden, terwijl wegen, parkeerplaatsen (met laadpalen) en andere voorzieningen toekomstbestendig worden ingericht. De uitdaging is om mobiliteitsstromen te reguleren en de bereikbaarheid van voorzieningen te waarborgen. Regionale hubs zoals Greenport-Venlo en Brainport Eindhoven beïnvloeden woon-werkverkeer, waardoor verbindingen naar deze centra efficiënt en duurzaam moeten worden ingericht. Mobiliteitshubs ondersteunen deze modal shift en kunnen, samen met andere gecombineerde modaliteiten voor zowel lokaal als pendelverkeer, effectief worden ingezet.

Beleidsmatige basis

De gemeente Nederweert ziet mobiliteit en bereikbaarheid als essentiële randvoorwaarden voor een goed functionerende en leefbare woon- en werkomgeving. Het gemeentelijk beleid richt zich op het waarborgen van veilige en logische verkeersnetwerken voor alle gebruikers: fietsers, voetgangers, landbouwverkeer en autoverkeer. Via het Mobiliteitsplan worden maatregelen uitgewerkt voor verkeersveiligheid, verbeterde bereikbaarheid van de kernen, en het stimuleren van duurzame verplaatsingen, bijvoorbeeld met hoogwaardige fietsroutes. Hierbij zijn verkeersveiligheid, leefomgeving en duurzaamheid geïntegreerde thema's.

De gemeente monitort de ontwikkelingen en actualiseert het plan periodiek, waarbij ook toekomstige mobiliteitsbehoeften worden meegenomen in relatie tot bevolkingsgroei, woningbouw en economische activiteiten. Bereikbaarheid wordt verder versterkt door deelname aan regionale afspraken en projecten en samenwerkingsprojecten met de provincie voor doorstroming op provinciale wegen.

Ambitie

Een bereikbare, leefbare en veilige omgeving waarin duurzame mobiliteit vanzelfsprekend is. Bereikbaarheid gaat daarbij niet alleen over infrastructuur, maar vooral over de mate waarin mensen daadwerkelijk toegang hebben tot werk, onderwijs, zorg, winkels en ontmoeting. Dagelijkse voorzieningen zijn te voet, per fiets of auto bereikbaar. We houden de bereikbaarheid per auto op peil en de fiets is een volwaardig alternatief voor korte afstanden. Ook wordt doorgaand autoverkeer zoveel mogelijk buiten woon- en verblijfsgebieden geleid. Hierdoor wordt de leefomgeving veiliger en aantrekkelijker en ontmoetingen gestimuleerd.

KFC

Richtinggevende uitspraken

Veilige, gezonde en duurzame mobiliteit stimuleren
Het STOMP-principe (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobiliteitsservice en Privéauto) vormt de basis voor onze aanpak. Een aantrekkelijk en veilig netwerk van wandel- en fiets maakt gezonde en milieuvriendelijke vervoerskeuzes vanzelfsprekend, (snel-)fietsroutes (tussen kernen) dragen hieraan bij. De auto blijft daarbij onderdeel van de mobiliteit, maar we geven ook meer ruimte aan duurzame vormen van mobiliteit zodat de verschillende vervoerswijzen beter in balans zijn. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is een passende en veilige verkeersontsluiting randvoorwaardelijk waarbij er ook aandacht is voor onder andere buurthubs; een centraal punt voor openbaar vervoer of deelvervoer, buurtvoorzieningen of sociale ontmoetingsplekken.

Duurzame mobiliteit om economische aantrekkingskracht te versterken
Door slimme oplossingen voor vervoer, zoals carpoolplekken, (snel-)busverbindingen en plekken om over te stappen op andere modaliteiten, neemt de verkeersdruk af en wordt het makkelijker om verschillende vormen van vervoer te combineren. Ook kunnen goederenstromen daardoor efficiënter worden georganiseerd. Op enige afstand van de natuurgebieden parkeren bezoekers hun auto om van daaruit te wandelen of fietsen. Zo worden parkeerplekken gecentreerd op geschikte plekken, alternatieven modaliteiten aangeboden en blijft het verkeer in het gebied overzichtelijk. In combinatie met horeca versterken deze recreatieve entrees de vrijetijdseconomie.

Integraal werken aan wegbeheer
Bij groot onderhoud en herprofilering (vb. losliggend fietspad) van wegen benaderen we deze opgaven integraal en benutten we die momenten om de openbare ruimte niet alleen functioneel te verbeteren, maar ook verkeersveiligheid, landschappelijke en recreatieve kwaliteit, klimaatadaptatie en andere relevante opgaven te versterken.

OV-bereikbaarheid versterken door verbindingen uit te breiden
Door bestaande buslijnen te koppelen aan nieuwe lussen en overstappunten ontstaat een samenhangend en efficiënt OV-netwerk dat de bereikbaarheid van de gemeente verbetert. Tegelijkertijd zet de gemeente zich actief in bij hogere overheden voor uitbreiding van openbaar vervoer ten behoeve van de bijdrage die Nederweert kan leveren aan de accommoderende opgave, zodat inwoners en bezoekers profiteren van betrouwbare en snelle verbindingen. Deze verbeteringen vergroten het vestigingsklimaat, versterken economische kansen en dragen bij aan duurzame mobiliteit binnen en naar de gemeente.

Doorgaand verkeer wordt zoveel mogelijk buiten woon- en verblijfsgebieden geleid
We verkennen de mogelijkheden voor een noordelijke ontsluiting en de bijdrage die deze kan leveren aan een efficiënte afwikkeling van verkeersstromen en het verminderen van de verkeersdruk in woon- en verblijfsgebieden. Daarbij onderzoeken we in hoeverre het afwikkelen van doorgaand verkeer via een noordelijke ontsluiting kan bijdragen aan veiligere en rustigere dorpskernen en woonwijken, met minder geluidshinder en luchtverontreiniging. Langzaamverkeersaders verbinden de kernen met elkaar. Dit verbetert de verkeersveiligheid, leefbaarheid, stimuleert ontmoetingen in openbare ruimtes. Bovendien maakt gericht verkeersmanagement het mogelijk toekomstige groei van verkeer op te vangen zonder de veiligheid en aantrekkelijkheid van woongebieden aan te tasten.

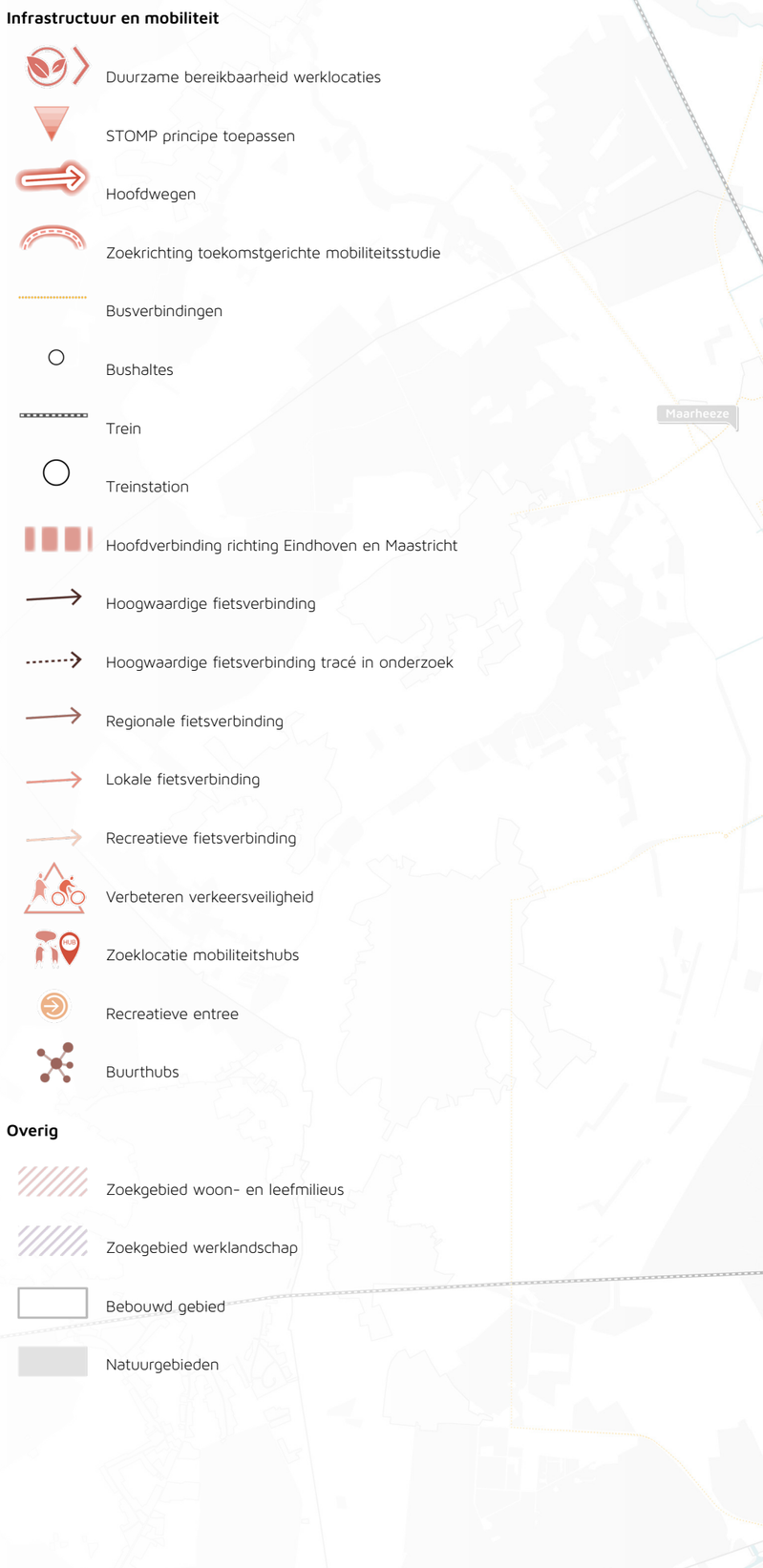

Groote Peel
Meijel
Meijelsedijk
Ospeldijk
N266
Weerterbos
Ospel
N275
Nederweert
Budschop
Nederweert-Eind
Sarsven en De Banen
A2
Weert
Houtsberg
Leveroy
Heythuysen

N
0 0,5 1 2,5km

Duurzame leefomgeving

Klimaatverandering heeft een steeds grotere invloed op onze leefomgeving. Hogere temperaturen (hittestress), meer extreme neerslag, langere perioden van droogte en een toenemende druk op de beschikbaarheid van zoetwater vragen om een klimaatbestendige inrichting van onze omgeving. De opgave is om de leefomgeving veerkrachtig te maken, met kansen voor natuurinclusieve inrichting, klimaatadaptatie en het versterken van groenblauwe structuren. Daarbij kiezen we ervoor om met de natuur samen te werken, in plaats van natuurlijke systemen met technische maatregelen tegen te werken. Een robuust watersysteem en een gezonde bodem vormen hiervoor de basis.

De energietransitie en de reductie van CO2-uitstoot stellen gemeenten voor de opgave om energievoorziening en de gebouwde omgeving te verduurzamen. Tegelijkertijd biedt deze transitie kansen voor lokale energieopwekking, gedeeld energieverbruik, lagere energiekosten en een toekomstbestendige woningvoorraad.

Tegelijkertijd kan de opwekking van duurzame energie door wind en zon op gespannen voet staan met het landschappelijke karakter. De energietransitie brengt dan ook ruimtelijke uitdagingen met zich mee. Energieopwekking vraagt om ruimte, terwijl voor het transport en gebruik van energie voldoende infrastructuur en netcapaciteit nodig zijn. Voor een duurzame leefomgeving groeit de behoefte aan all-electric oplossingen met aardgasvrije warmtebronnen en collectieve energieoplossingen op buurt- of wijkniveau, zoals buurtbatterijen, lokale energiehubs en energiegemeenschappen. Daarnaast neemt ook de behoefte aan laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen toe. Energie-infrastructuur is daarmee randvoorwaardelijk voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, nieuwe bedrijvigheid. De fasering en haalbaarheid van deze ontwikkelingen zijn mede afhankelijk van de beschikbare netcapaciteit en de planning van netbeheerders. Door plannen voor duurzame opwek goed af te stemmen op het energiesysteem en de bestaande energie-infrastructuur efficiënt te benutten, ontstaat meer ruimte op het elektriciteitsnet en wordt de schaarse openbare ruimte doelmatig gebruikt.

De transitie naar een circulaire economie vraagt om goed georganiseerde processen voor het duurzaam gebruik en hergebruik van grondstoffen, onder meer binnen huishoudelijk afval, bouw en infrastructuur. Door materialen en grondstoffen zo lang mogelijk in de kringloop te houden en verspilling te beperken, neemt de afhankelijkheid van schaarse grondstoffen af en wordt bijgedragen aan een toekomstbestendige, duurzame en veerkrachtige economie.

Het versterken van biodiversiteit is essentieel voor een veerkrachtig ecosysteem. Biodiversiteit zorgt ervoor dat planten, dieren, schimmels en micro-organismen hun rol kunnen vervullen, wat het systeem beter bestand maakt tegen plotselinge veranderingen. De opgave is om natuurgebieden en watersystemen met elkaar te verbinden zodat robuuste leefgebieden ontstaan waarin soorten zich kunnen verspreiden en voortplanten. Toenemende bebouwing en agrarische activiteiten hebben gezorgd voor een afname van de leesbaarheid van het landschap, waardoor mensen minder grip en herkenning ervaren. Door landschapselementen, erfgoed en natuurlijke structuren te behouden en te versterken, kunnen we zowel de ecologische waarde als de belevingswaarde van het landschap verbeteren.

Cultureel en landschappelijk erfgoed vormt een belangrijke drager van onze identiteit en draagt bij aan de ruimtelijke en sociale kwaliteit die we nastreven. Wettelijk beschermd erfgoed behouden en beschermen we binnen de daarvoor geldende kaders; overige cultuurhistorisch, landschappelijk en immaterieel waardevolle elementen koesteren en versterken we waar mogelijk, in lijn met het erfgoedbeleid.

Beleidsmatige basis

Landschap en groene structuur
Nederweert kent diverse landschapstypen, waaronder velden en kampen op het Eiland van Weert, bos- en mozaïeklandschappen, veenontginningen, beekdalen en jonge heideontginningen daar waar ooit woeste gronden lagen. Deze vormen de basis voor de gebiedsgerichte aanpak van deze Omgevingsvisie.

Het groen van de gemeente Nederweert draagt sterk bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Vanwege de cultuurhistorische, beeldbepalende en/of landschappelijke waarde hebben monumentale en waardevolle bomen en waardevolle landschapselementen extra bescherming. Onder waardevolle landschapselementen worden verstaan: bomenrij, gemengd bos, houtwal, loofbos, bloemrijke berm en kaphout.

Natuur en water
Voor Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) gelden verschillende wettelijke en provinciale beschermingsregimes. Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk binnen de daarvoor geldende voorwaarden, waarbij behoud en bescherming van de relevante natuurwaarden centraal staan. Ingrepen in deze gebieden zijn in principe niet toegestaan. Hydrologische bufferzones en waterwingebieden zijn beschermd tegen activiteiten die grondwaterverlaging of vervuiling veroorzaken. Waterlichamen zoals de Oude Graaf, Rietlossing en Noordervaart vallen onder de Europese Kader Richtlijn Water en zijn opgenomen in het provinciale waterprogramma 2022-2027.

Cultureel erfgoed en historische structuren
Het landschap van Nederweert bevat veel herkenbare landschapsstructuren en historische overblijfselen die waardevol zijn voor de identiteit van de gemeente en die als inspiratie dienen voor toekomstige ontwikkelingen. Historische clusters, wegen, lintbebouwing, kerktorens, molens, langgevelboerderijen en landgoederen zoals de Zuidhoeve en het Kruis vertellen het verhaal van ontginning en agrarische geschiedenis.
Deze geschiedenis van wonen en werken in de Peel wordt uitgelicht in Openluchtmuseum Eynderhoof. De kazematten en aspergestellingen van de Peel-Raamstelling rondom de Kanalenviersprong herinneren aan de Tweede Wereldoorlog.

Monumentale gebouwen fungeren vaak als ankers in het landschap en dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. De bescherming van deze kwaliteiten krijgt vorm via de kerkenvisie, molenbiotopen en archeologische terreinen.

Ambitie

We streven naar een ecologische, klimaatbestendige, biodiverse en aantrekkkelijke leefomgeving, met een toekomstbestendig en veerkrachtig landschap als basis. We versterken de samenhang van groene en blauwe structuren en zetten in op zorgvuldig en waar mogelijk multifunctioneel ruimtegebruik. Daarbij bieden we ruimte aan de energietransitie en de ontwikkeling van een circulaire economie, met oog voor de kwaliteit van de leefomgeving. Cultureel en landschappelijk erfgoed koesteren we als drager van onze identiteit en als onderdeel van de ruimtelijke en sociale kwaliteit die we nastreven.

Richtinggevende uitspraken

Robuust watersysteem en een gezonde bodem
De leefomgeving wordt bij alle ontwikkelingen zo ingericht dat hitte, droogte en extreme neerslag beheerst worden, door middel van een groenblauwe inrichting, gebaseerd op het ontwerpprincipe van water en bodem sturend . Daarbij focussen we op basis van de klimaatadaptatie pyramide (CAS) eerst op voorkomen, dan op reduceren en tenslotte op beschermen. Door water lokaal vast te houden, te bergen en te infiltreren en vervolgens pas af te voeren, wordt wateroverlast (afwenteling) voorkomen en krijgt het water de tijd en de ruimte om het grondwater aan te vullen. Een groenblauwe inrichting ondersteunt dit.

Toekomstbestendig en multifunctioneel groen
Groenstructuren worden beschermd, versterkt, toegevoegd en verbonden, waardoor zowel ecologische als belevingswaarden toenemen. Hierbij is een juiste balans nodig tussen het groene en het verharde oppervlak in de openbare ruimte. Dit zorgt voor herkenbaarheid van de leefomgeving en versterkt de biodiversiteit, identiteit, gezondheid en beleefbaarheid van zowel het buitengebied als onze kernen. Door duurzaam beheer en monitoring, met aandacht voor boomkroonoppervlak, inheemse soorten, groeiruimte in de grond, tijdige aanplant en klimaatbestendigheid kunnen we het groen ook op lange termijn kwalitatief behouden. Uitgangspunt bij groen is: eerst behoud (voorkomen), vervolgens herstellen/versterken en pas als laatste compenseren (ter plekke of elders).

Meervoudig ruimtegebruik voor energietransitie
De gebouwde omgeving en energievoorziening worden stapsgewijs uitgebreid (door versterking van het middenspanningsnet) en verduurzaamd, met als streven een energieneutrale en toekomstbestendige gemeente te creëren. De uitbreiding van het energienetwerk heeft ook een ruimtelijke impact. Daarbij streeft de gemeente naar een gezonde energiemix, waarin verschillende vormen van duurzame energie elkaar aanvullen. De inzet richt zich op energiebesparing, de opwek van hernieuwbare energie en lokale energiehubs. Tegelijkertijd vraagt de toenemende netcongestie om slimme oplossingen voor de opslag en het gebruik van energie, zoals buurtbatterijen, lokale energiesystemen en het beter afstemmen van vraag en aanbod. Bij nieuwe zonne-energieprojecten passen we de provinciale zonneladder toe: eerst benutten we daken en onbenutte terreinen, en we ontzien landbouw en natuur. Waar ontwikkelingen op land plaatsvinden, heeft meervoudig ruimtegebruik de voorkeur, bijvoorbeeld door combinatie met agrarisch gebruik, waterberging of ecologische versterking. We richten de ruimte op maaiveld zo in dat het past bij de bestaande landschappelijke structuren.

Afval als grondstof
Het sluiten van kringlopen staat centraal in de ontwikkeling naar een circulaire gemeente. Dit betekent inzet op het terugdringen van afval, het verlengen van de levensduur van producten en het hoogwaardig hergebruik van materialen. Circulariteit wordt daarbij in brede zin benaderd: niet alleen via effectieve afvalscheiding en recycling, maar ook door circulair opdrachtgeverschap, duurzaam inkopen, toepassen van biobased materialen of hergebruik van materialen bij gebiedsontwikkeling en het stimuleren van lokale initiatieven zoals reparatie, delen en herbestemming. Op deze wijze wordt het gebruik van primaire grondstoffen beperkt, de milieubelasting verminderd en bijgedragen aan een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving. Ook binnen de agrarische sector zijn er kansen om verder invulling te geven aan circulaire principes, bijvoorbeeld door het beter benutten van reststromen, het sluiten van nutriëntenkringlopen en het hergebruik van grondstoffen.

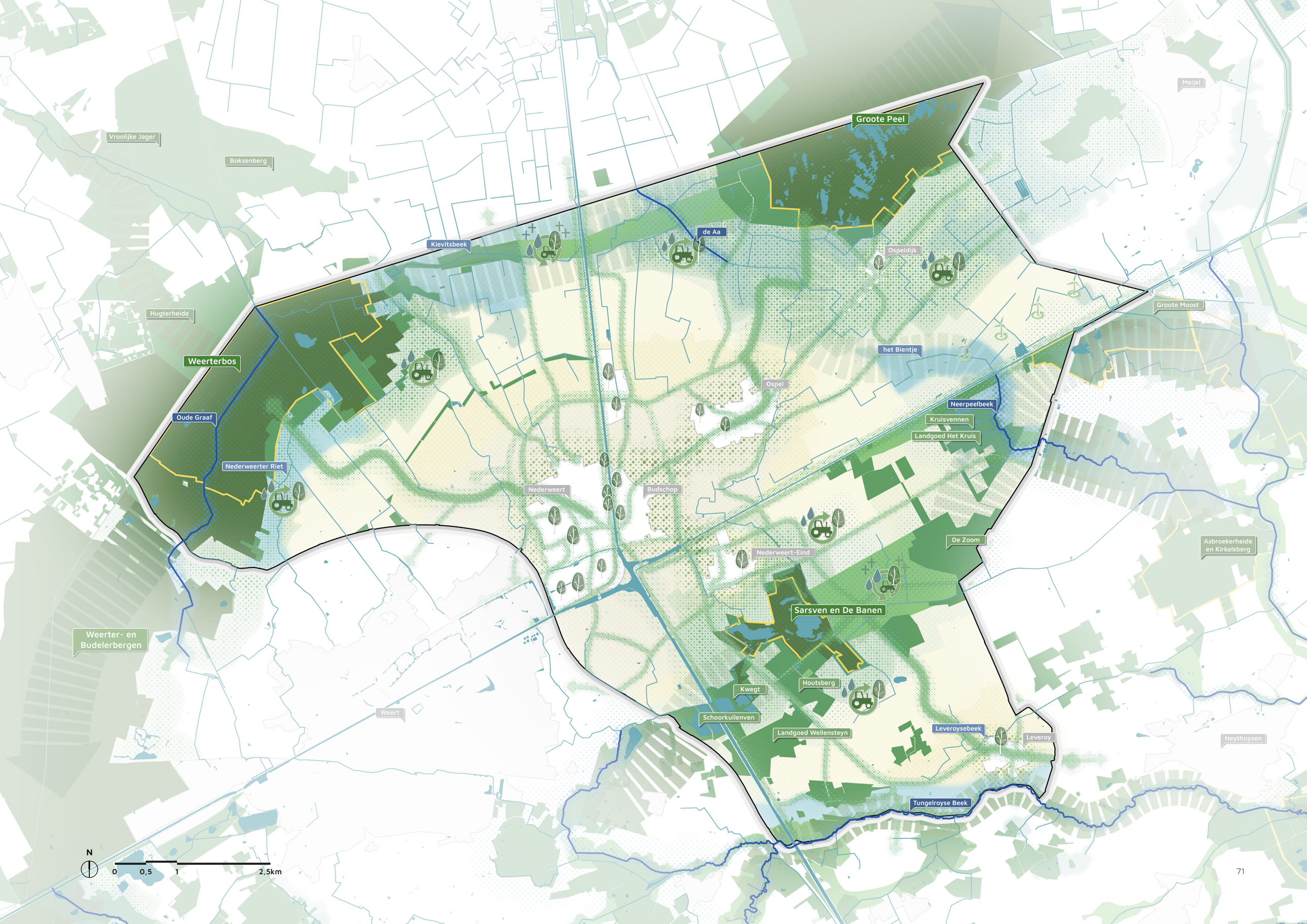
Groote Peel
Vroolijke Jager
Boksenberg
Meijel
Kievitsbeek
de Aa
Ospeldijk
Hugterheide
Groote Moost
Weerterbos
het Bientje
Ospel
Neerpeelbeek
Oude Graaf
Kruisvennen
Landgoed Het Kruis
Nederweerter Riet
Nederweert
Budschop
De Zoom
Nederweert-Eind
Asbroekerheide en Kirkelsberg
Sarsven en De Banen
Weerter- en Budelerbergen
Houtsberg
Kwegt
Weert
Schoorkuilenven
Leveroysebeek
Landgoed Wellensteyn
Leveroy
Heythuysen
Tungelroyse Beek
N
0
0,5
1
2,5km

Richtinggevende uitspraken

Koesteren van erfgoed

Inzetten op inventariseren, waarderen en beschermen van cultureel en materieel historisch erfgoed, zoals landschapselementen monumentale panden en beeldbepalende gevels. Naast dit fysieke erfgoed is er ook immaterieel erfgoed, zoals tradities, festiviteiten en dialect. Door deze waarden te koesteren, blijft de herkenbaarheid van ons landschap en onze kernen gewaarborgd en wordt de karakteristieke identiteit van onze gemeente duurzaam versterkt. Eventuele nieuwe bescherming vindt plaats via afzonderlijke besluitvorming en wordt, conform het erfgoedbeleid, juridisch verankerd.

Erfgoed beleefbaar maken

Erfgoed maakt de identiteit van Nederweert zichtbaar en beleefbaar voor inwoners en bezoekers. Toerisme en recreatie zijn daarbij een belangrijke schakel: ze brengen bezoekers naar het erfgoed en maken het beleefbaar via routes, verblijf en activiteiten in het landschap. We zoeken samenwerking met iedereen die het erfgoed draagt, beleeft of bezoekers ontvangt, zodat de verhalen breed worden verteld, ook die van immaterieel erfgoed, zoals tradities en dialect. De kenmerkende waarden van het erfgoed blijven daarbij leidend: wat we tonen moet authentiek zijn.

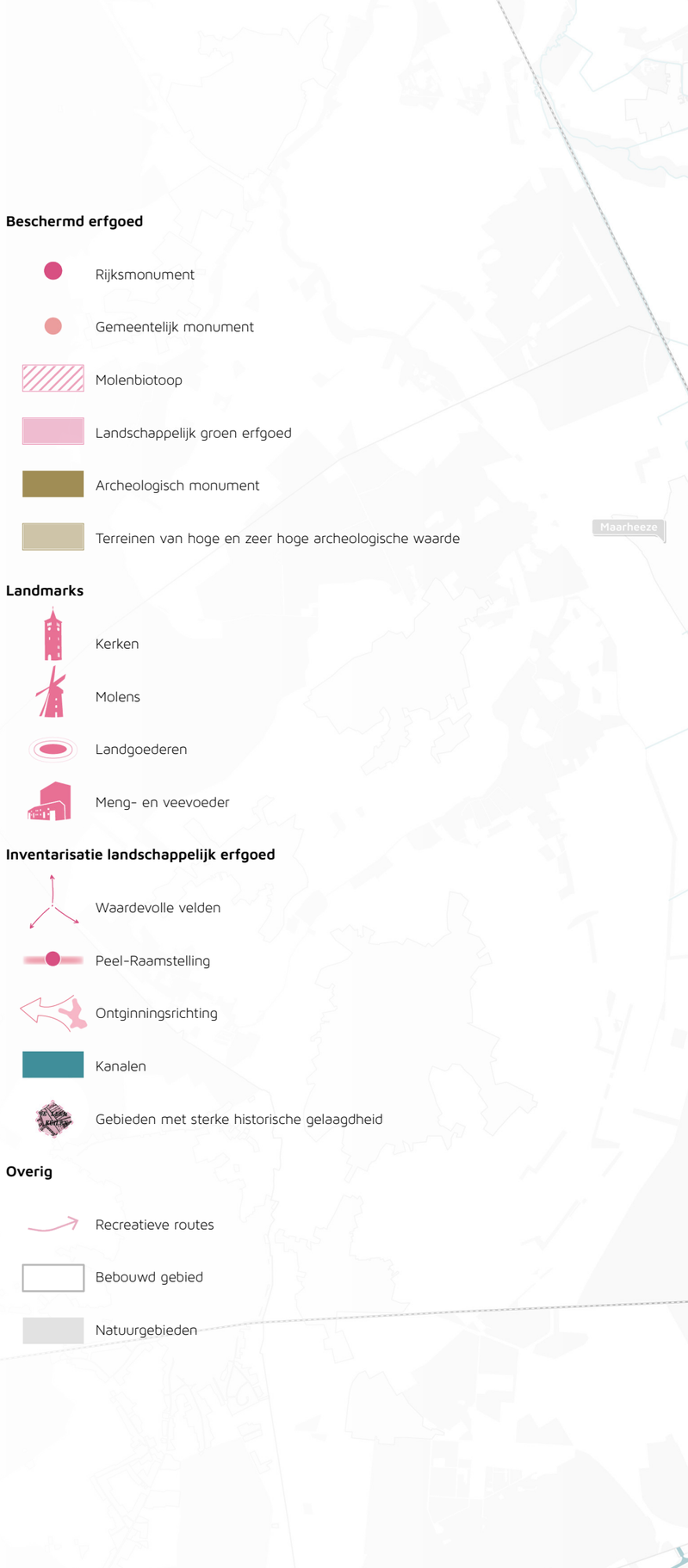

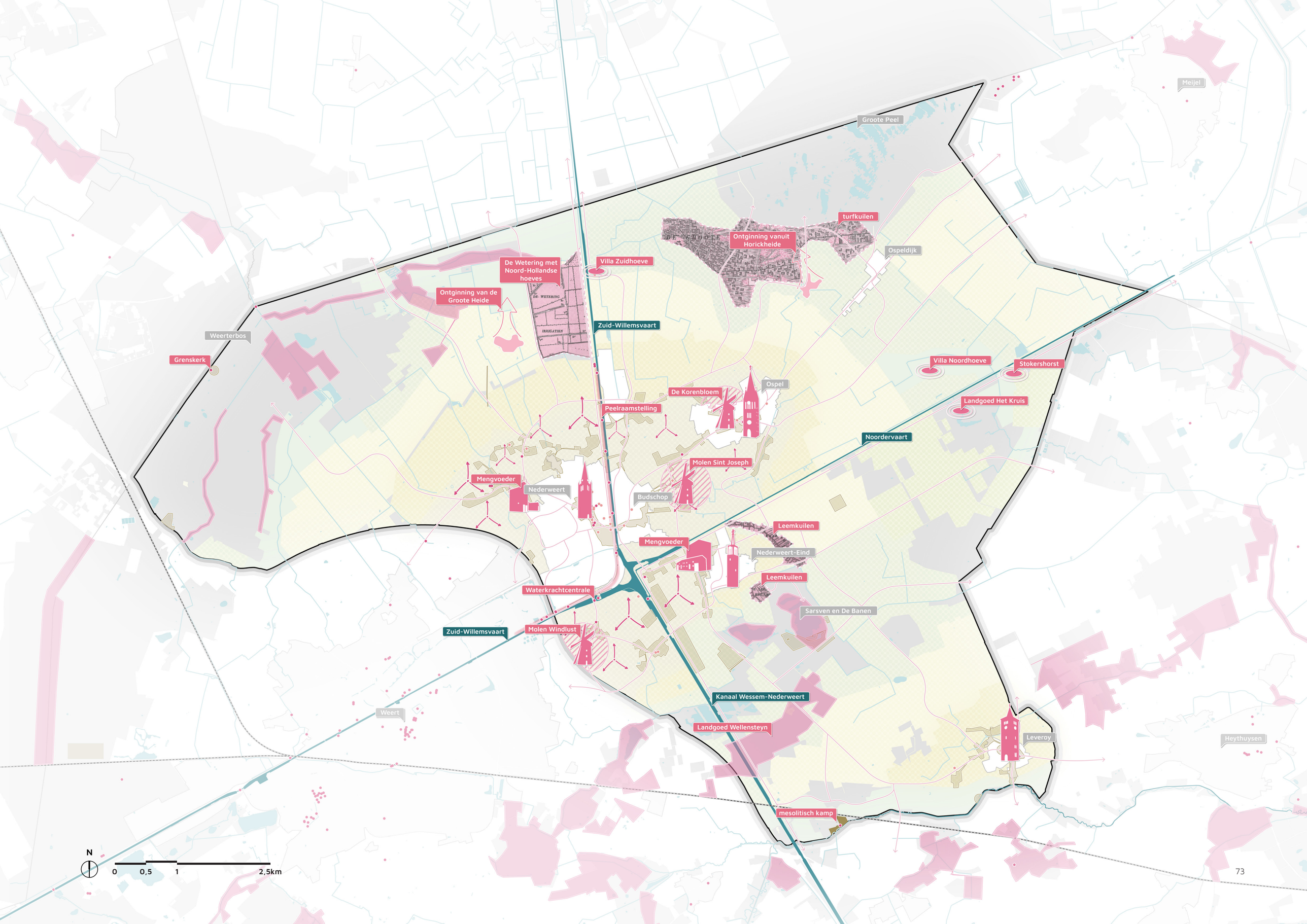
Groote Peel
Meijel
turfkuilen
Ontginning vanuit Horickheide
Ospeldijk
De Wetering met Noord-Hollandse hoeves
Villa Zuidhoeve
Ontginning van de Groote Heide
Zuid-Willemsvaart
Weerterbos
Grenskerk
Villa Noordhoeve
Stokershorst
Ospel
De Korenbloem
Landgoed Het Kruis
Peelraamstelling
Noordervaart
Molen Sint Joseph
Mengvoeder
Nederweert
Budschop
Leemkuilen
Mengvoeder
Nederweert-Eind
Leemkuilen
Waterkrachtcentrale
Sarsven en De Banen
Zuid-Willemsvaart
Molen Windlust
Kanaal Wessem-Nederweert
Weert
Landgoed Wellensteyn
Leveroy
Heythuysen
mesolitisch kamp
N
0
0,5
1
2,5km

Milieu en omgevingseffecten

Binnen het milieudomein spelen verschillende onderdelen zoals water, bodem, lucht en geluid een rol die samen de kwaliteit van onze leefomgeving bepalen. Vanuit ons natuurlijk fundament zijn de kwaliteit en vitaliteit van bodem en grond- en oppervlaktewater belangrijk. Belangrijk zijn het behoud en het herstel van gezonde bodems en wateren, dat levert de basis voor een duurzaam grond- en waterbeheer en zorgt voor het in stand houden van natuurlijke systemen, een duurzame woon-, leef- en werkomgeving en het behoud van voldoende zoetwater voor de landbouw, natuur en mens (drinkwater).

Ook geluidshinder en lichthinder beïnvloeden de leefbaarheid. Het vraagt om slimme aanpassingen in infrastructuur, verlichting op maat en geluidreducerende maatregelen. Daarnaast is in de gemeente Nederweert vooral het verbeteren van de luchtkwaliteit een grote opgave, waarbij de reductie van stikstof en fijnstof belangrijke aandachtspunten zijn. Het reduceren van emissies is van belang voor een gezondere leefomgeving en biedt tegelijk kansen voor innovatieve milieutechnologieën. Geuroverlast beïnvloedt de beleving van de woon- en leefomgeving, wat vraagt om passende maatregelen. De gemeente zet hier via het Programma Luchtkwaliteit op in, maar is voor het realiseren van deze opgave ook afhankelijk van maatregelen van het Rijk en de Provincie. Instrumenten zoals beëindigings- en stoppersregelingen voor agrarische bedrijven kunnen hierbij een belangrijke bijdrage leveren door de emissies van stikstof, fijnstof en geur terug te dringen en daarmee de luchtkwaliteit structureel te verbeteren.

Beleidsmatige basis

De gemeente Nederweert werkt middels activiteiten en maatregelen aan de lokale luchtkwaliteit (programma Luchtkwaliteit). Hier is blijvende monitoring en verbetering voor nodig. De focus ligt op het reduceren van emissies van geur en fijnstof door landbouw, verkeer, industrie en andere bronnen die de gezondheid en leefomgeving beïnvloeden. Het programma omvat maatregelen om overschrijdingen van grenswaarden te voorkomen en de gezondheid van inwoners van gemeente Nederweert te verbeteren. Nieuwe woningen, scholen en andere gevoelige functies zijn alleen mogelijk wanneer wordt voldaan aan wettelijke normen en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Het verbeteren van de luchtkwaliteit is daarom een belangrijke randvoorwaarde voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast stimuleren we het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. We verwachten dat het Rijk met aanvullende regelgeving het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder zal terugdringen. Dit draagt bij aan een gezondere leefomgeving, een duurzame landbouw en een goede balans tussen agrarische activiteiten en de leefkwaliteit van omwonenden.

Ook heeft de gemeente Nederweert samen met 46 andere Limburgse partijen het Convenant Voldoende Zoetwater Limburg (2026–2050) ondertekend. In dit convenant is afgesproken om gezamenlijk te werken aan een klimaat robuust watersysteem (grond- en oppervlaktewater) met voldoende zoetwater van goede kwaliteit.

Ambitie

Nederweert wil agrariërs in het buitengebied een duurzaam toekomstperspectief bieden en tegelijkertijd ruimte creëren voor groei van het aantal inwoners en werkgelegenheid. Nieuwe woningen, scholen en andere gevoelige functies zijn echter alleen mogelijk wanneer wordt voldaan aan wettelijke normen en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Het verbeteren van de luchtkwaliteit is daarom een belangrijke randvoorwaarde voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. In de praktijk betekent dit dat er een keuze gemaakt moet worden tussen de gewenste ontwikkeling en bestaande bedrijven met een milieuvergunning.

Richtinggevende uitspraken

Milieukwaliteiten als norm

Bij nieuwe ontwikkelingen en herontwikkelingen is verbetering van de woon- en leefkwaliteit het uitgangspunt, conform geldende wettelijke normen. We monitoren het gebruik van omgevingsvergunningen (voor Omgevingsplanactiviteiten en milieubelastende activiteiten). Bij langdurig ongebruik kan intrekking worden overwogen, waarbij een afzonderlijke juridische beoordeling plaatsvindt conform het geldende intrekkingsbeleid en wettelijke bevoegdheden.

Milieuwinst stimuleren

Wij bieden ruimte aan bedrijven die willen ontwikkelen, ook wanneer de gewenste uitbreiding niet binnen de huidige planologische mogelijkheden past. Hiermee stimuleren we innovatie, verduurzaming en een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Ontwikkelingen moeten per saldo leiden tot een vermindering van de milieubelasting, bijvoorbeeld door lagere emissies, een efficiënter gebruik van grondstoffen of een kleinere belasting van bodem, water en lucht. Binnen de wettelijke normen bekijken we die milieuaspecten in samenhang, zoals fijnstof en ammoniak, en wegen ze gelijktijdig af. Dit voorkomt een versnipperde aanpak en maakt de afweging efficiënter voor bedrijven en gemeente.

Luchtkwaliteit verbeteren met integrale maatregelen

De gemeente werkt aan de ambities van het Schone Lucht Akkoord en zet in op een gezonde leefomgeving door de luchtkwaliteit structureel te verbeteren. De woningbouwopgave wordt, na inbreiding, vooral gerealiseerd in de kernrandzones. Randvoorwaardelijk hiervoor is dat wordt voldaan aan de geldende wettelijke normen en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij gebiedsontwikkeling wegen we woningbouw, bestaande rechten en woon- en leefkwaliteit af. Wanneer functies niet verenigbaar blijken, onderzoeken we passende oplossingen, zoals aanpassing, mitigatie of verplaatsing van bestaande bedrijven. Ook beëindiging van een bedrijf kan daarbij worden overwogen, waarbij voldoende aandacht is voor het toekomstperspectief van bestaande bedrijven en eventuele compensatie. Het terugdringen van milieueffecten maakt niet alleen nieuwe woningbouw mogelijk, maar verbetert ook de woon- en leefkwaliteit van de aangrenzende bestaande woonwijken.

Bodem- en waterkwaliteit beschermen

Voor het behouden en herstellen van gezonde bodem- en watersystemen hebben we een gedeelde verantwoordelijkheid. De gemeente Nederweert volgt de kaders van provincie en waterschap en draagt actief bij aan de bescherming en versterking van bodem en water. We zetten in op duurzaam landgebruik, het voorkomen van nieuwe verontreinigingen, het zorgvuldig omgaan met bodem verstorende activiteiten en het samenwerken met grondeigenaren, agrariërs, waterschap en provincie aan herstel- en verbetermaatregelen. Zo zorgen we ervoor dat natuurlijke processen, hydrologie, de drinkwatervoorziening en de ecologische en milieuhygiënische kwaliteit van bodem en water ook voor toekomstige generaties behouden blijven.

Rust en donkere plekken van het landschap behouden

Wij beschermen de rust en beperken lichthinder in het buitengebied. Nieuwe verlichting passen we zorgvuldig en doelgericht toe, met aandacht voor mens, natuur en landschap. Bij ruimtelijke ontwikkelingen voorkomen we verstoring van stiltegebieden en beoordelen we cumulatieve effecten van licht en geluid.

Buffer tussen gevoelige functies en spuitactiviteiten

Nieuwe gevoelige functies, zoals woningen, scholen en zorgvoorzieningen, zijn alleen mogelijk wanneer het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op aangrenzende landbouwpercelen zodanig wordt aangepast dat wordt voldaan aan wettelijke normen en er sprake is van een gezond woon- en leefklimaat. Spuitvrijezones en wettelijke afstandseisen gelden nu enkel nog bij de ontwikkeling van nieuwe gevoelige functies. Voor bestaande situaties bestaat een dergelijk wettelijk regime nog niet. Daarom wil de gemeente Nederweert een moreel appèl doen en samen met belangenorganisaties en agrariërs via overleg, informatievoorziening, advies en maatwerkafspraken inzetten op het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Uiteraard respecteren we hierbij wél de bindende afspraken in het landelijke convenant. De overgang naar teelten en teeltmethoden die minder of geen gewasbeschermingsmiddelen vereisen, zien we als een positieve ontwikkeling.

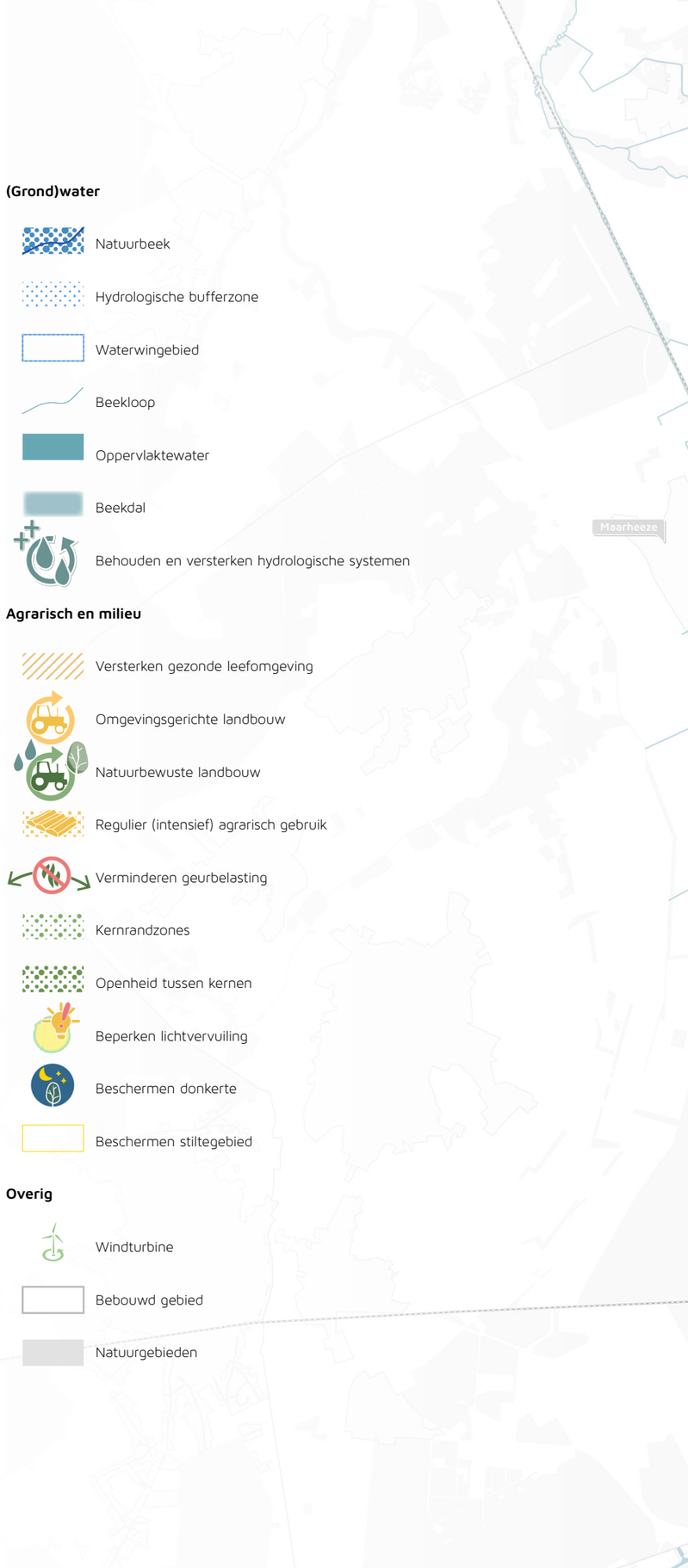

Groote Peel
Meijel
de Aa
Kievitsbeek
Ospeldijk
Waterwingebied Ospel
het Bientje
Ospel
Neerpeelbeek
Weerterbos
Oude Graaf
Nederweerter Riet
Nederweert
Budschop
Nederweert-Eind
Sarsven en De Banen
Weert
Leveroysebeek
Leveroy
Heythuysen
Tungelroyse Beek
N
0
0,5
1
2,5km

Fysieke en sociale veiligheid

De wereld om ons heen verandert snel. Internationale verhoudingen verschuiven, wat onzekerheid creëert maar ook kansen biedt voor zelfredzaamheid en veerkracht. Maatschappelijke weerbaarheid, samenwerking en verbondenheid worden steeds belangrijker om lokale uitdagingen het hoofd te bieden.

Het veiligheidsgevoel van inwoners vraagt om een integrale benadering van fysieke, sociale en digitale risico's. Onbegrepen gedrag, plaatsgebonden risico's, radicalisering, verkeersrisico's en de inrichting van de openbare ruimte (publieke familiariteit) zijn belangrijke aandachtspunten. Ook criminaliteit en digitale dreigingen, waaronder intimidatie, geweld en (zorg)ondermijning, vragen om preventie, handhaving, data-gedreven interventies en samenwerking met politie en maatschappelijke partners. Daarnaast neemt de druk op de veiligheid en leefomgeving toe door internationale spanningen, daardoor heeft ook Defensie meer oefenruimte nodig (laagvlieggebied).

Externe veiligheid richt zich op de risico's voor mens en milieu door het gebruik, de opslag en het transport van gevaarlijke stoffen, zoals bij bedrijven, transport over weg, spoor of water, en buisleidingen. Hoewel de kans op incidenten klein is, kunnen de gevolgen groot zijn. Het inzichtelijk maken van deze risico's is essentieel voor het afwegen van ruimtelijke keuzes en het nemen van preventieve maatregelen bij nieuwe woonwijken, bedrijventerreinen, werklandschappen of infrastructuur.

Beleidsmatige basis

In Nederweert versterkt de gemeente de maatschappelijke weerbaarheid door inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners actief te betrekken bij veiligheid en leefbaarheid, bijvoorbeeld via meldpunten, buurtinitiatieven en voorlichting. De perceptie van veiligheid, oftewel hoe veilig mensen zich daadwerkelijk voelen, het veiligheidsgevoel, wordt gevolgd en meegenomen in beleidskeuzes. Zichtbare maatregelen en betrokkenheid dragen bij aan een veiligere en prettigere leefomgeving voor iedereen. Ondermijning blijft een aandachtspunt, vooral in het buitengebied, en wordt in samenwerking met politie en ketenpartners gemonitord, zodat risico's inzichtelijk blijven en het vertrouwen in de lokale samenleving behouden blijft.

Ambitie

Een samenleving waarin inwoners en gemeenschappen zich veilig, vertrouwd en veerkrachtig voelen, vraagt om een leefomgeving die veiligheid zichtbaar en voelbaar ondersteunt in een snel veranderende wereld. De openbare ruimte is overzichtelijk, goed onderhouden, routes zijn logisch en veilig, met aandacht voor voetgangers en fietsers en met snelheden die passen bij de plek. Plekken waar onveiligheid kan ontstaan (zoals achterpaden, randen van parkeerterreinen en slecht zichtbare overgangen) worden zoveel mogelijk voorkomen of verbeterd. Sociale veiligheid wordt versterkt door ruimte te maken voor ontmoeting en door een openbare ruimte waarin mensen elkaar kunnen zien en aanspreken. Signalen over onveilige situaties worden laagdrempelig opgehaald en opgevolgd, samen met partners zoals politie, welzijn, onderwijs en bewoners. Zo ontstaat een aanpak waarin de fysieke inrichting en het dagelijkse gebruik van de omgeving elkaar versterken, en waarin veiligheid een vaste kwaliteit is bij beheer én bij nieuwe plannen.

Richtinggevende uitspraken

Maatschappelijke weerbaarheid
Weerbaarheid gaat over het reageren op veranderende omstandigheden. Het wordt vaak geassocieerd met defensie of met gezondheid, met weerbaar zijn tegen (cyber)aanvallen of dreiging van geopolitieke spanningen van buiten. Wij interpreteren het begrip breder. Het omvat de kracht van gemeenschappen, het belang van hun kennis en vaardigheden en het omvat de kracht van natuurlijke systemen die in staat zijn zichzelf te herstellen. Het gaat ook over weerbaarheid tegen klimaatverandering, bosbranden, energieschaarste en de digitale wereld. Inwoners, dorpsraden, wijkteams, scholen en verenigingen worden actief betrokken bij signalering, preventie en voorbereiding op (dreigende) rampen of crisissen, zodat de weerbaarheid van de lokale samenleving wordt versterkt.

Veilige en herkenbare fysieke omgeving
De openbare ruimte is overzichtelijk, herkenbaar en toegankelijk, met duidelijke routes, zichtlijnen, herkenningspunten en ontmoetingsplekken. Dit zorgt voor publieke familiariteit, zodat bewoners zich vertrouwd voelen in hun omgeving en voor bevordering van sociale controle en het versterken van de sociale basis.

Gebieden ontwerpen voor veilige, overzichtelijke en sociale avond- en nachtbeleving
Door functies rondom openbaar vervoer, veelgebruikte routes, knooppnten en woongebieden te combineren en verlichting vroegtijdig in het ontwerp mee te nemen, ontstaan plekken die 's avonds een actief, herkenbaar en veilig gevoel geven.

Integrale en preventieve aanpak
Risico's zoals criminaliteit, onbegrepen gedrag en ondermijning worden vroegtijdig gesignaleerd en integraal benaderd met preventie, samenwerking en informatiegestuurde interventies. Zo kan tijdig worden ingegrepen, zodat problemen niet groter worden en intensievere zorg, of druk op de leefbaarheid en veiligheid in de buurt wordt voorkomen.

Ondermijning wordt tegengegaan
Milieucriminaliteit wordt vroegtijdig herkend en tegengegaan, zodat veiligheid en leefbaarheid in de gemeente worden versterkt. Daarbij wordt ingezet op een combinatie van fysieke maatregelen, sociale alertheid en een hoge meldingsbereidheid. Samen met ketenpartners wordt gewerkt aan een goed beeld van risico's en kwetsbare plekken in de gemeente, met prioriteit voor het voorkomen en terugdringen van illegale activiteiten in kwetsbare en leegstaande panden. Leegstaande panden worden daarbij bij voorkeur gesloopt of herbestemd. Daarnaast wordt ingezet op een sluitend ondersteuningsnetwerk voor inwoners, zodat problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en mensen niet verder in ondermijnende activiteiten terechtkomen.

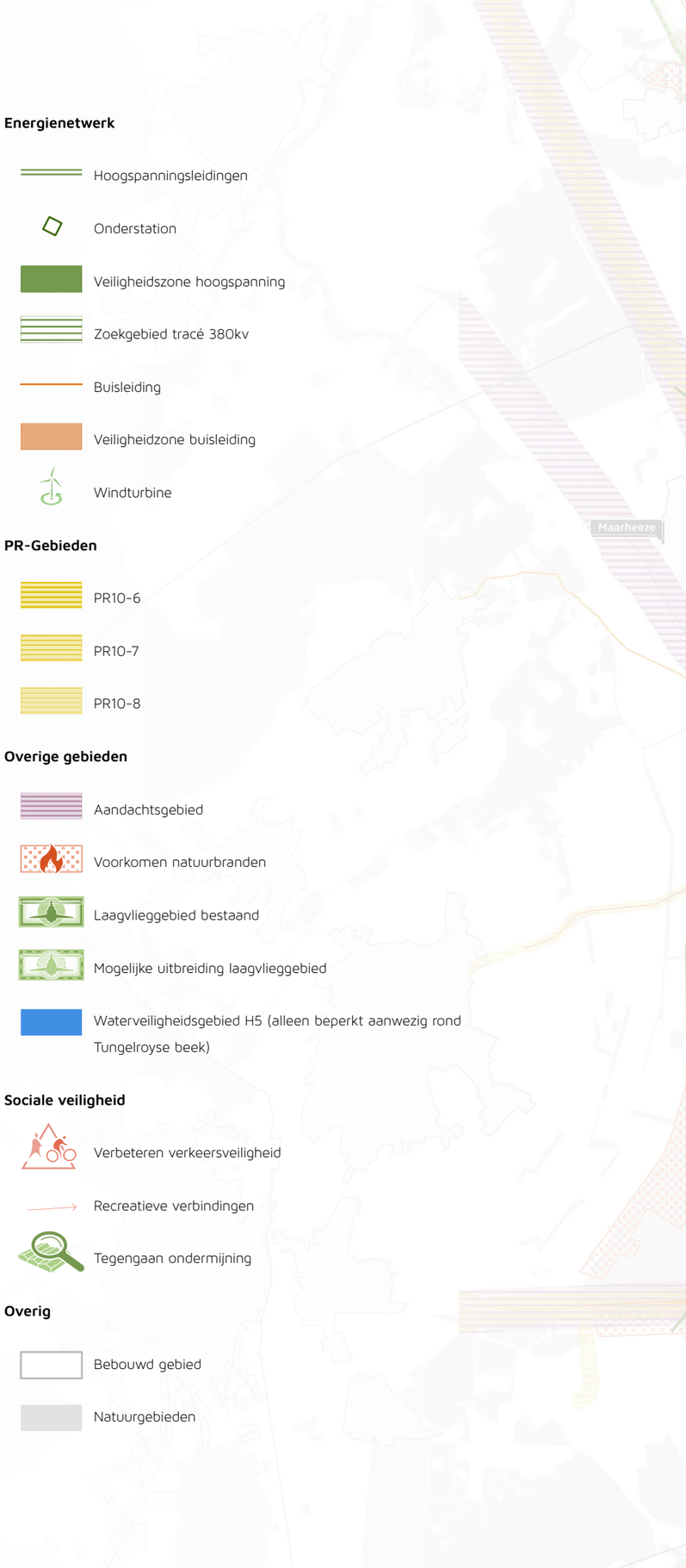

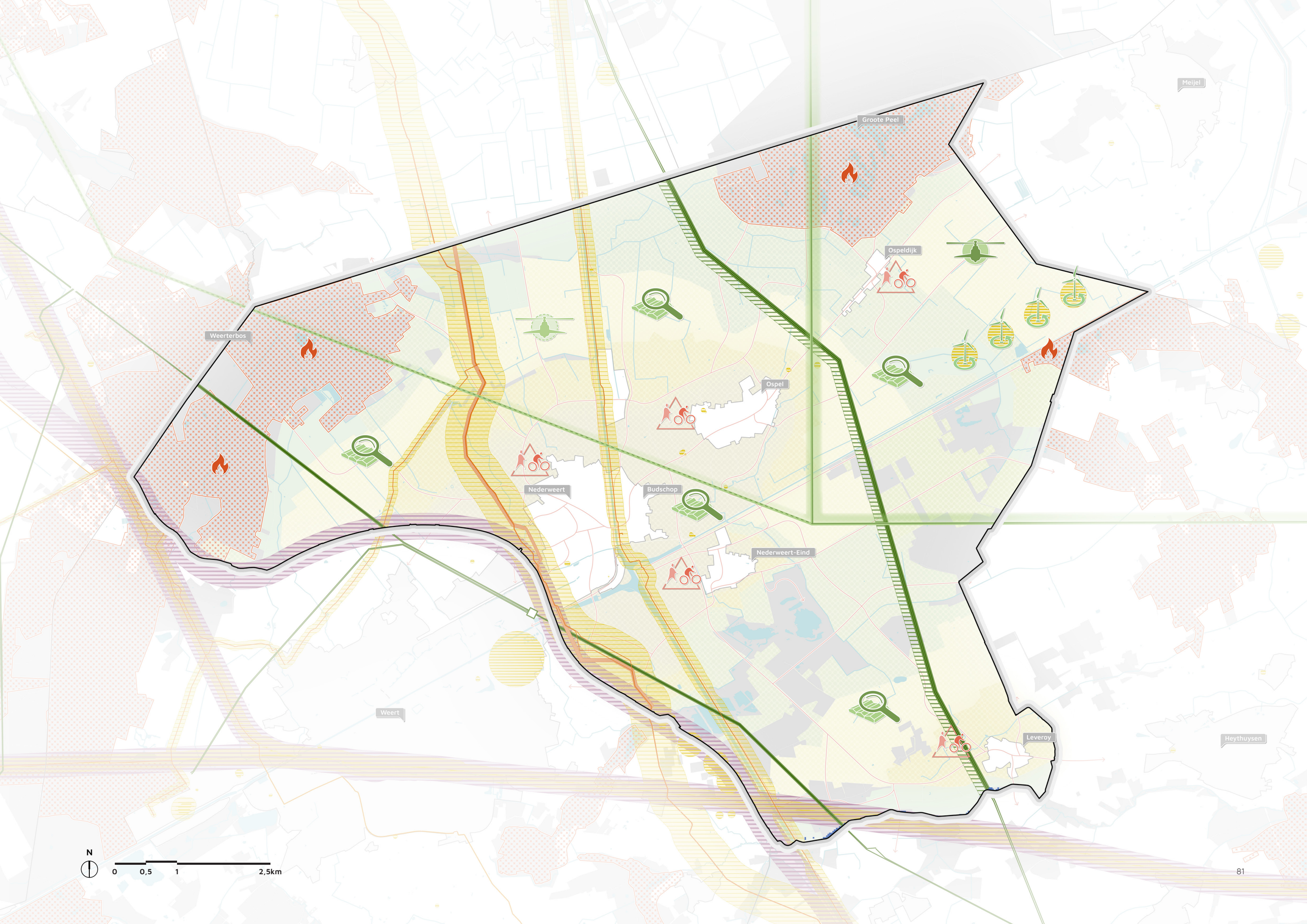
Groote Peel
Meijel
Weerterbos
Ospeldijk
Ospel
Nederweert
Budschop
Nederweert-Eind
Weert
Leveroy
Heythuysen
N
0
0,5
1
2,5km

7

7. Landschappelijke uitwerking

De uitwerking in hoofdstuk 7 en 8 vertaalt de verschillende thema's uit deze Omgevingsvisie in een ruimtelijke uitwerking. Zo ontstaan duidelijke ruimtelijke keuzes en accenten, waarbij fysieke en sociale belangen zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen.

De ruimtelijke uitwerking in hoofdstuk 7 en 8 bestaat uit twee samenhangende onderdelen. Allereerst worden in hoofdstuk 7 de landschapstypen beschreven.* Per landschapstype wordt ingegaan op de belangrijkste kenmerken en kwaliteiten, de ambitie en de ontwikkelrichtingen. Deze ontwikkelrichtingen geven richting aan het behouden, herstellen en versterken van de ruimtelijke karakteristiek van het landschap en geven zo invulling aan de ambitie voor het landschapstype. Door bij ruimtelijke ontwikkelingen voort te bouwen op de gebiedseigen karakteristieken en kwaliteiten, wordt bijgedragen aan het behouden en versterken van de omgevingskwaliteit.

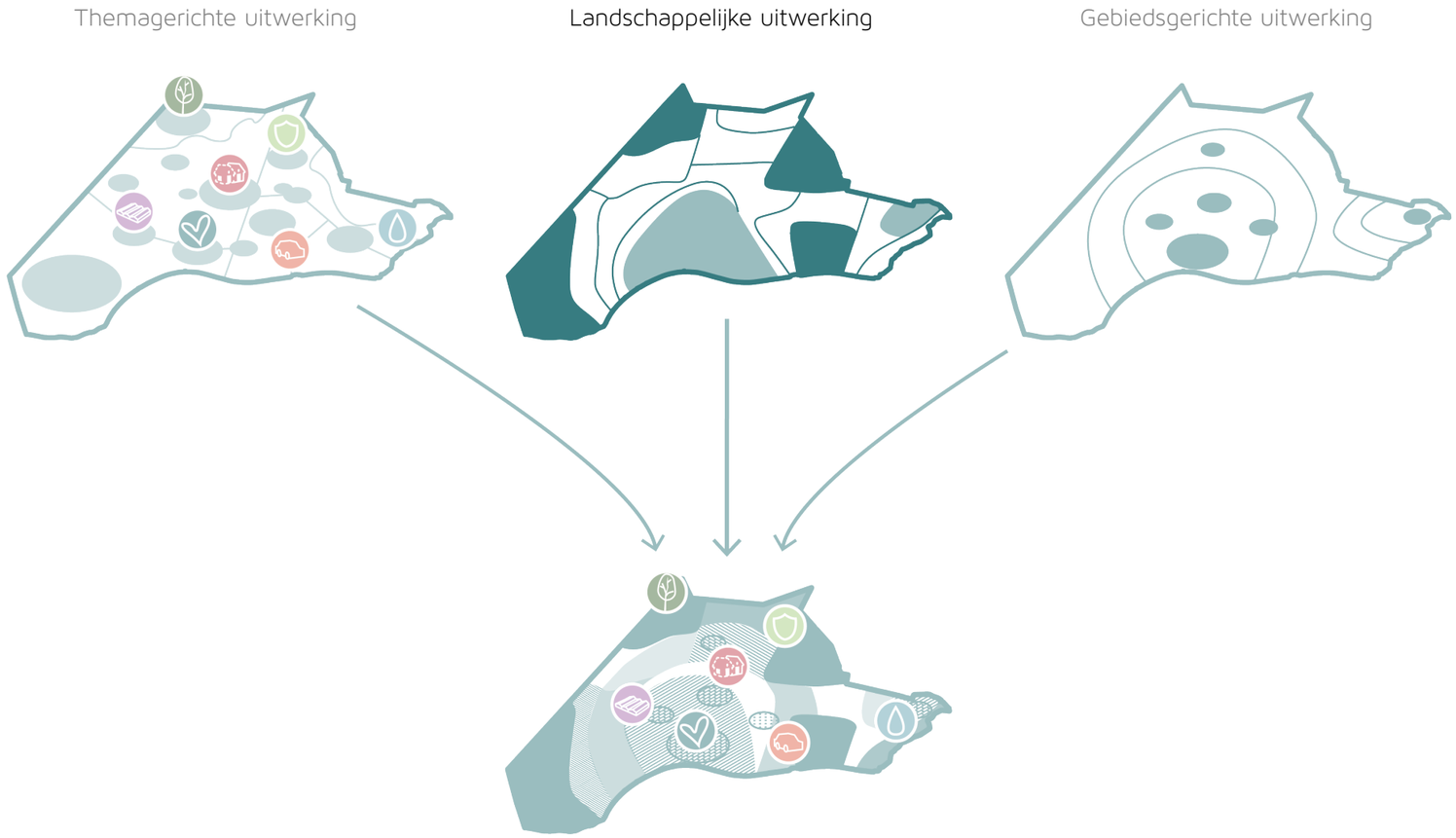

Ontwikkeling in samenhang

* *Voor de Omgevingsvisie Nederweert zijn een themagerichte, landschappelijke en gebiedsgerichte uitwerking opgesteld. De begrenzingen van de landschapstypen en deelgebieden sluiten daarbij niet altijd één-op-één aan op de aanduidingen uit bovenliggende beleidskaders. Een nadere toelichting op deze afbakening en de gemaakte keuzes is opgenomen in Bijlage 1.*

Landschapstypen

Het buitengebied van de gemeente Nederweert bestaat uit een rijk palet aan landschapstypen. Elk landschapstype kent zijn eigen kenmerken, kwaliteiten en structuurdragers vanuit de logica van de ondergrond, cultuurhistorie en landschap. De landschapstypen hebben in de basis een sterke relatie met bijvoorbeeld de ondergrond, maar deze relatie is de laatste decennia sterk vertroebeld. Dit proces heeft ook zijn weerslag gehad op de ruimtelijke eigenheid van de landschappen. Vanuit het principe groei met en vanuit kwaliteit is er in Nederweert de laatste jaren ingezet op het versterken van de omgevingskwaliteit en de lees- en herkenbaarheid van de afzonderlijke landschapstypen.

Deze ingezette lijn wordt in deze Omgevingsvisie doorgezet en door middel van algemene landschappelijke ontwikkelrichtingen wordt hier invulling aan gegeven. Elk landschapstypen kent zijn eigen ontwikkelrichtingen die bijdragen aan het behouden, herstellen en versterken van de ruimtelijke karakteristiek van het landschap. Door gebruik te maken van de logica van het landschap neemt de leesbaarheid van het landschap toe.
De ontwikkelrichtingen worden voorafgegaan door een korte beschrijving van de belangrijkste eigenschappen van een landschapstypen en een beschrijving van de ambitie. Aan de hand van zogenaamde tegels wordt dit (landschappelijke) ambitiebeeld voor de toekomst ook ruimtelijk gevisualiseerd.

Veenontginningen

Heideontginningen

Natuurgebieden

Kampen

Beekdal

Velden

Bos- en mozaïeklandschap

Nat(uur) productieland

N

0 0,5 1 2,5km

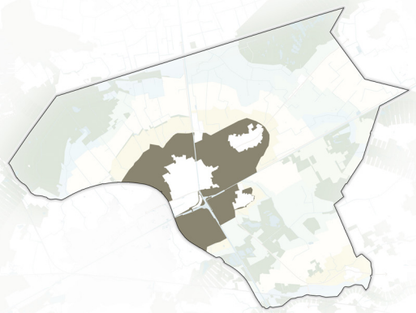

Velden

De velden behoren tot de oudste cultuurlandschappen van Nederweert en bestaan uit eeuwenoude, licht bolvormige akkers met een humusrijke bodem. Ze hebben een grote cultuurhistorische waarde en worden gekenmerkt door een open middengebied, omzoomd door bebouwing, beplanting en linten, met karakteristieke doorkijkjes naar het agrarische landschap.
De belangrijkste opgave is het behouden en versterken van deze herkenbare landschapsstructuur door de openheid van de velden zorgvuldig af te wegen bij nieuwe ontwikkelingen en waar mogelijk het historische karakter te behouden.

Ambitie

De velden blijven de herkenbare, open landschappen aan de randen van Nederweert, Budschop, Nederweert-Eind, Schoor en Ospel. De karakteristieke openheid, schaal en zichtlijnen vormen de basis voor nieuwe ontwikkelingen. Op zorgvuldig gekozen locaties is ruimte voor kernuitbreidingen die de vitaliteit van de kernen versterken. Op de meest waardevolle velden blijft de openheid leidend en is nieuwe solitaire bebouwing niet wenselijk.

Ontwikkelrichting velden

- De openheid en cultuurhistorische structuur van de velden zijn leidend. Bebouwing concentreert zich langs historische structuren, terwijl doorkijkjes, zichtlijnen en landschapselementen behouden en versterkt worden.
- Karakteristieke landschapselementen worden behouden, hersteld en versterkt. Houtwallen, kavelgrenzen en bomenrijen vormen de dragende structuur van de velden.
- Een zorgvuldige overgang tussen kern en landschap staat centraal. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt per veld een afweging gemaakt voor een passende overgang tussen kern en landschap. Een landschappelijke en stedenbouwkundige onderbouwing is daarbij vereist.
- Nieuwe ontwikkelingen bouwen voort op de historische structuur. Ze versterken de relatie met de bestaande kern en integreren cultuurhistorische elementen.

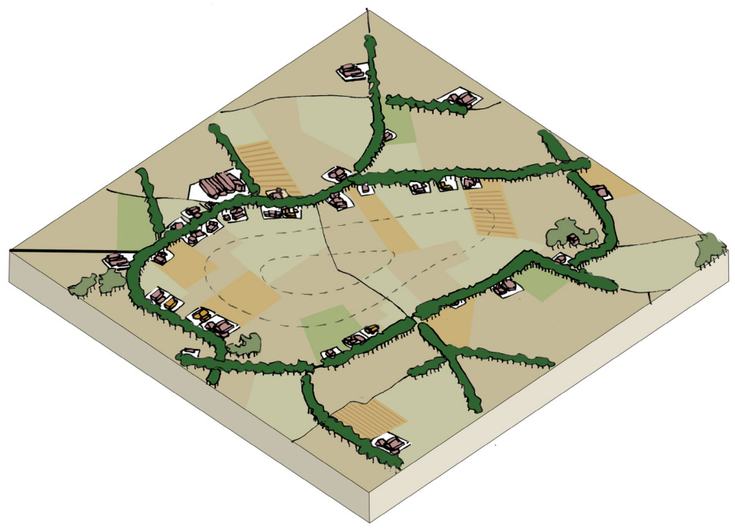

Waardevolle velden

Op waardevolle velden blijft de agrarische functie in tact, blijft de openheid behouden en is nieuwe solitaire bebouwing in beginsel niet wenselijk zodat de openheid en leesbaarheid van het veldenlandschap behouden blijft.

Ontwikkelrichting waardevolle velden*

- Productief land blijft behouden. Agrarische productie vindt plaats met laagblijvende en innovatieve teelten die passen bij het karakter van het landschap.
- Karakteristieke landschapselementen worden behouden, hersteld en versterkt. Houtwallen, kavelgrenzen en bomenrijen vormen de dragende structuur van de velden.
- Sloop van verouderde of niet-passende gebouwen zonder toekomstbestendige functie wordt gestimuleerd. Rommelige en versnipperde bebouwing maakt plaats voor een leesbaar en open landschap, waarin nieuwe ontwikkelingen beter aansluiten bij de schaal en het karakter van de omgeving.

** Zie de kaart met landschapstypen op pagina 85 voor de duiding van de waardevolle velden.*

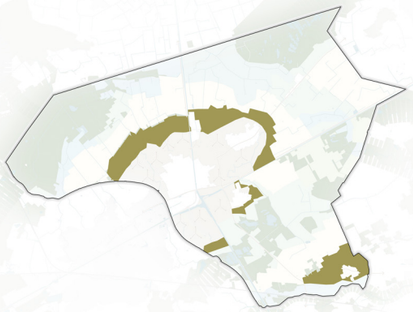

Kampen

De kampen vormen de overgang tussen de velden naar de heideontginningen en werden van oudsher gekenmerkt door een kleinschalig en afwisselend landschap van akkers, weilanden, hagen en houtwallen. Deze kenmerkende kleinschaligheid en afwisseling is in de loop der tijd op veel plekken afgenomen, waardoor de oorspronkelijke landschappelijke structuur minder herkenbaar is geworden. Op de meeste plekken herinneren enkel het licht golvende reliëf en de kronkelende wegen nog aan het historische karakter van het gebied. De belangrijkste opgaven zijn het herstellen van de kleinschalige landschapsstructuur, het verbeteren van de leef- en omgevingskwaliteit en het realiseren van een goede balans tussen de verschillende functies.

Ontwikkelrichting kampen

- Karakteristieke landschapselementen worden behouden, hersteld en versterkt. Houtwallen, heggen, singels en poelen vormen de landschappelijke samenhang en zorgen voor een groene overgang tussen de dorpsrand en het buitengebied.
- Een robuust groenblauw netwerk vormt de basis van het agrarisch landschap. Landschapselementen, akkerranden en ecologische verbindingen worden behouden en versterkt, terwijl waterberging en bodemverbetering worden geïntegreerd in het agrarisch gebruik.
- Recreatieve routes versterken de samenhang tussen kern en landschap. Routes verbinden de kernen met het buitengebied en maken de kwaliteiten van het landschap beleefbaar voor bewoners en bezoekers.

Ambitie

De kampen worden een aantrekkelijk, afwisselend gebied met een combinatie van kleinschalige, gemeenschappelijke landbouw en allerhande maatschappelijke functies. Daarmee worden de kampen een kleinschalig, aantrekkelijk landschap dat uitnodigt om het buitengebied in te trekken.

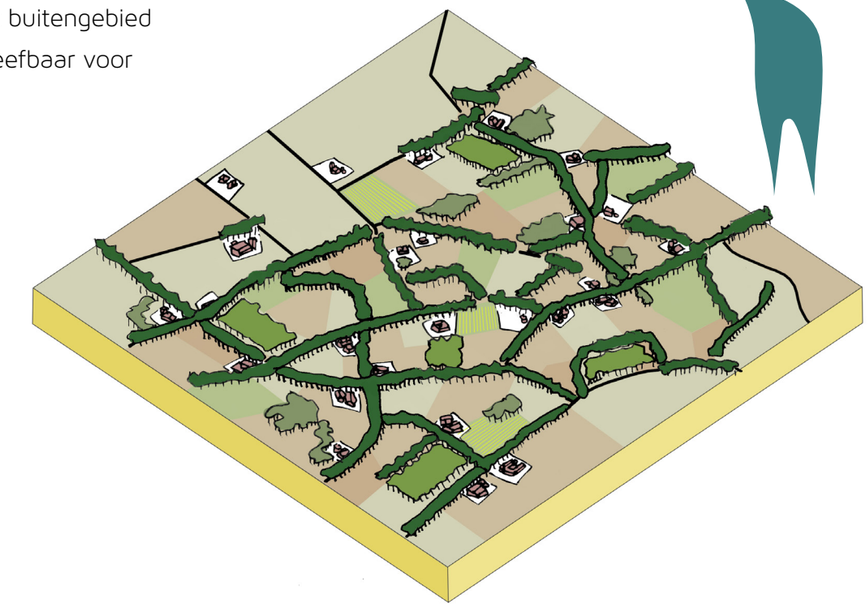

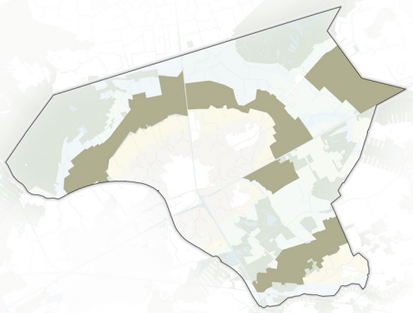

Heideontginningen

De jonge heideontginningen zijn grootschalige, open productielandschappen met een regelmatige blokverkaveling, rechte wegen en laanstructuren. De weidse openheid is een belangrijke karakteristiek van de jonge heideontginningen. Op verschillende plekken is de samenhang en herkenbaarheid van deze oorspronkelijke landschappelijke structuur afgenomen. De belangrijkste opgave is daarom het behouden en versterken van de openheid, samenhang en landschappelijke kwaliteit van de jonge heideontginningen. Het toevoegen van elementen die afbreuk doen aan de agrarische hoofdfunctie of de karakteristieke landschappelijke structuur aantasten, worden zoveel mogelijk tegengegaan.

Ontwikkelrichting heideontginningen

- De open, grootschalige structuur van het landschap blijft behouden. Rechte verkavelingspatronen, lanen, houtsingels en sloten vormen de dragende structuur van het gebied en blijven herkenbaar in toekomstige ontwikkelingen.
- Openheid, landschappelijke kwaliteit en een goed functionerend watersysteem zijn leidend. Ontwikkelingen die afbreuk doen aan deze kwaliteiten worden voorkomen en dragen bij aan een duurzaam en toekomstbestendig landschap.
- Een robuust groenblauw netwerk vormt de basis van het agrarische landschap. Landschapselementen, akkerranden en ecologische verbindingen worden behouden en versterkt, terwijl waterberging, bodemkwaliteit en natuurwaarden integraal onderdeel zijn van het agrarisch gebruik.

Ambitie

De heideontginningen blijven herkenbare, grootschalige agrarische productielandschappen met een rationeel verkavelingspatroon en rechte lijnen. Ze ontwikkelen zich tot toekomstbestendige landbouwgebieden waar schaalvergroting, verduurzaming en landschappelijke kwaliteit in balans zijn. Op daarvoor geschikte locaties is ruimte voor duurzame energieopwekking met aandacht voor een de kwaliteit van het landschap.

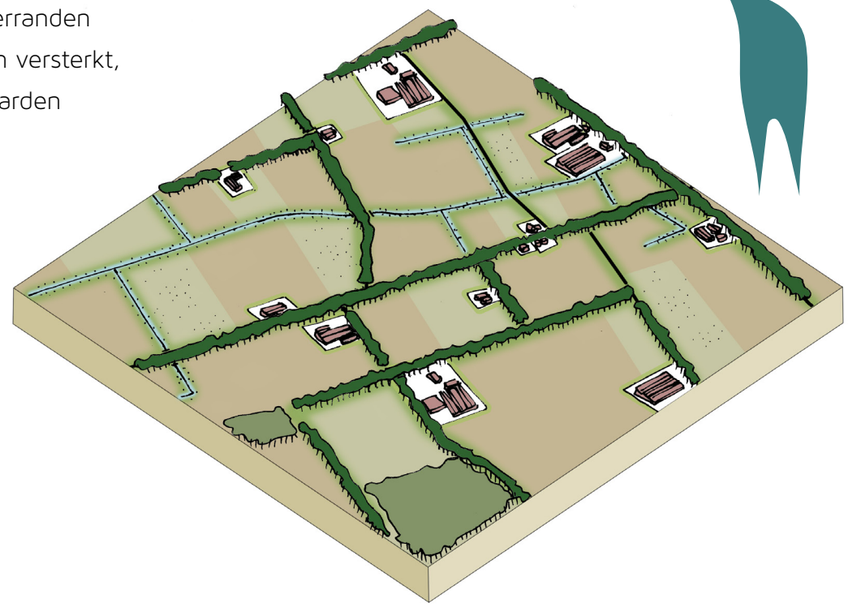

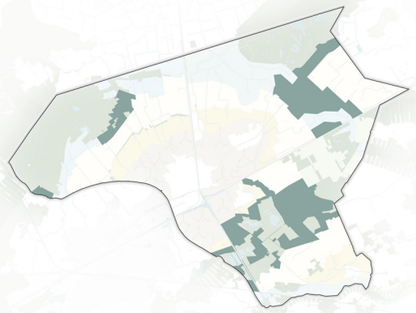

Nat(uur) productieland

Het nat(uur)productieland vormt een belangrijke schakel tussen de natuurgebieden van Nederweert. De natuurlijke laagten en vennen in het zuidoosten van de gemeente zijn ecologisch waardevol en vervullen een belangrijke functie voor grondwateraanvulling. De karakteristieken van dit gebied zijn de de open agrarische landen, de lineaire landschapselementen en de natte laagten. We zetten in op het verminderen van stikstofdepositie en verdroging en op het verbeteren van de waterkwaliteit. Agrarisch ondernemerschap draagt bij aan het herstellen en versterken van de landschappelijke karakteristieken en kwaliteiten van het landschapstype. We streven hierbij naar een ontwikkeling die samengaat met natuurherstel en bijdraagt aan het beperken van grondwateronttrekking en de uitspoeling van meststoffen en bestrijdingsmiddelen en aan het versterken van het watersysteem.

Ontwikkelrichting nat(uur) productieland

- Water en bodem bepalen het karakter van het landschapstype. Natte laagten en vochtige gronden vormen de basis van het gebied en dragen bij aan een robuust, klimaatbestendig en veerkrachtig landschap
- Een samenhangend water- en bodemsysteem versterkt de landschappelijke kwaliteit. Ontwikkelingen sluiten aan bij de natuurlijke condities van het gebied en dragen bij aan een gezonde bodem, een evenwichtig watersysteem en een grotere biodiversiteit.
- Natuurgebieden en landschapselementen vormen een samenhangend groen netwerk. Bossen, houtwallen, natuurstroken en andere landschappelijke elementen versterken de ecologische samenhang en dragen bij aan de identiteit en beleefbaarheid van het gebied.

Ambitie

Het nat(uur)productieland ontwikkelt zich tot een veelzijdig productielandschap, waarin landbouw, water en natuur in balans zijn. Natuurbewuste landbouw, natte teelten en andere functies die bijdragen aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en natuurherstel versterken de ecologische en hydrologische verbinding tussen de natuurgebieden.

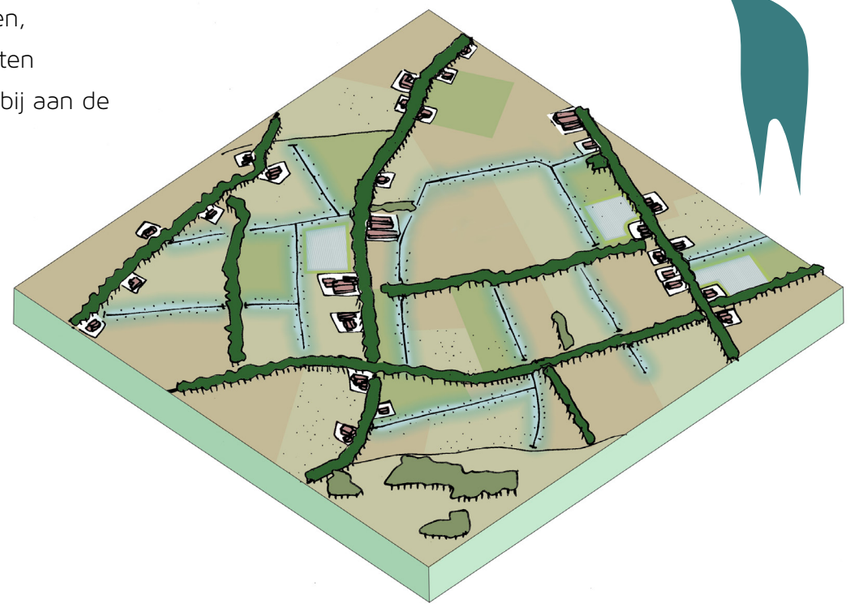

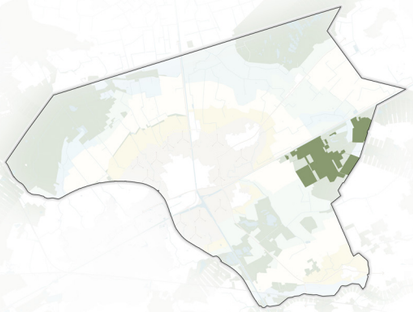

Bos- en mozaïeklandschap

Het bos- en mozaïeklandschap wordt gekenmerkt door een afwisseling van grootschalige besloten bossen en open kamers, met bomenlanen, singels en houtwallen die het landschap structureren. Het contrast tussen open en besloten ruimtes zorgt voor een waardevol en herkenbaar mozaïek met weinig bebouwing. Het gebied vormt een belangrijke schakel tussen de natuurkernen. Door de transitie naar een meer natuurinclusief landgebruik verandert het waterpeil in het bosgebied en het omliggende nat(uur)productielandschap.

Ontwikkelrichting bos- en mozaïeklandschap

- Het karakteristieke mozaïeklandschap blijft herkenbaar en beleefbaar. De afwisseling van open en besloten ruimten, houtwallen, singels, bosranden en kleinschalige kavels vormt de ruimtelijke identiteit van het gebied.
- Natuur, water en bodem vormen de basis van een veerkrachtig landschap. Bossen, natte zones en ecologische verbindingen versterken de samenhang tussen de verschillende landschappelijke structuren en dragen bij aan een robuust ecosysteem.
- Karakteristieke landschapselementen bepalen de identiteit van het gebied. Houtwallen, singels, bosranden en erfbeplanting vormen de dragende structuur van het landschap en versterken de ruimtelijke kwaliteit.
- Nieuwe ontwikkelingen versterken de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten. Ontwikkelingen sluiten aan op de bestaande structuur van het landschap en dragen bij aan de versterking van natuur, landschapselementen en cultuurhistorische waarden. Landgoedontwikkeling kan hieraan een bijdrage leveren.

Ambitie

Het bos- en mozaïeklandschap vormt een robuust, klimaatbestendig en veelzijdig cultuurlandschap, waarin natuur, landbouw, recreatie en andere functies in balans zijn. De karakteristieke afwisseling van bossen, houtwallen, bosranden en kleinschalige landbouw blijft behouden en wordt versterkt.

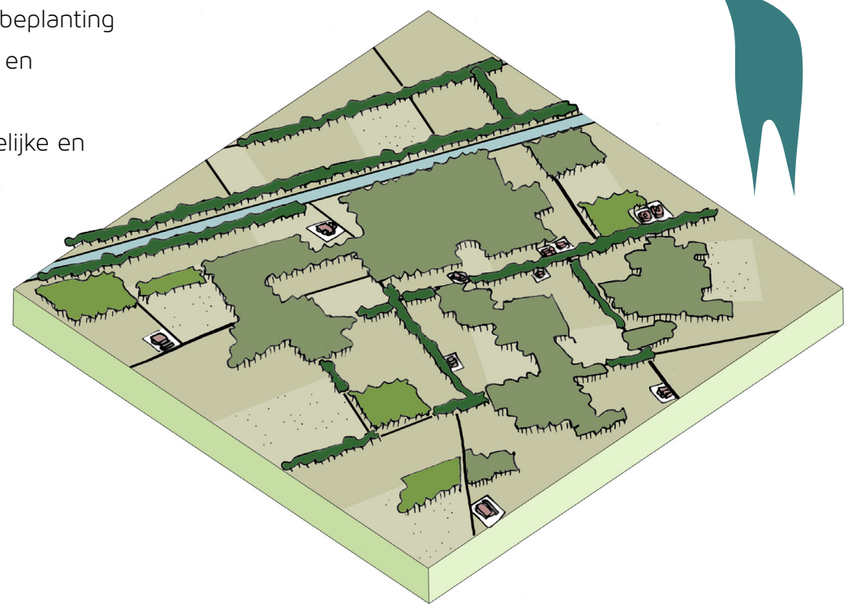

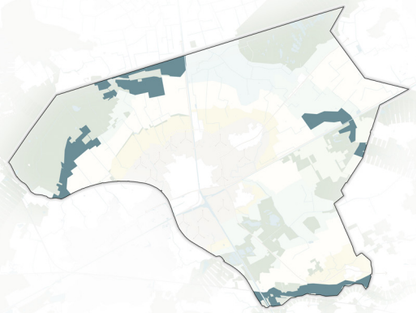

Beekdal

De beekdalen zijn van oudsher kleinschalige, open landschappen met graslanden, bouwlanden, hooilanden en landschapselementen langs de beeklopen. Op verschillende plekken is de kenmerkende kleinschaligheid en samenhang van het beekdallandschap afgenomen. De opgave ligt in het herstellen en versterken van het beekdalsysteem door groenblauwe dooradering, vernatting en systeemherstel, waarmee de water- en natuurkwaliteit verbetert en wordt bijgedragen aan het behalen van de KRW-doelen. Elementen die afbreuk doen aan het beekdalsysteem of de karakteristieke landschappelijke structuur aantasten, worden zoveel mogelijk tegengegaan.

Ontwikkelrichting beekdal

- We zetten in op het behoud en de versterking van de openheid, samenhang en kleinschalige structuur van het beekdallandschap. Nieuwe bebouwing past in beginsel niet binnen het open beekdal; eventuele ontwikkelingen sluiten aan bij de kleinschalige, landschappelijke structuur.
- Systeemherstel van beken vormt het uitgangspunt. Het watersysteem wordt klimaatbestendig ingericht door water langer vast te houden en beekdalen te vernatten.
- Beekdalen functioneren als ecologische dragers van het landschap. Beekdalen worden versterkt als ecologische verbindingen door natuurlijke beeklopen, natuurstroken en bloemrijke randen te ontwikkelen, waarmee de biodiversiteit, waterkwaliteit en ecologische samenhang worden versterkt. Bij nieuwe ontwikkelingen streven we naar een bijdrage aan de biodiversiteit, waterkwaliteit en een robuust watersysteem.

Ambitie

De beekdalen vormen de groenblauwe, meanderende aders van het landschap en ontwikkelen zich tot robuuste zones waar natuur, waterbeheer en recreatie samenkomen. Ze behouden hun open karakter, versterken ecologische verbindingen en dragen met waterberging, infiltratie en natuurontwikkeling bij aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. Extensieve, natuurbewuste landbouw en extensieve recreatie versterken de landschappelijke kwaliteit en beleving.

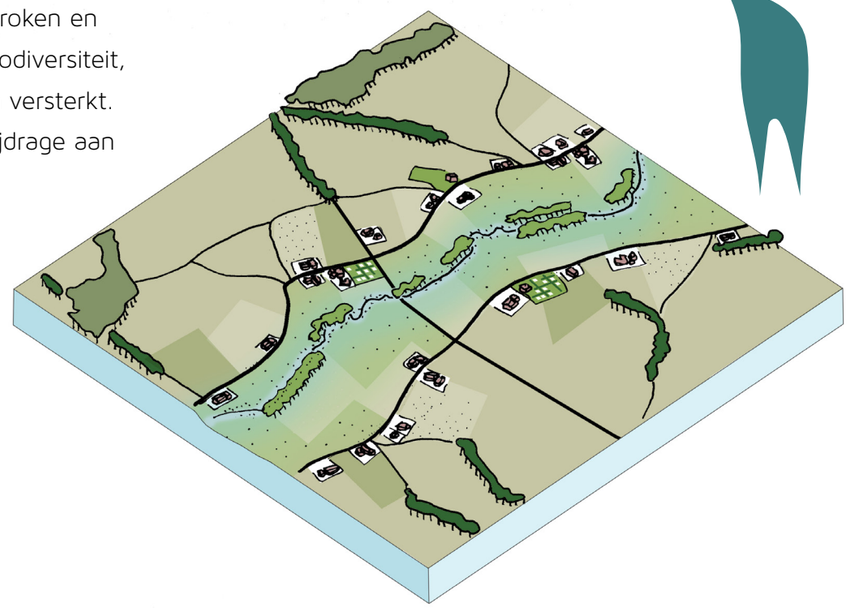

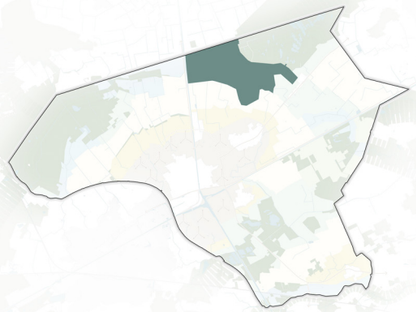

Veenontginningen

Veenontginningen zijn grootschalige, planmatige gebieden waar vaak eerder al veen werd gewonnen. Vaak bevatten de gronden nog veenresten. Deze ontginningen, die in dezelfde periode als heideontginningen plaatsvonden, zijn meer planmatig van aard omdat ze door ontginningsmaatschappijen werden uitgevoerd. Kenmerkend zijn de openheid, regelmatige verkaveling en lange rechte wegen. De veenontginningen behouden hun karakteristieke openheid en ontginningsstructuur en ontwikkelen zich tot een toekomstbestendig landschap waarin een robuust hydrologisch systeem, veenherstel en de verduurzaming van de landbouw hand in hand gaan. De karakteristieke lijnenstructuur blijft leidend, met ruimte voor recreatie en beleving.

Ontwikkelrichting veenontginningen

- We zetten in op het behoud en de versterking van de langgerekte kavels en karakteristieke lijnenstructuur. Bij nieuwe ontwikkelingen is het uitgangspunt dat aantasting van deze structuur, verrommeling en verdere verstening zoveel mogelijk worden voorkomen.
- Agrarisch ondernemen is in balans met landschap, natuur en water. Extensieve en natuurbewuste vormen van landbouw, zoals natte teelten, extensieve veehouderij en biobased gewassen, kunnen bijdragen aan natuur-, water- en stikstofdoelen, een gezonde bodem, weidevogelbeheer en het behoud van de openheid van het landschap. Verdienmodellen voor groenblauwe diensten kunnen deze ontwikkeling ondersteunen.

Ambitie

De veenontginningen behouden hun karakteristieke openheid en ontginningsstructuur en ontwikkelen zich tot een toekomstbestendig landschap waarin een robuust hydrologisch systeem, veenherstel en de verduurzaming van de landbouw hand in hand gaan. De karakteristieke lijnenstructuur blijft leidend, met ruimte voor recreatie en beleving.

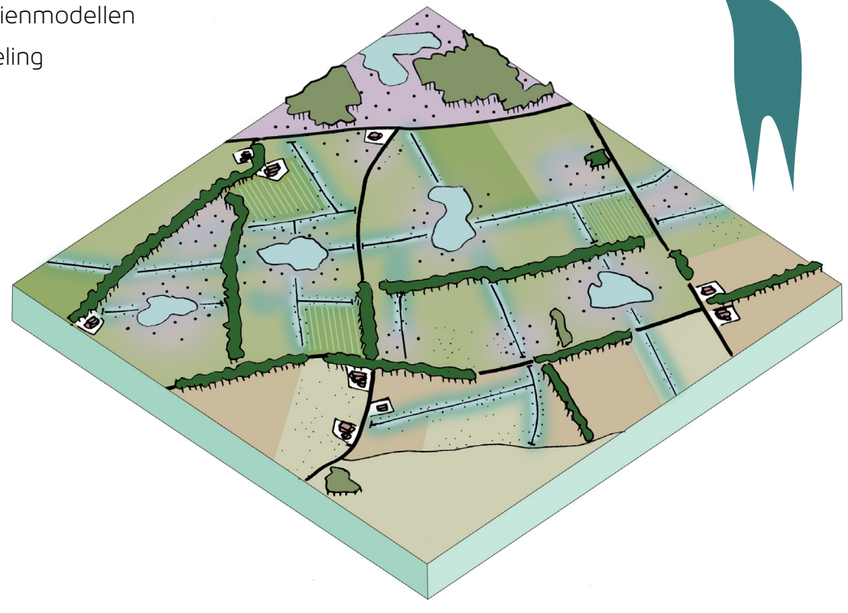

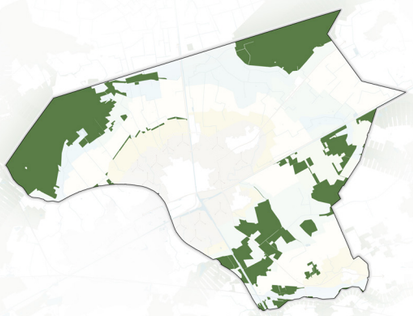

Natuurgebieden

De Natura 2000-gebieden Weerterbos, De Groote Peel en Sarsven en De Banen en het Natuurnetwerk Nederland vormen de ecologische ruggengraat van Nederweert. Ze zijn onderdeel van grootschalige natuurverbindingen die verder gaan dan alleen de gemeente. Deze gebieden zijn van grote waarde voor de biodiversiteit, waterberging en klimaatbestendigheid en bieden inwoners en bezoekers bovendien ruimte voor natuurbeleving en recreatie. Het versterken van deze natuur vraagt om het terugdringen van stikstofdepositie, het tegengaan van verdroging en, in lijn met provinciaal, nationaal en Europees beleid, het versterken van het water- en natuursysteem. In de omliggende gebieden streven we naar een ontwikkeling van het agrarisch landgebruik die aansluit bij de natuur- en waterdoelen en bij de gebiedsgerichte aanpak voor Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland.

Ontwikkelrichting natuurgebieden

- De natuurgebieden worden beschermd en versterkt in lijn met de natuurdoelstellingen en geldende regelgeving. Ontwikkelingen worden afgewogen binnen de toepasselijke wettelijke kaders, met behoud van de relevante natuurwaarden als uitgangspunt.
- Natuurgebieden kenmerken zich door een robuust water- en bodemsysteem. Natuurgebieden worden klimaatadaptief ingericht door verdroging tegen te gaan en te investeren in waterberging, verkoeling en gezonde bodems.
- Een natuurlijk watersysteem ondersteunt de kwaliteit van natuurgebieden. Het waterbeheer wordt versterkt door water langer vast te houden, verdroging en uitspoeling van meststoffen en bestrijdingsmiddelen vanuit de omgeving te beperken en schadelijke wateronttrekking en verontreiniging bij waterafhankelijke natuur te voorkomen.
- Natuurgebieden zijn onderdeel van een samenhangend ecologisch netwerk.
  Robuuste natuurgebieden worden met elkaar verbonden door ecologische verbindingszones en natuurherstel.

Ambitie

De natuurgebieden vormen een robuust en verbonden netwerk dat essentieel is voor biodiversiteit, waterberging en klimaatadaptatie. Ze bieden ruimte voor natuurbeleving en recreatie, terwijl de meest kwetsbare natuur optimaal wordt beschermd. Zo dragen de gebieden bij aan een gezonde leefomgeving én aan het behalen van de natuurdoelen.

8

8. Gebiedsgerichte uitwerking

De uitwerking in hoofdstuk 7 en 8 vertaalt de verschillende thema's uit deze Omgevingsvisie in een ruimtelijke uitwerking. Zo ontstaan duidelijke ruimtelijke keuzes en accenten, waarbij fysieke en sociale belangen zorgvuldig tegen elkaar worden afgewogen.

De ruimtelijke uitwerking bestaat uit twee samenhangende onderdelen. In dit hoofdstuk volgt de gebiedsgerichte uitwerking. Deze uitwerking brengt verschillende ruimtelijke opgaven, functies en belangen samen in een aantal deelgebieden: het bebouwd gebied, het overgangsgebied, het agrarisch buitengebied, de bufferzone en de natuurgebieden.

De landschappelijke uitwerking (hoofdstuk 7) en de gebiedsgerichte uitwerking (hoofdstuk 8) staan niet los van elkaar, maar werken in samenhang. Binnen één deelgebied kunnen meerdere landschapstypen voorkomen. Daarom gelden de ontwikkelrichtingen voor de landschapstypen als basis. De ontwikkelrichtingen van de deelgebieden bouwen hierop voort en geven, vanuit de specifieke opgaven en functies van het gebied, een nadere richting.

De begrenzingen van de deelgebieden en de landschapstypen sluiten niet altijd één-op-één aan op de aanduidingen uit bovenliggende beleidskaders. Een nadere toelichting op deze afbakening en de gemaakte keuzes is opgenomen in Bijlage 1. Het kan voorkomen dat een perceel binnen meerdere gebieden valt. In dat geval geldt in beginsel de meest restrictieve zonering als uitgangspunt voor het gehele perceel. Indien dit, gelet op de ligging, omvang en functie van het perceel, tot een onevenredige beperking leidt, kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken.

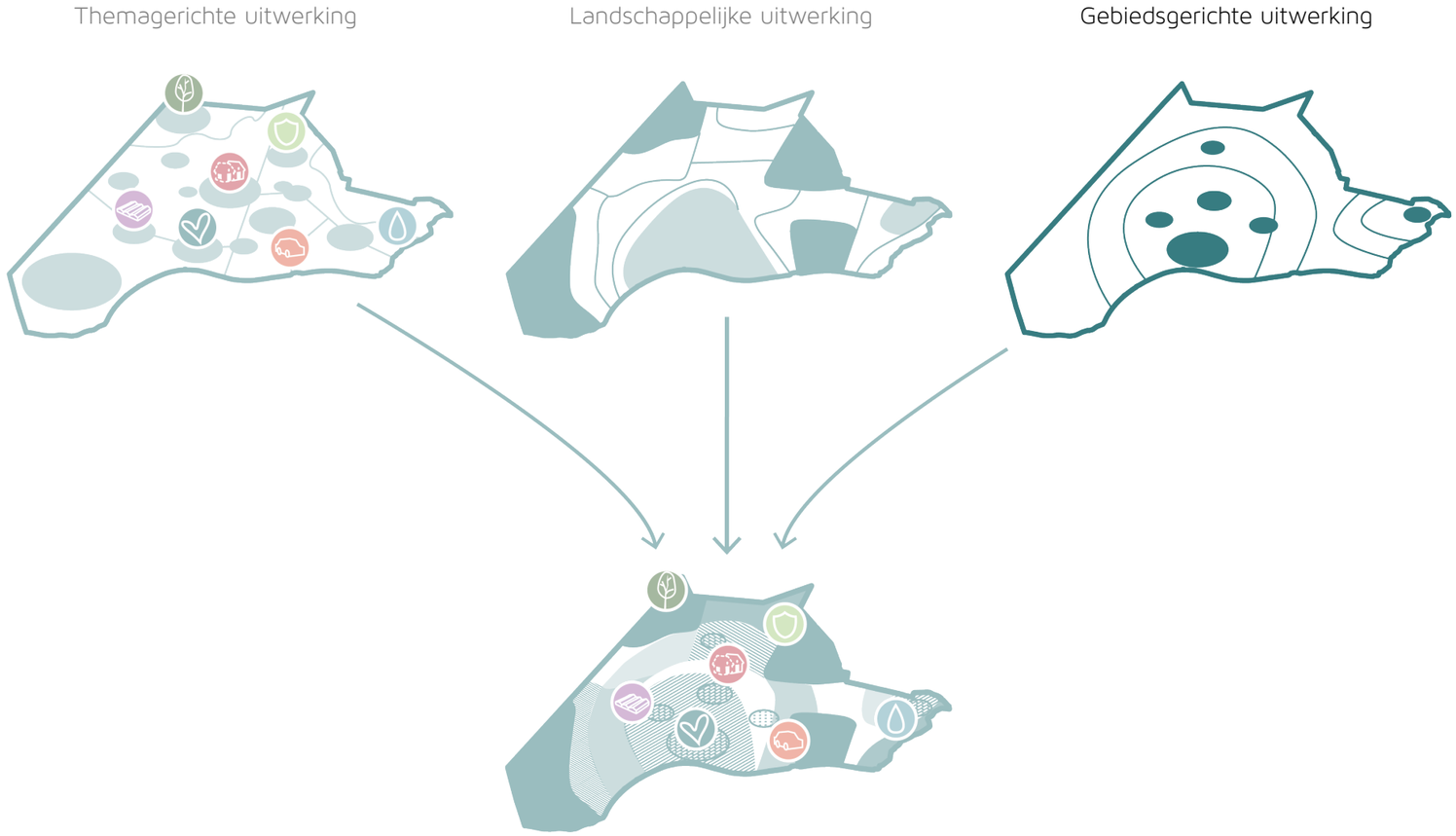

Ontwikkeling in samenhang

Deelgebieden

Hoewel de ontwikkelrichtingen per landschapstype al sturing geeft aan ontwikkeling vanuit ruimtelijke eigenheid op het niveau van de karakteristieken en kwaliteiten van het landschapstypen, kan er verdere sturing worden gegeven aan ontwikkelingen aan de hand van deelgebieden. Vanuit de hoofdopgaven, functies en het ruimtelijk voorkomen en de hoofdrichtingen van deze Omgevingsvisie, is de gemeente in te delen in vijf verschillende deelgebieden: bebouwd gebied, overgangsgebied, agrarisch buitengebied, bufferzone en natuurgebieden.

Deze deelgebieden hebben betrekking op een bebouwd gebied, op een natuurlijk of agrarisch buitengebied of op een combinatie van de twee. Zo komen er in vrijwel elk deelgebied ook meerdere landschapstypen voor en is de wisselwerking tussen de verschillende landschapstypen in elk deelgebied dus van belang voor de identiteit en kwaliteit van het deelgebied.

Voor elk deelgebied wordt een algemene beschrijving gegeven (karakter en ambitie) die tegelijkertijd een belangenafweging toont om zo te laten zien wat de hoofdfunctie(s) per gebied is. Evenals de landschapstypen kennen ook alle deelgebieden ontwikkelrichtingen. Deze ontwikkelrichtingen komen voort uit de specifieke kenmerken, hoofdopgaven en kwaliteiten van het deelgebied. De ontwikkelrichtingen voor de deelgebieden zijn daarmee specifieker van aard en zijn van toepassing naast de reeds beschreven ontwikkelrichtingen per landschapstypen.

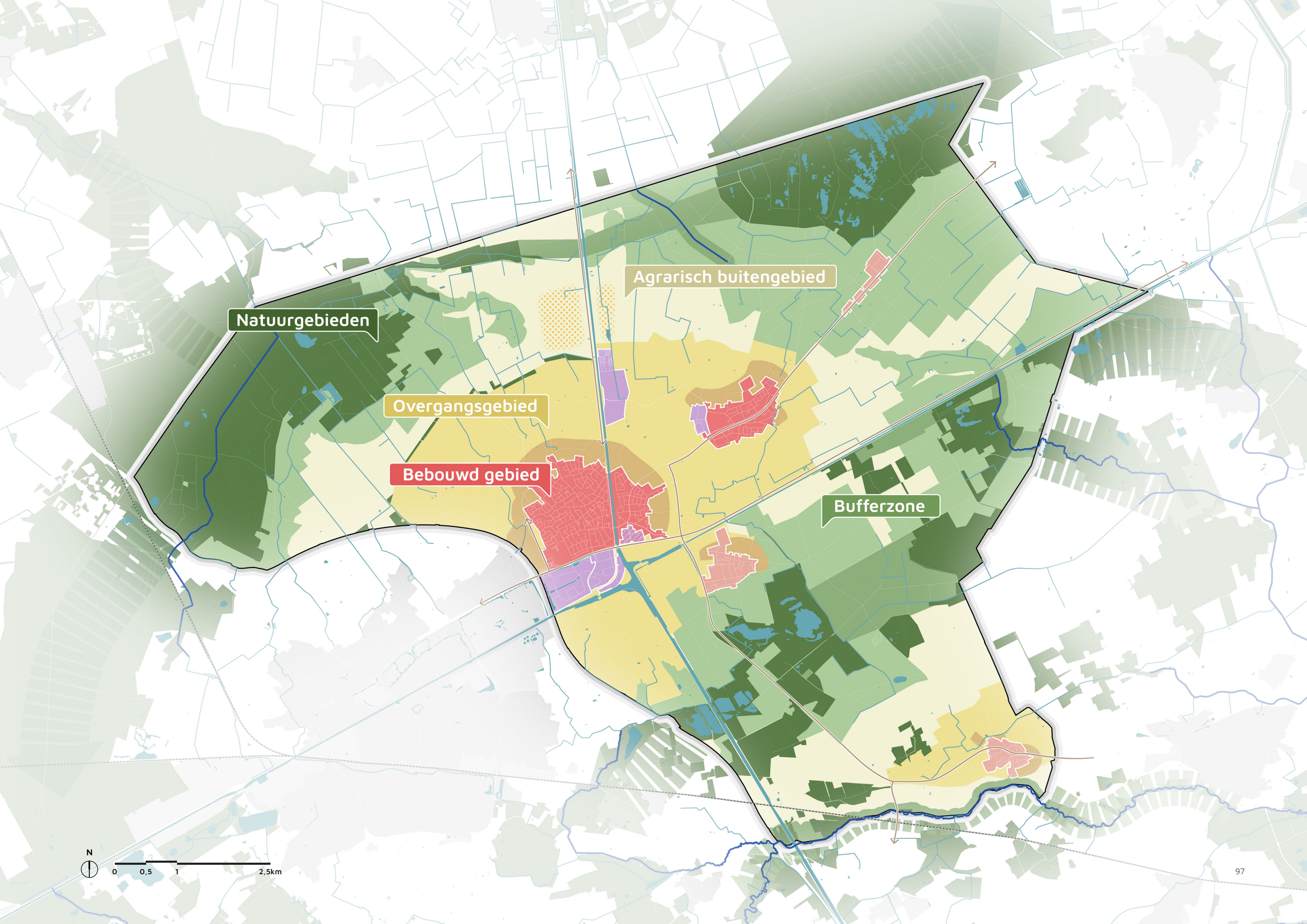
Natuurgebieden
Agrarisch buitengebied
Overgangsgebied
Bebouwd gebied
Bufferzone
N
0
0,5
1
2,5km

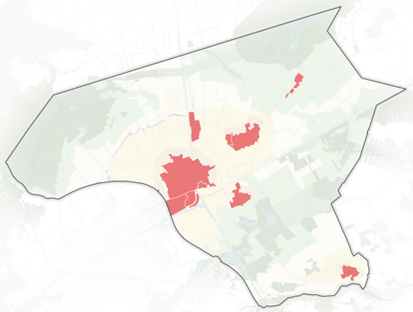

Bebouwd gebied

Het bebouwd gebied vormt het hart van de gemeente Nederweert. Hier wonen, werken, ontmoeten en ondernemen mensen en komen de belangrijkste voorzieningen samen. De hoofdfunctie van dit gebied is het bieden van een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat, met ruimte voor ondernemerschap, voldoende woningen, goede bereikbaarheid en een sterk voorzieningenniveau. Groei is daarbij geen doel op zich, maar een middel om de leefbaarheid van de kernen, de economische vitaliteit en het voorzieningenniveau ook op de lange termijn te versterken.

De kernen kenmerken zich door een dorps en kleinschalig karakter, met een mix van historische structuren, naoorlogse uitbreidingswijken en recentere inbreidingslocaties. Voorzieningen, verenigingsleven en een sterke sociale samenhang vormen de basis voor de leefbaarheid. De bedrijventerreinen vormen de economische motor van Nederweert. Hier komen ondernemerschap, vakmanschap en innovatie samen, met ruimte voor lokaal gewortelde familiebedrijven, een sterk midden- en kleinbedrijf en internationaal opererende ondernemingen. Ook het leisurekwadrant aan de Randweg-West draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, waar werken, gastvrijheid en beleving elkaar versterken.

De kernen van Nederweert combineren een herkenbare dorpse schaal met een grote verscheidenheid aan woonmilieus. Historische linten en dorpsstructuren gaan er samen met naoorlogse woonbuurten en nieuwe inbreidingen. De kracht van de kernen ligt niet alleen in de fysieke omgeving, maar juist ook in het voorzieningenniveau, het actieve verenigingsleven en de sterke verbondenheid tussen inwoners. Tegelijkertijd vragen demografische ontwikkelingen, veranderende mobiliteit en druk op het voorzieningenniveau om een toekomstbestendige inrichting van de dorpen. Ook liggen er kansen om de openbare ruimte verder te vergroenen, de verblijfskwaliteit te verbeteren en de overgang tussen de kernen en het omliggende landschap te versterken.

De kernen van Nederweert, Budschop, Ospel, Ospeldijk, Nederweert-Eind en Leveroy ontwikkelen zich op een manier die past bij hun eigen identiteit. Nederweert, Budschop en Ospel zijn groeikernen, terwijl Nederweert-Eind, Leveroy en Ospeldijk een meer dorps karakter behouden. In zowel groeikernen als dorpskernen is ruimte voor passende woningen, maatschappelijke voorzieningen en ontmoeting, zodat het dagelijks leven dichtbij blijft en de leefbaarheid wordt versterkt. Zo ontstaan aantrekkelijke en toekomstbestendige dorpen waar inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, naar elkaar omzien en waar ook nieuwe inwoners een passende plek vinden.

Bedrijvigheid is een belangrijke kracht van Nederweert. Verspreid over vijf bedrijventerreinen in Nederweert en Ospel is ruim 250 hectare beschikbaar voor een veelzijdige economie, van lokaal gewortelde familiebedrijven en het midden- en kleinbedrijf tot internationaal opererende ondernemingen. De ligging nabij de A2, N275 en andere belangrijke ontsluitingswegen zorgt voor een goede regionale bereikbaarheid. De verschillende terreinen hebben ieder een eigen profiel en schaal en bieden samen ruimte aan ondernemerschap, vakmanschap en innovatie. Het leisurekwadrant aan de Randweg-West verbreedt dit economische profiel met recreatie, horeca en verblijfsvoorzieningen.

De kavels op de bestaande bedrijventerreinen zijn vrijwel volledig uitgegeven. Daardoor ligt er een belangrijke opgave om ruimte te bieden aan de verdere ontwikkeling van bestaande bedrijven en nieuwe vestigingen. Tegelijkertijd vragen met name de oudere terreinen om een kwaliteitsimpuls op het gebied van vergroening, klimaatadaptatie, zorgvuldig ruimtegebruik en uitstraling.

De bestaande bedrijventerreinen ontwikkelen zich verder, terwijl nieuwe werklandschappen ruimte bieden voor economische groei en nieuwe bedrijvigheid. In beide staat een sterke samenhang tussen economie, landschap en leefkwaliteit centraal. Er blijft ruimte voor ondernemerschap, groei en innovatie, ondersteund door een aantrekkelijk vestigingsklimaat, goede bereikbaarheid en passende uitbreidingsmogelijkheden. Tegelijkertijd zetten we in op groene en klimaatbestendige werkomgevingen, met aandacht voor waterberging, biodiversiteit en een gezonde werkomgeving.

Ambitie

Het bebouwd gebied ontwikkelt zich tot een aantrekkelijk woon- en vestigingsgebied waar leefbaarheid, voorzieningen en economie elkaar versterken. De kernen behouden hun eigen identiteit en bieden ruimte aan passende woningen, maatschappelijke voorzieningen en ontmoeting, terwijl op de bedrijventerreinen en toekomstbestendige werklandschappen ruimte is voor ondernemerschap, innovatie en verduurzaming. Zo ontstaat een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving waar wonen, werken en voorzieningen in balans zijn en de vitaliteit van Nederweert ook op de lange termijn wordt versterkt.

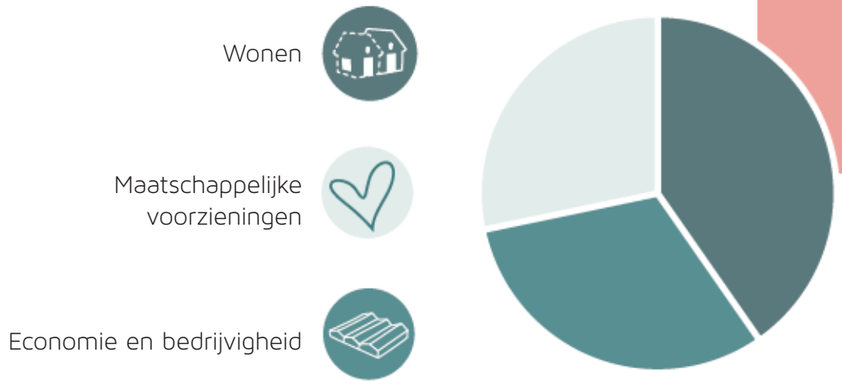

Ontwikkelrichting: Kwalitatieve inbreiding in groeikernen

- We benutten de ruimte binnen de groeikernen Nederweert, Budschop en Ospel zorgvuldig en kwalitatief. We zoeken naar mogelijkheden voor inbreiding, verdichting, woningsplitsing, woningdelen, optoppen en transformatie. Daarbij combineren we verschillende woningtypen en woonvormen, zodat starters, gezinnen, senioren en mensen met een zorgvraag een passende woning kunnen vinden.
- Het grootste deel van de woningbouwopgave landt in de groeikernen. Nieuwe woningen komen op plekken waar zij de bestaande kern versterken, bijvoorbeeld rondom voorzieningen, op goed bereikbare locaties, bij voormalige bedrijfs- of maatschappelijke locaties en in gebieden waar meerdere ruimtelijke opgaven samenkomen.
- We brengen woningtypen en doelgroepen bewust in verband met de plek. Levensloopbestendige woningen en woonzorgconcepten passen bij locaties dichtbij zorg, winkels, openbaar vervoer en andere dagelijkse voorzieningen. Starterswoningen en kleinere, betaalbare woningen kunnen bijdragen aan een gemengde bevolkingsopbouw op goed bereikbare plekken. Gezinswoningen krijgen een plek waar ruimte, een veilige openbare ruimte en voorzieningen voor kinderen beschikbaar zijn. Zo zorgen we voor een passende woonomgeving voor verschillende doelgroepen en voorkomen we dat bepaalde woningtypen of doelgroepen willekeurig over de kern worden verspreid.
- We bouwen niet alleen nieuwe woningen, maar benutten ook bestaande gebouwen en locaties beter. Leegstaande winkels, kantoren, bedrijfsgebouwen, maatschappelijke gebouwen en andere panden kunnen worden getransformeerd naar woningen, voorzieningen of een combinatie van functies. Dit geldt ook voor kerkgebouwen en andere beeldbepalende gebouwen die hun oorspronkelijke functie verliezen. Nieuwe functies moeten passen bij de plek, bijdragen aan de leefbaarheid en de herkenbaarheid van het gebouw of de locatie respecteren. Zo voorkomen we leegstand en verloedering en geven we bestaande gebouwen een nieuwe toekomst.
- In het kernwinkelgebied en de aanloopstraten zoeken we naar een goede balans tussen wonen (op etages), werken en voorzieningen, met de Kerkstraat als het bruisende hart van Nederweert. Hier behouden we waar mogelijk de concentratie van winkels en andere publieksgerichte functies. Het kernwinkelgebied is aantrekkelijk, goed bereikbaar en ingericht met prioriteit voor voetgangers, fietsers en deelmobiliteit, terwijl buurtpunten in de overige kernen zorgen voor een goede spreiding van dagelijkse voorzieningen.
- Verdichting vraagt om een passende maat en schaal. Op sommige locaties zijn compacte hofjes, appartementen of bebouwing in meerdere lagen passend. De hoogte, vormgeving en positie van nieuwe bebouwing sluiten aan op de omgeving en houden rekening met zichtlijnen, karakteristieke gebouwen en de herkenbaarheid van de kern. Waar hogere bebouwing passend is, kan deze bijdragen aan de oriëntatie en identiteit van de kern.
- Erfgoed en herkenningspunten geven richting aan nieuwe ontwikkelingen. Karakteristieke zichtlijnen, beeldbepalende gevels, kerk- en molenbiotopen en andere cultuurhistorische elementen worden beschermd en waar mogelijk versterkt. Zo blijven herkenningspunten, zoals de zichtlijn vanaf de A2 op de Sint-Lambertuskerk en het omliggende landschap, onderdeel van de identiteit van de kern. Verdichting mag deze kwaliteiten niet aantasten.
- We houden bij verdichting ruimte voor groen, water en ontmoeting. Niet iedere open plek hoeft te worden bebouwd. Bestaande groenstructuren, bomen, speelplekken, pleinen en open ruimtes zijn belangrijk voor klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid en sociale samenhang. Nieuwe ontwikkelingen versterken waar mogelijk de groen-blauwe dooradering van de kern.
- Pleinen behouden multifunctioneel gebruik. We zorgen dat pleinen geschikt blijven om te parkeren en het houden van diverse activiteiten, zoals kermis, braderie of het plaatsen van een tent. Daar waar kansen zich voordoen vergroenen we pleinen en creëren we zitgelegenheid.
- Een gezonde leefomgeving staat centraal, met specifieke aandacht voor een goede luchtkwaliteit. Nieuwe ontwikkelingen, met name gevoelige (maatschappelijke) functies zijn alleen mogelijk als wordt voldaan aan wettelijke normen en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Herontwikkeling en nieuwbouw worden groen-blauw ingericht, met aandacht aan geluid, geur, bezonning en hittestress waardoor een aantrekkelijke leefomgeving ontstaat die uitnodigt tot buiten spelen, bewegen en ontmoeten.

- Dagelijkse voorzieningen zijn zoveel mogelijk dichtbij en goed bereikbaar. Winkels, scholen, zorg, openbaar vervoer, sportvoorzieningen en ontmoetingsplekken worden waar mogelijk geconcentreerd op goed bereikbare locaties. Door functies te mengen en voorzieningen slim te combineren, beperken we vervoersbewegingen en versterken we het dagelijks gebruik van de kern.
- We ontwikkelen woonzorgzones op plekken waar wonen, zorg, ontmoeting en dagelijkse voorzieningen elkaar kunnen versterken. De locaties zijn goed toegankelijk en sluiten aan op veilige loop- en fietsroutes. Zo kunnen inwoners langer zelfstandig wonen en blijven zij verbonden met het dagelijks leven in de kern.
- Voorzieningen groeien mee met de omvang en samenstelling van de bevolking. Bij grotere woningbouwontwikkelingen beoordelen we tijdig welke gevolgen de groei heeft voor scholen, zorg, sport, cultuur, ontmoetingsplekken, openbaar vervoer en de openbare ruimte. Waar nodig worden voorzieningen behouden, uitgebreid, vernieuwd of geclusterd.
- Energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw. De fasering en haalbaarheid van deze ontwikkelingen zijn mede afhankelijk van de beschikbare netcapaciteit en de planning van netbeheerders.
- Parkeren organiseren we efficiënt en zorgvuldig binnen de bestaande ruimte. We zoeken naar mogelijkheden om parkeren te clusteren en parkeerplaatsen op verschillende momenten dubbel te benutten. Zo voorkomen we dat parkeren onnodig veel ruimte inneemt en blijft er ruimte voor groen, spelen, verblijven en ontmoeten. De gekozen parkeeroplossing moet passen bij de locatie, de doelgroep en de functies in het gebied.
- De openbare ruimte verandert mee met de groei. We zorgen voor duidelijke routes, goede bewegwijzering, veilige oversteekplaatsen, voldoende zitgelegenheid en ruimte voor bewegen en ontmoeten. De inrichting is toegankelijk voor alle inwoners, waaronder mensen met een beperking en inwoners die minder mobiel zijn.
- Bomen en groenstructuren worden beschermd, behouden en versterkt. Waar mogelijk voegen we gevarieerde en biodiverse beplanting toe. Monoculturen van onderbeplanting vermijden we. Groenstructuren zorgen voor schaduw, verkoeling, biodiversiteit en een aantrekkelijke openbare ruimte.
- We richten groeikernen klimaatbestendig in. We stimuleren het afkoppelen van hemelwater van het gemengde rioolstelsel, zodat minder schoon water wordt afgevoerd en gezuiverd. Nieuwe ontwikkelingen bieden ruimte voor waterberging, infiltratie, schaduw en verkoeling.
- We werken aan een duurzame gebouwde omgeving. De focus ligt op energiebesparing, verduurzaming van bestaande gebouwen en energiezuinige nieuwbouw. Daarnaast worden de kernen stapsgewijs aardgasvrij, met per kern een passende warmteoplossing en voldoende ruimte voor energieopslag. Nieuwe energievoorzieningen worden zorgvuldig ingepast. Daarbij volgen we de voorkeursvolgorde van de zonneladder en houden we rekening met de beschikbare ruimte en de kwaliteit van de leefomgeving.

De gemeente Nederweert bestaat uit verschillende kernen, ieder met een eigen identiteit, ruimtelijke opbouw en relatie met het omliggende landschap. In dit onderdeel worden deze kenmerken per kern beschreven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de sociale identiteit van de kern en de ruimtelijke kwaliteiten die bepalend zijn voor het karakter en de ontwikkeling van het dorp.

Kern Nederweert | Ni-jwieërt

Identiteit
De kern Nederweert heeft een eigen karakter, heel anders dan de andere kernen. Het is stedelijker van opzet en telt inwoners met uiteenlopende achtergronden en levensstijlen. Een ruim aanbod aan voorzieningen zorgt ervoor dat inwoners veel in hun eigen omgeving kunnen doen, en veel inwoners uit andere kernen naar Nederweert komen. Die diversiteit maakt de kern levendig.

Mensen zetten zich op hun eigen manier in, elk vanuit hun eigen prioriteiten. Daardoor ziet de saamhorigheid er hier anders uit dan in een dorp, en dat vraagt om andere manieren van verbinden. In nieuwere buurten is meer individualiteit. Verbinding ontstaat vooral op momenten en plekken die voor mensen echt betekenis hebben. Buurtverenigingen, activiteiten, ontmoetingsplekken in de openbare ruimte, inloopdagen en heldere informatie helpen inwoners elkaar makkelijker te vinden. Zo groeit de kern Nederweert op een eigen manier: met ruimte voor diversiteit, en met momenten van ontmoeting en betrokkenheid die de gemeenschap samenbrengen.

Ruimtelijke kwaliteit
Nederweert is organisch gegroeid en heeft zich ontwikkeld tot een kern met een duidelijke ruimtelijke samenhang. De Kerkstraat heeft een karakteristiek bochtig verloop, met een losse en open bebouwingsstructuur, draaiende voorgevelrooilijnen en doorsteekjes naar achterterreinen.

De stevige straatwand van de Brugstraat, de grote monumentale kerk en andere monumenten zijn beeldbepalend en geven het centrum een herkenbare identiteit. De goede bereikbaarheid en het gratis parkeren ondersteunen de centrumfunctie. Nederweert functioneert als belangrijk woon- en voorzieningengebied binnen de gemeente.

De historische linten zijn nog steeds afleesbaar in het straatbeeld, maar worden inmiddels omgeven door latere uitbreidingen. De woonwijken kennen een diversiteit aan woningtypen met veelal grote voortuinen en doorsteekjes voor langzaam verkeer, terwijl de groene dooradering in Nederweert West en de ligging aan de kanalenviersprong belangrijke kwaliteiten vormen voor de beleving van het dorp en de verbinding met het omliggende landschap. Dankzij de ligging nabij de snelweg en provinciale wegen is Nederweert goed ontsloten, maar verkeersdrukte is daarvan de keerzijde.

Toekomstperspectief
Nederweert vervult ook in de toekomst een centrale rol voor wonen, werken en voorzieningen, met het grootste aanbod aan winkels, maatschappelijke, culturele en educatieve voorzieningen. Daarbij hoort ruimte voor de verdere ontwikkeling van het woningaanbod in en rondom de kern en de versterking van belangrijke voorzieningenclusters, waaronder sportpark De Bengele.

De Kerkstraat ontwikkelt zich verder als het bruisende hart van Nederweert, met een mix van winkels, horeca, dienstverlening, maatschappelijke voorzieningen, kleinschalige leisure en verblijfsrecreatie. De aaloopstraten Kerkstraat-Noord, Brugstraat, Geenestraat, Lindanusstraat, Paulus Holtenstraat en Burgemeester Hobusstraat zijn daaraan ondersteunend. We zoeken hier naar een goede balans tussen wonen (op etages), werken en voorzieningen.

We behouden waar mogelijk de concentratie van winkels en andere publieksgerichte functies in het kernwinkelgebied. Waar detailhandel of andere functies verdwijnen, kijken we naar een passende herbestemming. Wonen boven winkels of andere vormen van bedrijvigheid kunnen hier bijdragen aan een levendig en aantrekkelijk centrum, zonder dat de centrumfunctie onder druk komt te staan.

De ontwikkeling van Nederweert wordt gekenmerkt door een integrale benadering, waarbij bereikbaarheid, voorzieningen, economische groei, landschappelijke kwaliteit en klimaatbestendigheid in samenhang bekeken worden. Tussen de A2 en park Uitwijck biedt de ontwikkeling van werklandschap Ouwijck kansen om nieuwe economische functies te combineren met hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit en andere thema's. Daarnaast wordt een toekomstgerichte mobiliteitsstudie gedaan om de verkeersafwikkeling te verbeteren. Dit kan mogelijk tevens kansen bieden om de kanaalzone verder te ontwikkelen als groene openbare ruimte, waarbij de cultuurhistorische waarden van de Peel-Raamstelling en de aanwezige kazematten beter beleefbaar worden gemaakt. In de openbare ruimte wordt daarbij nadrukkelijk ingezet op vergroening, ontmoeting en klimaatadaptatie.

Nieuwe woningbouwontwikkelingen buiten bestaand bebouwd gebied worden zorgvuldig ingepast in de bestaande kernstructuur of dragen bij aan het omliggende landschap. Daarbij wordt voortgebouwd op de landschappelijke kwaliteiten van de velden en vormen de waardevolle velden de begrenzing van de kernuitbreiding, tussen bestaand bebouwd gebied en buitengebied.

1. De historische structuur van de Kerkstraat, Brugstraat en omliggende aanloopstraten wordt versterkt, waarbij het karakter van het centrum behouden blijft en ruimte is voor een goede balans tussen wonen, werken en voorzieningen.

2. Belangrijke voorzieningenclusters, waaronder sportpark De Bengele, worden verder ontwikkeld en versterken de centrale rol van Nederweert als woon-, sport- en voorzieningenkern voor de gemeente.

3. Nieuwe woningbouwontwikkelingen dragen bij aan een gevarieerd woningaanbod en worden zorgvuldig ingepast in de bestaande kernstructuur of het omliggende landschap, met respect voor de karakteristieke velden rondom de kern.

4. De waardevolle velden rondom Nederweert behouden hun open karakter en vormen een herkenbare landschappelijke begrenzing van de kern, waardoor de relatie tussen dorp en landschap behouden blijft.

5. De kanaalzone ontwikkelt zich tot een aantrekkelijke groene verblijfsruimte waar recreatie, cultuurhistorie en klimaatadaptatie samenkomen, met bijzondere aandacht voor de beleefbaarheid van de Peel-Raamstelling en de aanwezige kazematten.

6. Tussen de A2 en park Uitwijck ontstaat ruimte voor de ontwikkeling van werklandschap Ouwijck, waar economische ontwikkeling wordt gecombineerd met een hoogwaardige landschappelijke inrichting en aandacht voor duurzaamheid, water en natuur.

7. Een toekomstbestendige mobiliteitsstructuur zorgt voor een goede bereikbaarheid van de kern en draagt bij aan een veilige, aantrekkelijke en leefbare woonomgeving voor inwoners en bezoekers.

8. Groene structuren, langzaamverkeerroutes en openbare ruimtes worden versterkt en onderling verbonden, waardoor de kern beter wordt verbonden met de kanaalzone, het buitengebied en de omliggende landschappen.

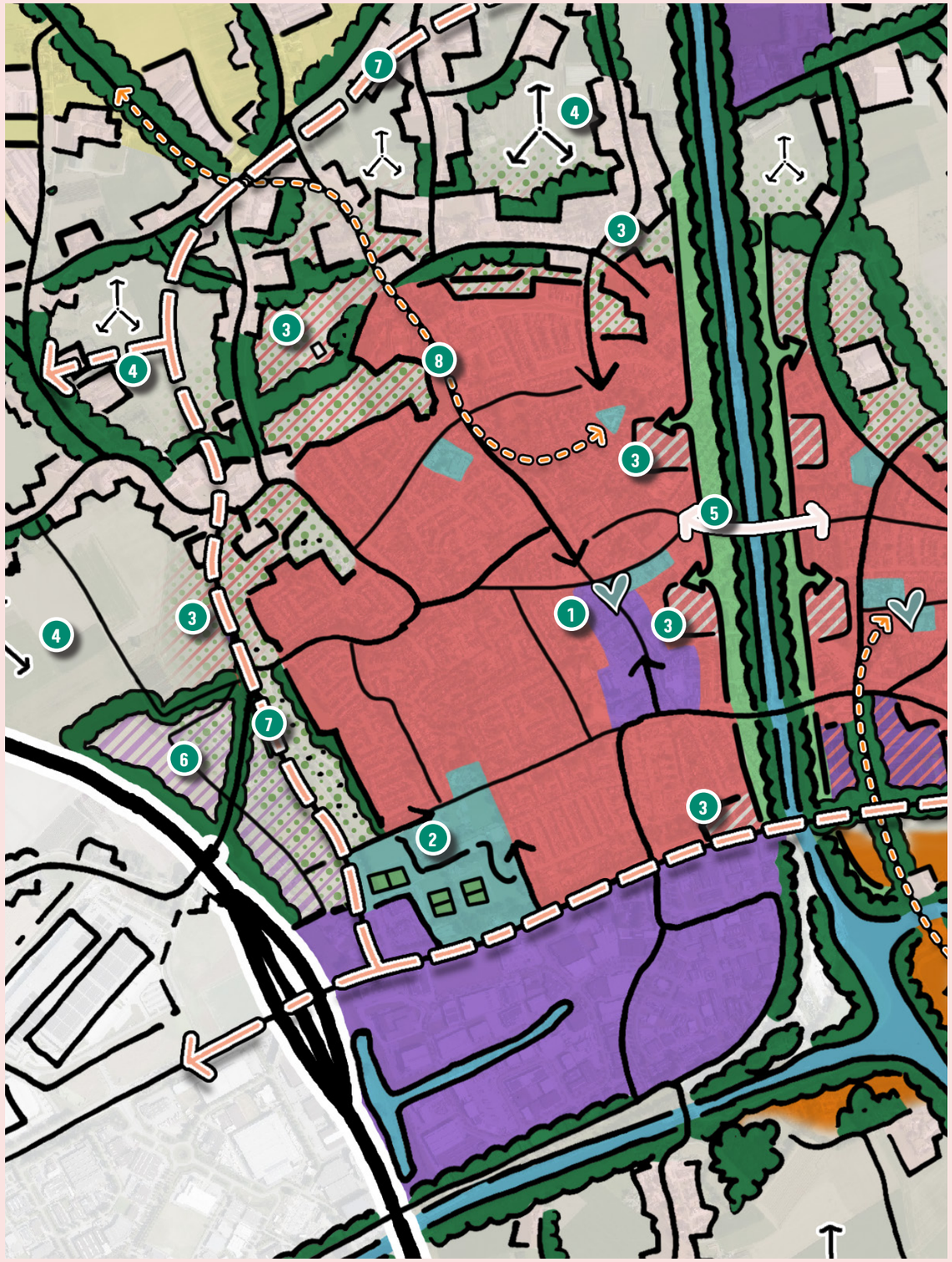

Kern Budschop

Identiteit

Budschop ligt fysiek gescheiden van de kern Nederweert, aan de overkant van het kanaal. Dat geeft deze kern een eigen karakter. Het is een hechte gemeenschap waar inwoners gewend zijn om samen de handen uit de mouwen te steken en elkaar bij te staan wanneer dat nodig is. Bij scholen en verenigingen is die betrokkenheid duidelijk zichtbaar: mensen zetten zich in voor evenementen en activiteiten, en de buurtvereniging mag rekenen op een grote schare actieve leden. Ook de oorspronkelijke bewoners, die inmiddels deels in de kern Nederweert wonen, blijven betrokken bij het sociale leven in Budschop, en nieuwe inwoners voelen zich snel thuis.

Het dorp biedt een aantrekkelijke mix van sport, spel en recreatie. Tegelijkertijd staat Budschop voor uitdagingen, zoals het behoud van het zwembad, de herbestemming van het kerkgebouw en de wens voor kleinschalige voorzieningen met lokale producten, zodat boodschappen en ontmoetingen dichtbij kunnen blijven. Budschop is een dorp waar initiatief, inzet en verbinding centraal staan, en waar jong en oud samen het dorp levendig houden.

Ruimtelijke kwaliteit

Budschop kenmerkt zich door een duidelijk herkenbare lintstructuur langs de oorspronkelijke ontginningsassen die op bijzondere wijze samenkomen op de vijfsprong. Deze linten vormden lange tijd de overgang tussen bebouwing en open agrarisch gebied. Aan de randen van de kern zijn nog enkele (deels) onbebouwde percelen aanwezig, die herinneren aan deze historische opbouw.

Binnen de kern is sprake van een duidelijke diversiteit in wijken, met verschillende woonmilieus en buurtkarakters. Winkels, horeca en maatschappelijke functies zorgen bovendien voor levendigheid in de kern en bieden belangrijke ontmoetingsplekken voor inwoners. Door de stedenbouwkundige structuur wordt de kern aan twee zijden afgesneden: de Zuid Willemsvaart en Randweg-Zuid. Het grote kanaalpark en de directe verbinding met het kanaal en de kanalenviersprong geven Budschop een groen en waterrijk profiel en versterken de relatie met het landschap.

Toekomstperspectief

Budschop is een vitale groeikern met ruimte voor uitbreiding en differentiatie van het woningaanbod, waaronder woonmilieus met hogere dichtheden. Nieuwe woningbouw vindt plaats met respect voor de waardevolle open velden aan de randen van de kern. Op zorgvuldig geselecteerde locaties kan ontwikkeling bijdragen aan een nieuwe, hoogwaardige overgang tussen bebouwing en buitengebied, waarbij de karakteristieke groene randen van de velden worden versterkt of herstelt. Deze groene zones bieden ruimte voor wandelen, spelen, ontmoeten en andere maatschappelijke functies en dragen bij aan een aantrekkelijke en herkenbare kernrand.

Ook het bedrijventerrein aan de Hulsenweg biedt op termijn kansen voor transformatie naar wonen. De ontwikkeling van Budschop gaat hand in hand met het versterken van de kanaalzone. Het Kanaalpark met passantenhaven vormt hierin een belangrijke drager van de leefkwaliteit. Nieuwe fiets- en wandelverbindingen over het kanaal versterken bovendien de relatie tussen Budschop en Nederweert en dragen bij aan een samenhangend netwerk van veilige en aantrekkelijke routes voor langzaam verkeer. Tegelijkertijd blijven voorzieningen lokaal verankerd en goed bereikbaar. Binnen de kern wordt ingezet op een groene en klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte.

1. Nieuwe woonontwikkelingen worden zorgvuldig ingepast binnen de bestaande kernstructuur en dragen bij aan een hoogwaardige overgang tussen bebouwing, landschap en de karakteristieke open velden rondom de kern.

2. De groene kernranden worden versterkt en bieden ruimte voor wandelen, spelen, ontmoeten en andere maatschappelijke functies, waardoor de relatie tussen Budschop en het omliggende landschap wordt vergroot.

3. Het Kanaalpark en de passantenhaven ontwikkelen zich verder als aantrekkelijke verblijfs- en ontmoetingsplekken en vormen een belangrijke drager van de leefkwaliteit in Budschop.

4. Nieuwe wandel- en fietsverbindingen over het kanaal versterken de samenhang tussen Budschop en Nederweert en dragen bij aan een fijnmazig netwerk van veilige en aantrekkelijke routes voor langzaam verkeer.

5. Het bedrijventerrein aan de Hulsenweg biedt op termijn kansen voor transformatie naar woonmilieus die aansluiten bij de schaal, identiteit en kwaliteit van de kern.

6. Voorzieningen, verenigingen en maatschappelijke functies blijven lokaal verankerd en vormen belangrijke ontmoetingsplekken voor inwoners van alle leeftijden.

Kern Ospel | Doospel

Identiteit

Ospel voelt voor haar inwoners als een kern waar je écht thuis kunt komen. Jong en oud pakken samen aan om het dorp leefbaar, gezellig en saamhorig te houden. Samenwerking tussen inwoners, verenigingen en ondernemers staat hoog in het vaandel, en dat zie je terug in een bruisend verenigingsleven en tal van initiatieven. De initiatieven variëren van relatief klein (vergroening Aerthijsplein) tot grote projecten onder de noemer Sociaal en Vitaal Ospel (sportpark Houwakker, Haaze-Hoof, de kerk). Echter de samenstelling van de gemeenschap verandert, dit heeft gevolgen voor de sociale structuur en voorzieningen.

Het dorp heeft veel te bieden, evenementen, kunst en natuur komen samen. Ondernemerschap en vernieuwing vinden er volop ruimte. Ospel is trots is op zijn sociale kracht en zijn rijkdom aan initiatieven, en gebruikt deze energie om de leefbaarheid verder te versterken.

Ruimtelijke kwaliteit

Ospel is gelegen op het Eiland van Nederweert en omringd door enkele, deels duidelijk herkenbare, velden. Het dorp is vanuit de lintstructuur organisch gegroeid tot een echte kern met open ruimtes en veel speeltuinen.

Dit historische lint vormt nog altijd de belangrijkste ontsluitingsroute tussen Budschop en Ospeldijk en hier bevinden zich dan ook de meeste voorzieningen. Langs dit lint, en met name in de O.L. Vrouwestraat, zijn het bochtige verloop, de ruimtevorming langs de straat en de losse, open bebouwing met draaiende voorgevelrooilijnen goed herkenbaar. Het eigenwijze dorpshart, met de speelse relatie tussen kerk en plein, geeft Ospel een karakteristiek centrum.

Toekomstperspectief

Ospel is een groeikern met ruimte voor vernieuwing en uitbreiding. Aan de noordzijde van de kern ligt ruimte voor woningbouwontwikkeling, waarbij ook hogere dichtheden mogelijk zijn. Deze uitbreiding gaat hand in hand met een verdere versterking van het maatschappelijk programma rondom de sportvelden, waardoor een toekomstbestendige leefomgeving ontstaat met behoud van een sterk voorzieningenniveau. Goede verkeersontsluitingen zijn randvoorwaardelijk voor (woningbouw-)ontwikkeling. Het behouden van de waardevolle omliggende velden en waardevolle landschappelijke overgangen tussen kern en buitengebied, bijvoorbeeld aan de oostzijde van Ospel, vormen daarbij een belangrijke randvoorwaarde. De mate van uitbreiding en de precieze invulling daarvan zullen via een separaat traject steeds meer vorm krijgen.

Aan de westzijde biedt de aansluiting op het bestaande bedrijventerrein kansen voor de ontwikkeling van een werklandschap dat bijdraagt aan de economische vitaliteit van Ospel. Tegelijkertijd wordt ingezet op de verduurzaming van het bestaande bedrijventerrein, onder meer door ruimte te bieden aan energieopwekking en klimaatadaptieve maatregelen. Veilige ontsluitingen voor alle verkeersdeelnemers en aantrekkelijke groene verbindingen richting Nationaal Park De Groote Peel versterken de relatie tussen de kern en haar bijzondere omgeving. Daarnaast blijft het behoud en waar mogelijk de uitbreiding van basisvoorzieningen een belangrijk uitgangspunt, zodat Ospel ook in de toekomst een aantrekkelijke en leefbare kern blijft voor inwoners van alle leeftijden.

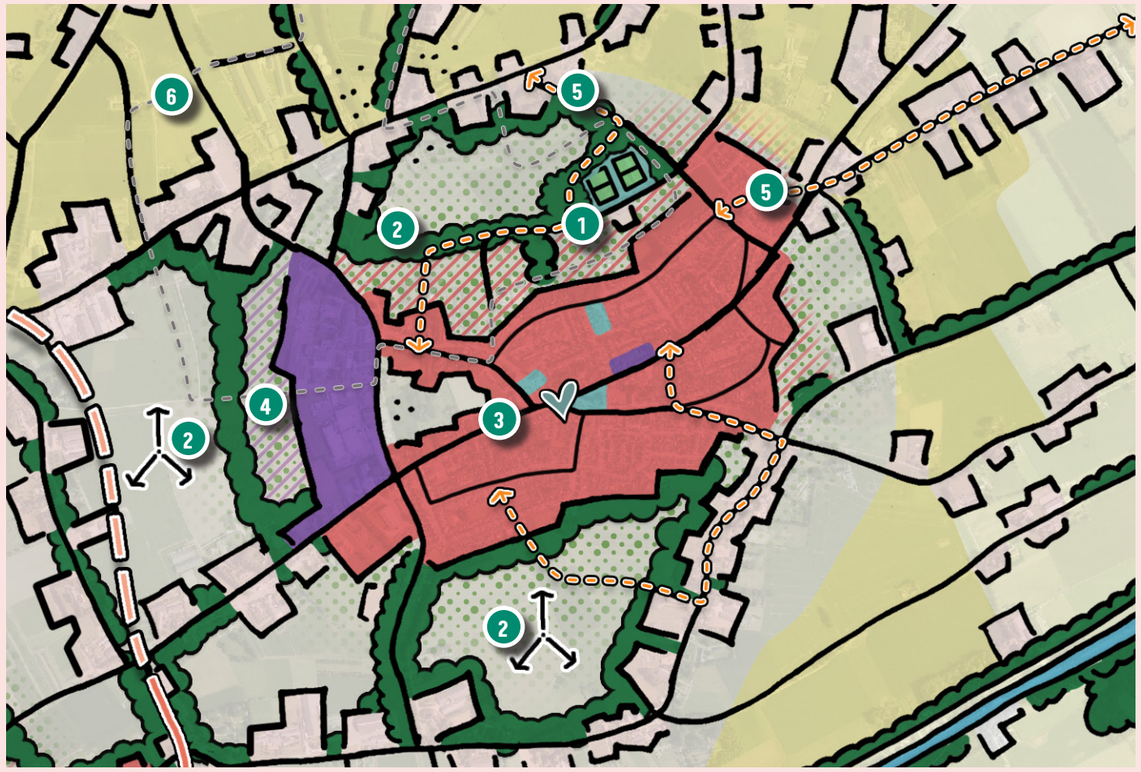

1. Het maatschappelijk cluster rondom de sportvelden wordt verder versterkt en vormt samen met andere voorzieningen een belangrijk anker voor de leefbaarheid en sociale samenhang binnen de kern. Nieuwe woonontwikkelingen worden hier voorzien in een gevarieerd woningaanbod met respect voor de omliggende velden en landschappelijke kwaliteiten.

2. De waardevolle velden rondom Ospel behouden hun open karakter en de randen vormen een herkenbare en groene begrenzing van de kern, waar mogelijk gevuld met recreatieve functies.

3. Het historische lint en de karakteristieke structuur van de O.L. Vrouwestraat blijven belangrijke dragers van de identiteit van Ospel en vormen het uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen en krijgen waar mogelijk een inrichting die hierbij aansluit.

4. Aan de westzijde van de kern ontstaat ruimte voor de ontwikkeling van een werklandschap dat aansluit bij het bestaande bedrijventerrein en bijdraagt aan de economische vitaliteit van Ospel. Het bestaande bedrijventerrein wordt verder verduurzaamd, met ruimte voor klimaatadaptatie, vergroening en duurzame vormen van energieopwekking.

5. Veilige fiets-, wandel- en verkeersverbindingen versterken de bereikbaarheid van de kern en verbeteren de verbinding met de omliggende dorpen, het buitengebied en de voorzieningen.

6. GGA Ospel vormt een separaat traject waarin wonen, werken en landschap samenkomen in een gebiedsgerichte aanpak.

Ontwikkelrichting: Vitale en leefbare dorpskernen

- We houden de dorpskernen Ospeldijk, Leveroy en Nederweert-Eind vitaal door ruimte te bieden aan passende ontwikkeling. Mogelijkheden voor inbreiding, transformatie en herbestemming worden in samenhang bekeken met eventuele uitbreidingsmogelijkheden. Zo kunnen woningbouw en andere ontwikkelingen bijdragen aan de leefbaarheid, zonder dat ontwikkelingen los komen te staan van de schaal en identiteit van het dorp.
- Nieuwe woningen sluiten aan bij de behoefte en de schaal van het dorp. We richten ons op woningtypen die bijdragen aan doorstroming en aan een evenwichtige bevolkingsopbouw. De ontwikkeling blijft dorps en herkenbaar en sluit aan op de bestaande stedenbouwkundige structuur.
- Open ruimtes, groene plekken, bomen, speelplekken en zichtlijnen zijn belangrijk voor de identiteit en leefbaarheid. Bij ieder initiatief wegen we de woningbouwopgave af tegen de betekenis van de plek voor groen, water, klimaatadaptatie, ontmoeting en het dorpsbeeld.
- We benutten bestaande woningen en gebouwen beter en geven leegstaande gebouwen waar mogelijk een passende nieuwe functie. Woningsplitsing, woningdelen, optoppen, mantelzorg- en woonzorgoplossingen bieden ruimte aan verschillende generaties. Ook vrijkomende winkels, bedrijfsgebouwen, kerken en maatschappelijke gebouwen kunnen een nieuwe functie krijgen voor wonen, zorg, ontmoeting, cultuur, kleinschalige bedrijvigheid of verenigingsleven. Zo blijft de sociale en ruimtelijke binding met het dorp behouden.
- Elke dorpskern houdt voorzieningen die passen bij de omvang, identiteit en behoefte van het dorp. We zetten in op het behoud van voorzieningen die belangrijk zijn voor het dagelijks leven en de sociale samenhang. Waar clustering nodig of wenselijk is, combineren we functies zoveel mogelijk tot buurtpunten op een goed bereikbare plek, bijvoorbeeld rond een school, kerk, dorpshuis, sportvoorziening of dorpsplein.
- Voorzieningen in de dorpskernen zijn niet alleen functioneel, maar ook plekken voor ontmoeting. We ondersteunen multifunctioneel gebruik van gebouwen en accommodaties. Overdag kunnen daar bijvoorbeeld onderwijs, zorg of dienstverlening plaatsvinden en ‘s avonds activiteiten van verenigingen, cultuur en inwoners.
- Woonzorgoplossingen sluiten aan bij de schaal en het sociale karakter van het dorp. We stimuleren woonvormen waarbij ouderen, gezinnen en mensen met een zorgvraag zelfstandig of samen kunnen wonen, met zorg en ontmoeting dichtbij. Daarbij houden we rekening met de mogelijkheden van vrijwilligers, verenigingen en de lokale gemeenschap.
- Dorpspleinen en andere ontmoetingsplekken blijven multifunctioneel. Pleinen moeten ruimte bieden voor parkeren én voor activiteiten zoals de kermis, een braderie, een dorpsfeest of het plaatsen van een tent. Waar dat kan, vergroenen we pleinen, voegen we bomen en zitgelegenheid toe en maken we ruimte voor spelen, ontmoeten en verblijven.
- De openbare ruimte ondersteunt het dorpsleven. We zorgen voor veilige loop- en fietsroutes naar scholen, voorzieningen, sportlocaties en ontmoetingsplekken. Duidelijke bewegwijzering, goede verlichting, zitgelegenheid en toegankelijke routes helpen inwoners om zelfstandig mee te doen aan het dorpsleven.
- Mobiliteit in de dorpskernen blijft veilig en passend bij de schaal van het dorp. We stimuleren lopen, fietsen, openbaar vervoer en lokale initiatieven zoals Automaatje. Bij nieuwe ontwikkelingen voorkomen we onnodige verkeersdruk en zorgen we voor een goede aansluiting op de bestaande verkeersstructuur.
- We beschermen en versterken de eigen identiteit van ieder dorp. Nieuwe bebouwing respecteert karakteristieke gevels, historische structuren, kerk- en molenbiotopen, beeldbepalende gebouwen en belangrijke zichtlijnen. Ontwikkeling mag het dorp veranderen, maar niet zijn herkenbaarheid en eigenheid verliezen.
- Een gezonde leefomgeving staat centraal. Nieuwe woningen, scholen, zorgvoorzieningen en andere gevoelige functies zijn alleen mogelijk als wordt voldaan aan wettelijke normen en sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij herontwikkeling en nieuwbouw zorgen we voor een groene en klimaatadaptieve inrichting die uitnodigt tot buiten spelen, bewegen en ontmoeten.

- Bomen en groenstructuren worden beschermd, behouden en versterkt. Waar mogelijk voegen we gevarieerde en biodiverse beplanting toe. Monoculturen van onderbeplanting vermijden we. Groen draagt bij aan het dorpsbeeld, de herkenbaarheid van de kern, biodiversiteit, verkoeling en ontmoeting.
- We richten de dorpskernen klimaatbestendig in. We stimuleren het afkoppelen van hemelwater van het gemengde rioolstelsel, zodat minder schoon water wordt afgevoerd en gezuiverd. Bij de inrichting van straten, pleinen en ontwikkellocaties zoeken we naar ruimte voor waterberging, infiltratie en verkoeling.
- We verduurzamen bestaande gebouwen en bouwen energiezuinig. Bij woningen, voorzieningen en andere gebouwen zoeken we naar mogelijkheden voor energiebesparing en verduurzaming, met aandacht voor de bouwkundige kwaliteit, het dorpsbeeld en de betaalbaarheid. Nieuwe energievoorzieningen worden zorgvuldig ingepast en sluiten aan bij de schaal en identiteit van het dorp.
- Licht- en geluidhinder worden beperkt. We zetten in op passende verlichting, bronmaatregelen en een zorgvuldige inpassing van voorzieningen en activiteiten. Bij evenementen zoeken we een goede balans tussen het belang van levendigheid en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
- We transformeren waar mogelijk karakteristieke en beeldbepalende gebouwen. Bij kerkgebouwen, dorpshuizen, winkels en andere gebouwen die hun oorspronkelijke functie verliezen, zoeken we samen met initiatiefnemers naar een passende nieuwe invulling. Daarbij blijven de herkenbaarheid, de maatschappelijke betekenis en de ruimtelijke kwaliteit van het gebouw zoveel mogelijk behouden.
- De leefomgeving is toegankelijk en uitnodigend. Duidelijke routing, goede bewegwijzering, veilige oversteekplaatsen, zitgelegenheid en toegankelijke voorzieningen ondersteunen de veiligheid en zelfstandigheid van alle inwoners. Zo blijven ook inwoners die minder mobiel zijn verbonden met het dorpsleven.
- Dorpse woonmilieus. In de dorpskernen van Ospeldijk, Nederweert-Eind en Leveroy sluiten nieuwe ontwikkelingen aan bij de maat en schaal van het dorp en versterken zij de bestaande dorpsstructuur. Groei vindt hier vooral plaats met dorpse woonmilieus (circa 20 woningen per hectare) met een lagere dichtheid. veel groen en een sterke relatie met het omliggende landschap.
- Woonmilieus in groeikernen. Bij kwalitatieve inbreiding in groeikernen Nederweert, budschop, Ospel staat een zorgvuldige stedenbouwkundige inpassing centraal, met hoogstedelijke (meer dan 50 woningen per hectare, inclusief hoogbouw waar passend) en stedelijke woonmilieus (tot circa 50 woningen per hectare). Bij uitbreidingen is een groenstedelijk (circa 30 woningen per hectare) passend.

Kern Nederweert-Eind | D’indj

Identiteit

Nederweert-Eind is klein van omvang, maar groot in saamhorigheid. Rond de kerk en de basisschool ligt de dorpskern, terwijl het buitengebied een prachtige z biedt van natuur en agrarisch ondernemerschap. Vrijwilligers vormen de ruggengraat van het dorp: zij organiseren evenementen, dragen bij aan verenigingen, ontwikkelen nieuwe initiatieven en houden tradities levend. Sport, cultuur en verenigingsleven zijn nauw met elkaar verweven.

Jong en oud doen mee en dragen bij aan een dorp waarin iedereen elkaar kent en ondersteunt. Van het Eynder Pieck Festeyn tijdens de kerstperiode tot de activiteiten in het Openluchtmuseum Eynderhoof, het is het enthousiasme en de inzet van vrijwilligers die Nederweert-Eind bijzonder maken. Verandering in de samenstelling van de gemeenschap zorgt dat het een uitdaging wordt om dit in stand te houden.

Ruimtelijke kwaliteit

Nederweert-Eind is in de naoorlogse periode uitgebouwd tot een kern tussen twee historische structuren met open ruimte in de kern. De planmatigheid van de stedenbouwkundige uitleg is goed zichtbaar in het stratenpatroon en de clustering van maatschappelijke functies. De aanwezigheid van het Openluchtmuseum Eynderhoof en de nabijheid van de Kanalenviersprong en de natuurgebieden maken de kern tot een potentieel interessante bestemming in de toeristisch-recreatieve structuur.

Toekomstperspectief

Nederweert-Eind versterkt zich als een groene en toekomstbestendige kern, verbonden met de kwaliteiten van landschap en natuur. Veilige en aantrekkelijke routes voor langzaam verkeer versterken de verbinding tussen het kernhart, de nieuwe woonwijken en maatschappelijke voorzieningen zoals de sportvelden. Tegelijkertijd wordt ingezet op het vergroenen van het centrumgebied rond de kerk en basisschool en op het realiseren van aantrekkelijke ommetjes richting het Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen, waardoor de relatie tussen kern en natuur verder wordt versterkt. Bij toekomstige ontwikkelingen wordt rekening gehouden met de uitbreiding van het hoogspanningsnet en de daarbij behorende veiligheidscontouren

Nieuwe woonontwikkelingen sluiten aan bij de dorpse maat en schaal van Nederweert-Eind en houden rekening met de natuurlijke omstandigheden van het lager gelegen oostelijke deel van de kern. Deze ontwikkelingen bieden bovendien kansen om landschappelijke en cultuurhistorische structuren, zoals de voormalige leemkuilen, te herstellen en beleefbaar te maken. Daarbij blijven de nabijgelegen kanaalviersprong en de karakteristieke bolle akker ten westen van de kern belangrijke dragers van de identiteit van het gebied, waarvan de landschappelijke waarden worden behouden en waar mogelijk verder versterkt. Ten zuiden van de kern ligt het overgangsgebied rondom de Sarsven en De Banen, waardoor er hier geen ruimte ligt voor een verdere uitbreiding van het woonprogramma.

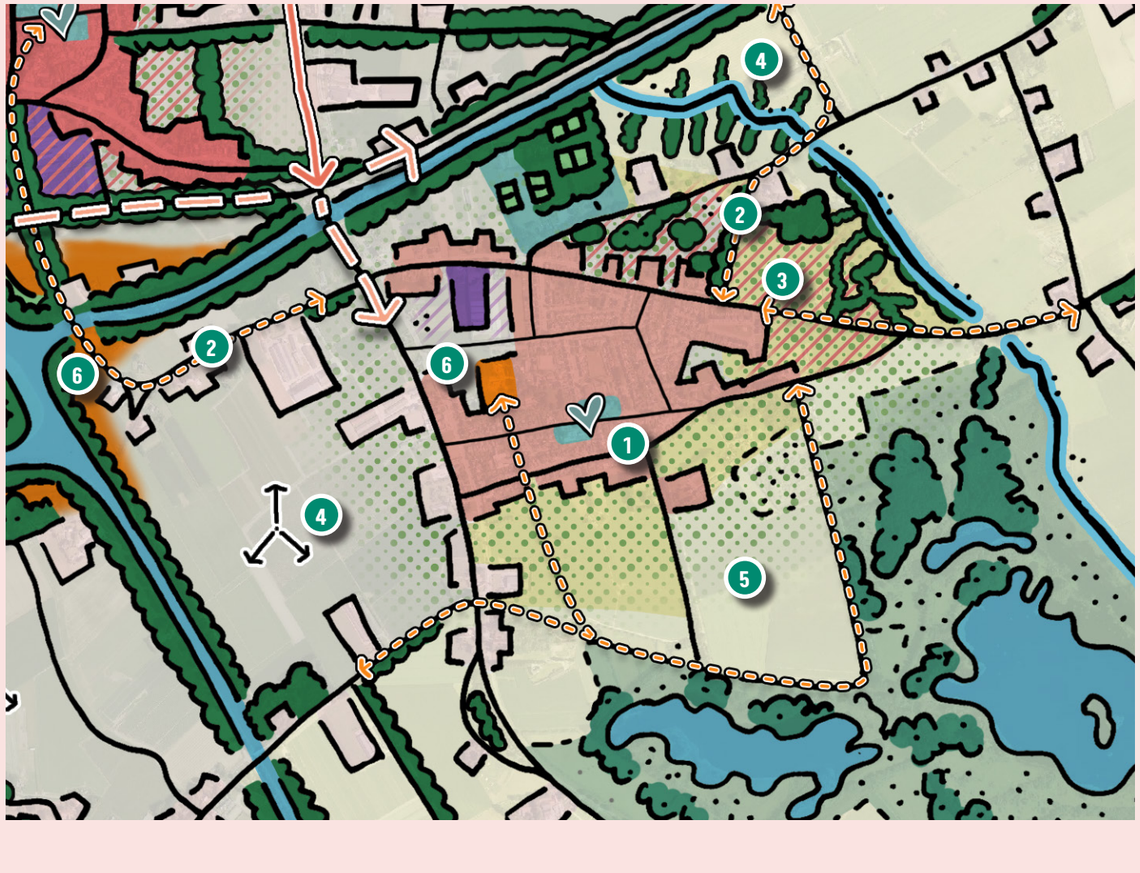

1. Het dorpshart rond de kerk en basisschool wordt verder versterkt als centrale ontmoetingsplek voor inwoners, met een groene en aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte.

2. Veilige wandel- en fietsroutes verbinden het centrum, de woonwijken, sportvoorzieningen en maatschappelijke functies tot een samenhangend netwerk voor inwoners van alle leeftijden.

3. Nieuwe woonontwikkelingen sluiten aan bij de dorpse maat en schaal van Nederweert-Eind en dragen bij aan een gevarieerd woningaanbod voor huidige en toekomstige generaties. Hierbij wordt zorgvuldig rekening gehouden met de natuurlijke omstandigheden van het lager gelegen oostelijke deel van de kern en met de toekomstige uitbreiding van het hoogspanningsnet.

4. Landschappelijke en cultuurhistorische elementen, zoals de voormalige leemkuilen, worden behouden, versterkt en beter beleefbaar gemaakt als onderdeel van de identiteit van het dorp. Ook de bolle akker ten westen van de kern blijft behouden als kenmerkende agrarische typologie

5. Het overgangsgebied rondom Sarsven en De Banen behoudt zijn landschappelijke en ecologische kwaliteiten en vormt een duidelijke zuidelijke begrenzing van de kern.

6. Het Openluchtmuseum Eynderhoof en de bijzondere ligging nabij de Kanalenviersprong dragen bij aan een sterk recreatief profiel en versterken de positie van Nederweert-Eind binnen het recreatieve netwerk van de gemeente.

Kern Leveroy | Leivere

Identiteit

Leveroy ligt op zo'n tien kilometer van de kern van Nederweert en is een dorp dat altijd op eigen kracht heeft gefunctioneert. Historisch gezien lag Leveroy in drie verschillende landen, wat de bewoners leerde om zelf hun weg te vinden. Ontwikkelingen ontstonden op initiatief van de inwoners zelf, een eigen burgemeester of gemeenteraad kende het dorp nooit.

Die zelfredzaamheid leeft nog altijd: het verenigingsleven bloeit en inwoners zetten zich in voor lokale activiteiten en ondernemers. De kern heeft een sterk gevoel van saamhorigheid en een cultuur waarin iedereen bijdraagt aan het welzijn van de gemeenschap. Leveroy is een dorp dat trots is op zijn geschiedenis, zijn zelfstandigheid en het vermogen om samen te werken. Maar ook hier is het in standhouden van het verenigingsleven een uitdaging.

Ruimtelijke kwaliteit

Leveroy is gelegen op de hoge dekzandgronden aan de rand van het beekdal van de Tungelroyse Beek. Vanuit een kruising van historische wegen, is Leveroy uitgegroeid tot een compacte kern. In het centrum bevindt zich een cluster van (maatschappelijke) voorzieningen en historische panden. Enkele andere (maatschappelijke) voorzieningen zoals het sportpark en kleinschalige verblijfsrecreatie zijn gelegen in de goed ontwikkelde dorpsmantel.

Toekomstperspectief

Leveroy ontwikkelt zich vanuit de kracht van zijn groene en landschappelijke omgeving. Een belangrijke opgave is het versterken van de kernmantel rondom de kern, waarbij maatschappelijke functies en nieuwe woonontwikkelingen op een zorgvuldige wijze een plek kunnen krijgen. Deze ontwikkelingen bieden tegelijkertijd kansen om bestaande landschappelijke structuren te herstellen, te versterken en beter beleefbaar te maken. Met aantrekkelijke ommetjes naar het nabijgelegen beekdal wordt bovendien de relatie tussen de kern en het omringende landschap verder versterkt.

Bij toekomstige ontwikkelingen wordt rekening gehouden met de uitbreiding van het hoogspanningsnet ten westen van de kern en de daarbij behorende veiligheidscontouren. Tegelijkertijd wordt ingezet op een verdere kwaliteitsverbetering van het historische kernhart door passende bestrating te combineren met een groene inrichting van de openbare ruimte.

1. De verblijfskwaliteit van het dorpshart wordt versterkt door een hoogwaardige en groene inrichting van de openbare ruimte, passend bij de historische karakteristiek en de aanwezige maatschappelijke en horecafuncties.

2. De dorpsmantel rondom Leveroy wordt versterkt en biedt ruimte aan maatschappelijke voorzieningen, waaronder sport- en recreatieve functies.

3. Nieuwe woonontwikkelingen worden ontwikkeld binnen de dorpsmantel en dragen bij aan een zachte overgang tussen de kern en het omliggende landschap.

4. Nieuwe ommetjes en routes voor langzaam verkeer versterken de verbinding tussen de kern, het buitengebied en de nabijgelegen natuur- en recreatiegebieden.

5. In de beekdalen wordt ingezet op een klimaatrobuuste inrichting, met ruimte voor waterberging, natuurontwikkeling en beekherste, ook vormen de beekdalen een belangrijke drager van het recreatieve netwerk.

6. Vrijkomende agrarische en andere bestaande bebouwing kan, waar passend, worden hergebruikt voor kleinschalige bedrijvigheid die aansluit bij de schaal van (het gebied rondom) de kern.

Kern Ospeldijk | D’n Diêk

Identiteit

Ospeldijk is een kleine kern met een rustige, landelijke sfeer en een sterke verbondenheid met de natuur van de Groote Peel. Rond de compacte, rationele kern en de lintbebouwing langs de Meijelsedijk wonen mensen die een kleinschalige gemeenschap waarderen. Het dorp vormt een toegang tot Nationaal Park De Groote Peel en heeft karakteristieke elementen zoals het Thomashuis, de klokkentoren en bezoekerscentrum De Pelen. Inwoners zetten zich in voor hun dorp en dragen samen bij aan het behoud van de leefbaarheid en identiteit van Ospeldijk. De ligging te midden van het uitgestrekte agrarische landschap stimuleert een actieve relatie met buitenleven en natuur.

Ruimtelijke kwaliteit

Ospeldijk is gelegen aan de rand van de veenontginningen, grenzend aan De Groote Peel, en is in de naoorlogse periode uitgegroeid van ontginningslint tot kleine kern. Door zijn rationele voorkomen past de stedenbouwkundige structuur van Ospeldijk goed bij de karakteristieken van de veen- en heideontginningen; het stratenpatroon is bijna een grid, wat kenmerkend is voor dit ontginningslandschap.

Doordat het lint nog niet volledig is volgebouwd, bieden de openingen zichten naar het achterliggende, open landschap. De overgang naar het buitengebied is daarbij niet geleidelijk maar hard, wat de contrasten tussen kern en omliggend agrarisch en natuurgebied extra zichtbaar maakt.

Toekomstperspectief

Ospeldijk bouwt voort op zijn unieke ligging aan de rand van Nationaal Park De Groote Peel. De kern zet in op een sterke verbinding met het omliggende landschap, waarbij ruimte wordt geboden aan natuurontwikkeling, extensieve recreatie en aantrekkelijke ommetjes tussen de kern en De Groote Peel. De positie van Ospeldijk als toegangspoort tot De Groote Peel wordt verder uitgebouwd.

Ontwikkelingen blijven kleinschalig en sluiten aan bij de maat en schaal van Ospeldijk. Nieuwe woningbouw is mogelijk op de hoger gelegen delen, waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met klimaatrobuustheid en de opgaven die voortvloeien uit de doelen voor water en natuur behorende bij de bufferzone. Tegelijkertijd blijft een goede bereikbaarheid van voorzieningen in omliggende kernen van groot belang. Veilige en aantrekkelijke fietsroutes en een goede ontsluiting via verschillende vervoerswijzen versterken de verbindingen met de andere kernen.

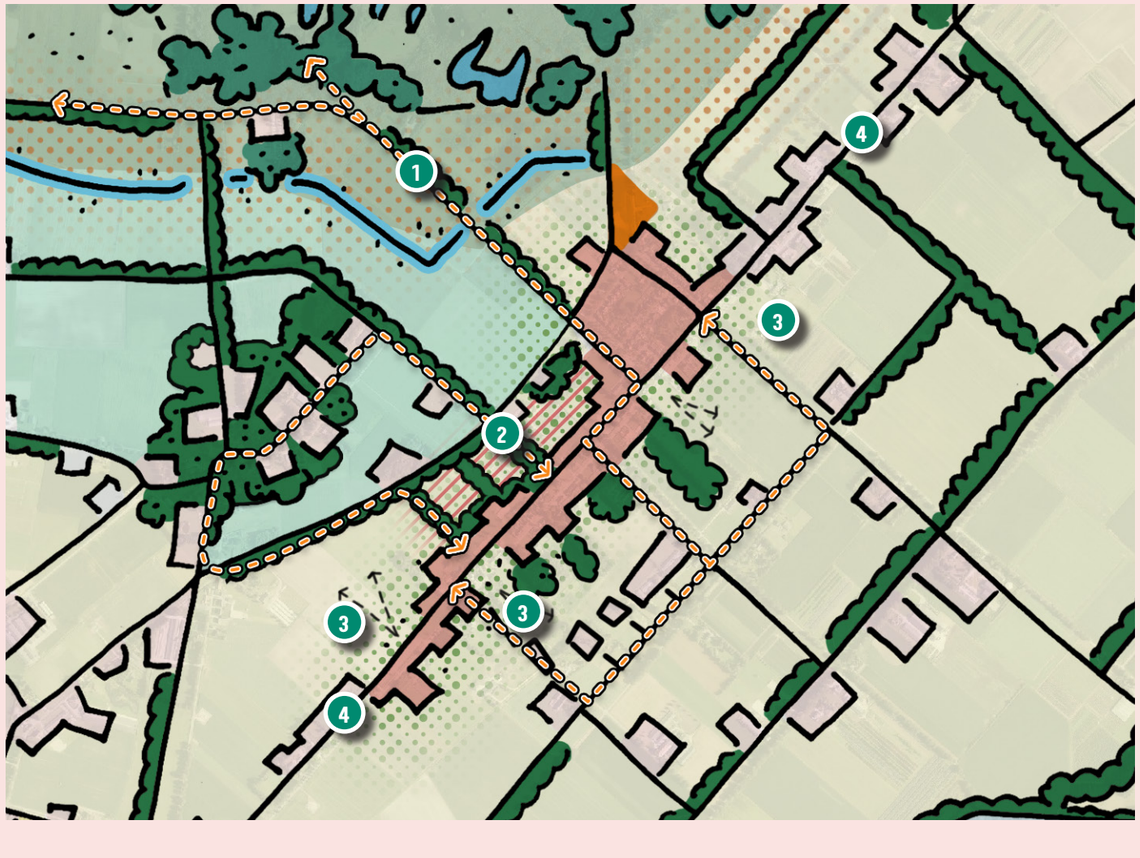

1. Ospeldijk versterkt zijn positie als toegangspoort tot Nationaal Park De Groote Peel, waar natuur, recreatie en landschap samenkomen. De recreatieve voorzieningen rondom bezoekerscentrum De Pelen vormen samen met de natuurwaarden van De Groote Peel een belangrijke drager van de leefbaarheid en identiteit van Ospeldijk.

2. Nieuwe woningbouw wordt zorgvuldig ingepast op de hoger gelegen delen van de kern en houdt rekening met de opgaven op het gebied van water, natuur en klimaatadaptatie.

3. Open ruimten binnen het lint behouden belangrijke zichtrelaties naar het omliggende landschap en versterken de beleving van de nabijgelegen natuur- en landbouwgebieden.

4. Veilige en aantrekkelijke fietsverbindingen versterken de bereikbaarheid van Ospeldijk en de verbinding met Ospel, Meijel en de overige kernen binnen de gemeente.

Ontwikkelrichting: Bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn opgeruimd en overzichtelijk. We voorkomen leegstand en rommelige opslag in het zicht, zodat de terreinen representatief blijven voor ondernemers, werknemers en bezoekers.

- Herstructureren van gebieden. Het herstructureren van gebieden moet gericht zijn op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit (groen, duurzaam en veilig), waarbij terreinen worden ingericht met bedrijvigheid die past bij de maat en schaal en kwaliteiten van de leefomgeving leefomgeving van Nederweert. Conform beleid van de Provincie Limburg hanteren we een een stricte norm voor de maat en schaal van nieuw te ontwikkelen of te herstructureren grootschalige bedrijfskavels omdat grootschalighied slecht verenigbaar is met de kwaliteiten van de leefomgeving van Nederweert
- De economische dynamiek van de bedrijventerreinen gaat samen met een kwalitatieve leefomgeving. De intensiteit van geluid en bedrijvigheid verschilt per locatie en sluit aan bij de functie en milieucategorie van het terrein. Er wordt zorgvuldig rekening gehouden met de overgang naar omliggende bedrijven of gebieden. Veiligheid en gezondheid worden zoveel mogelijk geborgd en licht- en geluidhinder zoveel mogelijk beperkt.
- Bedrijven beperken hun uitstoot van geur en luchtverontreiniging. Dit door schone technieken toe te passen en zorgvuldig te werken binnen de geldende milieukwaliteiten en wettelijke normen.
- Bereikbaarheid is cruciaal met aandacht voor auto, fiets, openbaar vervoer en vrachtverkeer. Daarom zorgen we voor een duidelijke en veilige mobiliteitsrouting, waarbij autogebruik en goederenvervoer efficiënt worden gefaciliteerd met parkeerplaatsen op het eigen terrein.
- Versterken van regionale economische positie door samenwerking met Weert en andere omliggende gemeenten. De werklandschappen worden niet alleen vanuit de gemeente, maar ook op regionaal niveau worden ontwikkeld. Het doel is om economische clusters te bevorderen en een sterker vestigingsklimaat te creëren door samenwerking met de Provincie en verenigingen.
- Werkgelegenheid voor de regio creëren. Met aandacht voor bedrijven die kansen bieden aan kwetsbare doelgroepen dit ondersteunt social return on investment. Een grote kracht ligt in het midden- en kleinbedrijf en familiebedrijven die betrokken zijn bij de gemeenschap. Omdat zij stevig, flexibel en toekomstgericht zijn, blijft werkgelegenheid dichtbij huis beschikbaar. Dit draagt bij aan een sterke sociale cohesie, binding en identiteit.
- Kwalitatieve doorstroomlocaties voor groei en vernieuwing. Hierdoor ontstaat voor ondernemers de mogelijkheid om te blijven en voor start-ups de kansen zich nieuw te vestigen in deze regio. Dit bevordert de ontwikkeling van de lokale economie en versterkt de innovatieve kracht van ondernemers.
- Ruimte voor circulaire bedrijfsvoering zoals energieopslag en waterberging, wordt landschappelijk ingepast. Dit zodat de integratie van deze duurzame functies geen afbreuk doet aan de uitstraling van het terrein.
- Efficiënt omgaan met energie. Bedrijven werken aan een duurzame bedrijfsvoering door energie te besparen, reststromen te benutten en waar mogelijk circulaire principes toe te passen. Bedrijven zetten in op het delen van opgewekte energie en investeren samen in zonnepanelen, batterijen en collectieve warmtevoorzieningen. Dit draagt bij aan zelfvoorzienende werklandschappen.
- Bedrijventerreinen en werklandschappen indelen. Terreinen indelen in verschillende, globale categorieën helpt functies goed te verdelen en terreinen beter te laten aansluiten op hun omgeving en op de behoeften van bedrijven. Bijvoorbeeld het Leisurekwadrant dat ruimte biedt aan bedrijven met belevingsgerichte functies. Dit trekt bezoekers naar Nederweert en geeft hun tegelijkertijd de kans kennis te maken met andere waardevolle aspecten van de gemeente, wat een bredere economische meerwaarde oplevert.
- Energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals nieuwe bedrijvigheid. De fasering en haalbaarheid van deze ontwikkelingen zijn mede afhankelijk van de beschikbare netcapaciteit en de planning van netbeheerders.

medi
cura

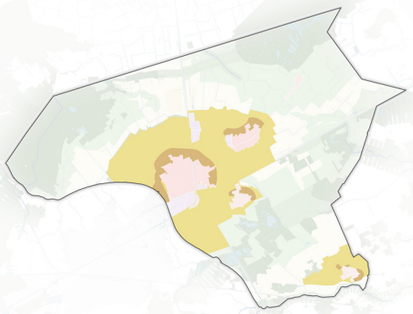

Overgangsgebied

Een belangrijke opgave in het overgangsgebied is het verbeteren van de luchtkwaliteit door de uitstoot van stikstof, fijnstof en geur te verminderen. Dit draagt bij aan een gezondere leefomgeving én creëert ruimte voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Nieuwe woonwijken en andere gevoelige (maatschappelijke) functies zijn alleen mogelijk op locaties waar wordt voldaan aan wettelijke normen en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.. Het verbeteren van de luchtkwaliteit en het beperken van geurhinder vormen daarom een belangrijke randvoorwaarde voor de verdere ontwikkeling van het overgangsgebied. Naast woningbouw is er in het overgangsgebied ruimte voor een mix van (maatschappelijke) functies, waaronder woonzorgconcepten, maatschappelijke voorzieningen, groen, bewegen en ontmoeten.

Door hun ligging rondom de kernen speelt het overgangsgebied een belangrijke rol bij de woningbouwopgave. De kernen, zoals Nederweert, Budschop en Ospel, groeien de komende jaren. Daarbij wordt in eerste instantie ingezet op inbreiding. Omdat binnen de bestaande kernen onvoldoende ruimte beschikbaar is, worden zorgvuldig gekozen delen van het overgangsgebied benut voor kernuitbreidingen en toekomstige werklandschappen. In andere delen van het overgangsgebied blijft de agrarische functie behouden. Hier ligt de opgave om te werken aan de vermindering van de uitstoot van stikstof, fijnstof en geur en verbetering van de leefomgevingskwaliteit rondom de kernen. Vormen van landbouw zoals kringlooplandbouw landbouw dragen bij aan deze doelen.

Om deze opgaven ruimtelijk te sturen, wordt het overgangsgebied onderscheiden in twee zones. De zone Ruimte voor wonen en werken biedt ruimte voor zorgvuldig ingepaste kernuitbreidingen en toekomstige werklandschappen, waarbij een gezonde leefomgeving en landschappelijke kwaliteit leidend zijn. De zone Omgevingsgericht buitengebied richt zich op de transitie naar een toekomstbestendige / regeneratieve landbouw die bijdraagt aan een betere leefomgevingskwaliteit rondom de kernen. Beide zones bouwen voort op de karakteristieken en kwaliteiten van het landschapstype kampen en velden, maar kennen een eigen ontwikkelrichting.

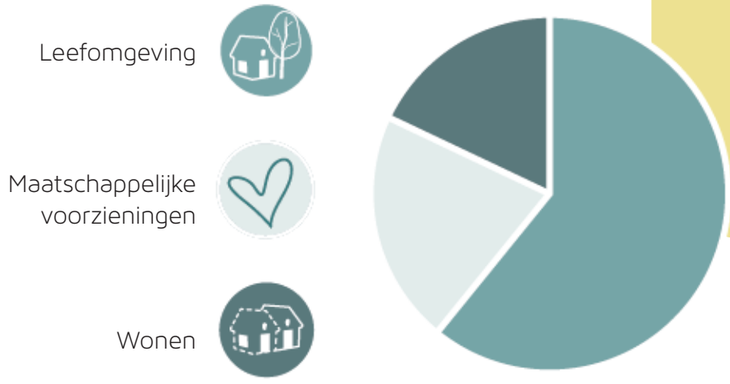

Ambitie

Het overgangsgebied ontwikkelt zich tot een gezonde leefomgeving waar verbetering van de luchtkwaliteit, zorgvuldig gekozen locaties voor kernuitbreidingen en een transitie naar bijvoorbeeld omgevingsgerichte landbouw hand in hand gaan met behoud van het karakteristieke velden- en kampenlandschap.

Ontwikkelrichting: Ruimte voor wonen en werken

- Het overgangsgebied biedt ruimte aan een combinatie van wonen, werken en voorzieningen. Nieuwe ontwikkelingen voegen daarom niet alleen woningen toe, maar ook ruimte voor lokale werkgelegenheid, ondernemerschap, ontmoeting en dagelijkse dienstverlening passend bij de schaal en het karakter van de kern. Wonen en werken worden gemengd waar dat kan en gescheiden waar dat nodig is voor een gezonde en veilige leefomgeving.
- Nieuwe dorpsranden ontstaan met een passende overgang of duidelijke rand tussen kern en landschap. Het zijn plekken waar nieuw en oud samenkomen, door de verbinding met de bestaande kern te versterken, historische elementen in nieuwe plannen te integreren en voorzieningen te clusteren. Zo behouden we het waardevolle uit het verleden, terwijl we ruimte bieden aan vernieuwing. Een landschappelijke en stedenbouwkundige onderbouwing is daarbij vereist.
- Bij de ontwikkeling van nieuwe dorpsranden wordt ook de inpassing van werkfuncties en voorzieningen onderbouwd. Daarbij wordt gekeken naar milieubelasting, bereikbaarheid, parkeren, bevoorrading en de gevolgen voor omliggende woningen en het landschap.
- Dagelijkse voorzieningen en kleinschalige bedrijvigheid zijn goed bereikbaar en zoveel mogelijk in de buurt. Buurtpunten kunnen verschillende functies combineren, zoals zorg, ontmoeting, maatschappelijke dienstverlening en commerciële bedrijvigheid. Denk bijvoorbeeld aan een medisch centrum met apotheekafhaalpunt en pinautomaat, of aan een bloemist in combinatie met een pakketautomaat of een deelfietspunt. Buurtpunten worden kleinschalig en passend bij de omgeving ontwikkeld. Het zijn geen nieuwe winkelcentra, maar herkenbare plekken waar dagelijkse voorzieningen, lokale bedrijvigheid en ontmoeting samenkomen.
- Bedrijven aan huis, kleine ateliers en andere kleinschalige bedrijvigheid krijgen ruimte binnen de woonomgeving, voor zover zij passen bij de functie van het gebied. De bedrijfsactiviteiten blijven ondergeschikt aan het wonen en veroorzaken geen onaanvaardbare geur-, geluid-, licht- of verkeershinder.
- Duurzame nieuwbouwwijken dragen bij aan een prettige leefomgeving. Bij nieuwbouwwijken wordt het 3-30-300-principe toegepast met voldoende groeiruimte en een geschikte ondergrond voor de levensduur van bomen. Monoculturen worden vermeden ten gunste van gevarieerde, biodiverse beplanting die bijdraagt aan klimaatadaptatie en waterberging. Nieuwbouw is energieneutraal of energieleverend, circulair en maakt waar mogelijk gebruik van hergebruikte materialen. Energiegemeenschappen, waarin bewoners samen energie opwekken, opslaan en delen, worden gestimuleerd.

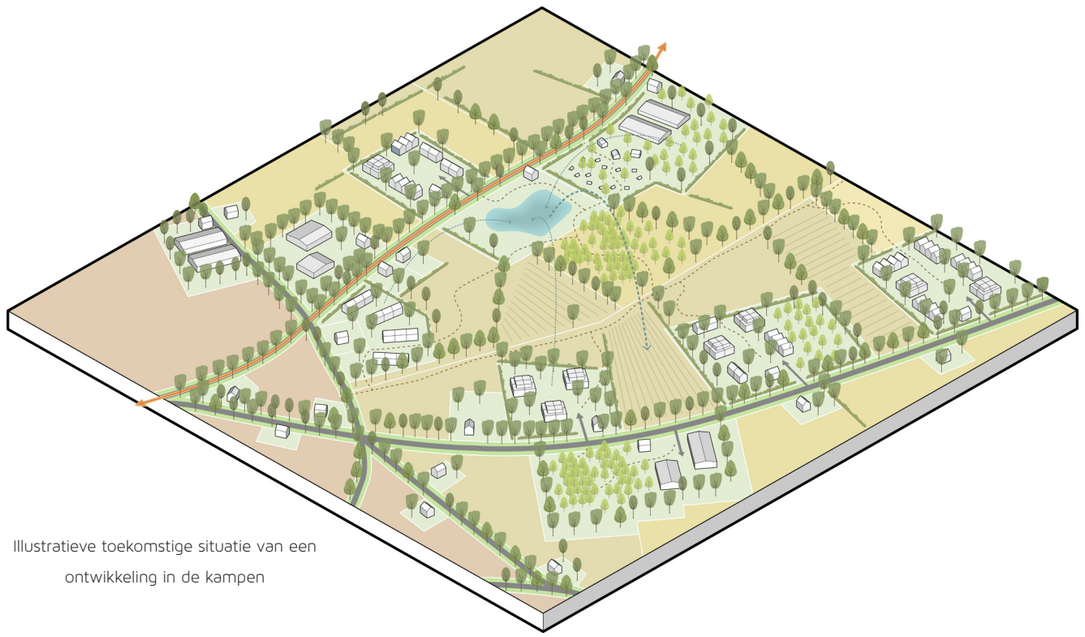

Illustratieve toekomstige situatie van een ontwikkeling in de kampen

Illustratieve toekomstige situatie van een ontwikkeling in de dorpsmantel

- Levensloopbestendige wijken en dorpen. Deze worden ontwikkeld met een diversiteit aan woningen, zodat inwoners in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen, ook wanneer hun zorg- of mobiliteitsbehoefte verandert. In bestaande bebouwing wordt dit ondersteund door woning- en kavelsplitsing, waardoor efficiënter ruimtegebruik en doorstroming worden bevorderd. In nieuwbouwwijken draagt een mix van woningen en bewoners bij aan een sterke sociale basis, waarbij ook kwetsbare doelgroepen en aandachtsgroepen een passende plek krijgen.
- Toegankelijke en inclusieve leefomgevingen. Deze worden gerealiseerd door duidelijke routing, leesbare bebording, auditieve signalen en visuele hulpmiddelen voor mensen met een beperking. Zitgelegenheden, stoeptegels met iconen richting voorzieningen en natuurlijke barrières versterken de verbinding met de omgeving en verbeteren de veiligheid en toegankelijkheid, bijvoorbeeld voor mensen met dementie
- De Kanalenviersprong ontwikkelt zich tot een beleefbare, kwalitatieve groene long. Een gekoesterd stuk erfgoed dat ruimte biedt voor ontspanning, ontmoeting, beweging en recreatie.
- Groenstructuren verbinden woonwijken en voorzieningen door veilige beweeg-, speel- en fietsroutes. Groene corridors met beweegvriendelijke elementen en wadi's stimuleren beweging, waterberging en buitenleven.
- Mobiliteitsstromen worden veilig, overzichtelijk en herkenbaar georganiseerd. Iedere weg krijgt een inrichting die past bij zijn functie en maakt duidelijk welk gebruik gewenst is. Nieuwbouwwijken worden ontwikkeld met zorgvuldig ruimtegebruik als uitgangspunt. Woonstraten worden zo ingericht dat de auto minder dominant aanwezig is, onder meer door compacte parkeerpleinen en woonerven. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor ontmoeting, bewegen, verblijf en groen. Geclusterde maatschappelijke voorzieningen sluiten hierop aan. Naast bewoners en langzaam verkeer wordt rekening gehouden met werknemers, bezoekers, bevoorrading en landbouwverkeer. Door landbouw- en vrachtverkeer zoveel mogelijk over passende routes te leiden en verkeersstromen waar mogelijk te scheiden, worden zowel de verkeersveiligheid als de leefbaarheid versterkt.
- Sloop van verouderde of niet-passende gebouwen zonder toekomstbestendige functie wordt gestimuleerd. Zodat rommelige en versnipperde bebouwing plaatsmaakt voor een weer leesbaar en open landschap, waarin nieuwe ontwikkelingen beter aansluiten bij de schaal en het karakter van de omgeving.
- Bestaande kleinschalige bedrijven die passen bij de omgeving kunnen behouden blijven en zich waar mogelijk ontwikkelen. Leegstaande of verouderde bebouwing kan worden hergebruikt voor wonen, werken, maatschappelijke functies of een combinatie daarvan. Zo voorkomen we verloedering en benutten we bestaande ruimte beter.
- Functiemenging blijft in balans met een gezonde leefomgeving. De aard en omvang van bedrijven sluiten aan bij de schaal van het overgangsgebied. Bedrijven met veel geluid, geur, licht, verkeer of veiligheidsrisico's horen niet thuis in een woonomgeving en worden op een passende locatie gevestigd. Nieuwe ontwikkelingen gaan bewust om met licht-, geur- en geluidhinder door een zorgvuldige inrichting van de openbare ruimte en gerichte bron- en buffermaatregelen.

Ontwikkelrichting: Omgevingsgerichte buitengebied

- Agrarisch ondernemen blijft mogelijk binnen de schaal en kwaliteit van het landschap. Toekomstbestendige bedrijven gaan zorgvuldig om met bodem, water, erf en omgeving en dragen bij aan het behoud en de versterking van de karakteristieken van het landschapstype.
- Agrariërs worden gestimuleerd om hun bedrijfsvoering stapsgewijs te vernieuwen. Met aandacht voor bodemherstel, het sluiten van kringlopen, een gevarieerd landschap en een gezond watersysteem.
- Bestaande agrarische bedrijven ontwikkelen. Bestaande bedrijven zoals intensieve veehouderijen en grondgebonden bedrijven, kunnen voortbestaan, vernieuwen, verduurzamen en ontwikkelen. Aantoonbare emissie- en milieuwinst en een kwaliteitsbijdrage zijn een voorwaarde voor ruimte voor ontwikkeling creëren.
- We zetten in op behoud en versterking van de openheid, landschappelijke kwaliteit en een robuust watersysteem. Daarbij streven we naar zorgvuldig watergebruik, het voorkomen van verdroging en uitspoeling en een duurzaam beheer van het grondwater.
- Biodiversiteit, waterbeheer en landschapskwaliteit worden versterkt. Onder andere door het aanleggen van akkerranden, landschapselementen en groenblauwe dooradering. Waterberging en bodemverbetering wordt geïntegreerd in het agrarisch gebruik. Tegelijkertijd worden bestaande landschapselementen behouden en versterkt, zodat het landschap leesbaar en ecologisch robuust blijft.
- Sloop van verouderde of niet-passende gebouwen zonder toekomstbestendige functie wordt gestimuleerd. Hierdoor maakt versnipperde en rommelige bebouwing plaats voor een leesbaar landschap.
- Recreatieve routes, agrarische educatie en verkoop aan huis zijn mogelijk. Dit is mogelijk mits zij aansluiten op de landschappelijke structuur en de agrarische functie niet belemmeren. Kleinschalige toeristische routes en functies, zoals ijsboerderijen, verblijfsaccommodaties, horeca en proeflokalen kunnen passende invullingen zijn voor vrijkomende agrarische bebouwing. Deze ontwikkelingen sluiten aan op de historische verkavelingsstructuur, landschapselementen en recreatieve routes. Intensieve recreatieve voorzieningen die afbreuk doen aan het landschap en de agrarische structuur zijn niet passend.

Positie van bestaande bedrijven

De gebiedskaarten en de opgenomen ontwikkelrichtingen geven de gewenste ontwikkeling van Nederweert op lange termijn weer. Zij wijzigen op zichzelf geen bestaande vergunningen of legale gebruiksmogelijkheden en tasten bestaande rechten niet rechtstreeks aan. Bestaande bedrijven behouden in beginsel ruimte om hun bedrijfsvoering voort te zetten, te verduurzamen, vervangende investeringen te doen en zich ruimtelijk passend te ontwikkelen, met inachtneming van de geldende kaders voor de omgevingskwaliteit. Aantoonbare emissie- en milieuwinst en een kwaliteitsbijdrage zijn een voorwaarde voor ruimte voor ontwikkeling creëren.

Wanneer toekomstige ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, natuur, water of leefomgeving daadwerkelijk conflicteren met de bedrijfsvoering of ontwikkelmogelijkheden van een bestaand bedrijf, vindt hierover afzonderlijke afweging en besluitvorming plaats. Afhankelijk van de situatie kan worden gezocht naar oplossingen in de vorm van aanpassing, mitigatie, compensatie, verplaatsing of vrijwillige beëindiging. De Omgevingsvisie legt de uitkomst van deze afweging niet op voorhand vast.

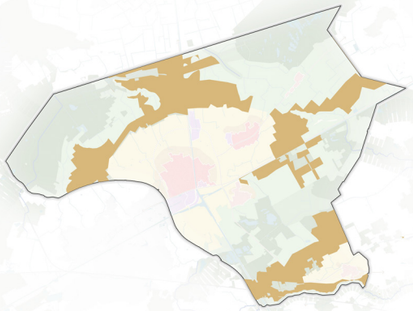

Agrarisch buitengebied

Het agrarisch buitengebied blijft in de eerste plaats een gebied voor de landbouw. Hier staat het agrarisch ondernemerschap centraal en behouden agrariërs de ruimte om hun bedrijf te ontwikkelen en toekomstbestendig te maken. Daarbij is plaats voor verschillende vormen van landbouw, zowel toekomstbestendige landbouw als regulier (intensief).

Tegelijkertijd vragen de opgaven op het gebied van natuur, water, bodem, klimaat en leefomgeving om een zorgvuldige afweging van ontwikkelingen. Het verbeteren van de leefkwaliteit is een belangrijk aandachtspunt, onder meer door rekening te houden met geur, fijnstof en andere milieueffecten. Aangezien de nadruk in dit gebied agrarisch gebruik is, worden andere functies zoals woningbouw of bedrijvigheid terughoudend toegestaan en alleen wanneer zij verenigbaar zijn met de agrarische hoofdfunctie van het gebied. Een belangrijk aandachtspunt is het tegengaan van verdere verrommeling van het agrarisch buitengebied door niet-passende functies en ontwikkelingen zoveel mogelijk te voorkomen. Zo blijft het agrarisch buitengebied een vitaal productiegebied, waarin ondernemers ruimte krijgen om zich te ontwikkelen en tegelijkertijd wordt gewerkt aan een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving.

Met het oog op de ambitie om het agrarisch buitengebied een plek te laten blijven voor de landbouw op plekken waar dit passend is, worden er twee zones onderscheiden: in het grootste deel van het agrarisch buitengebied wordt gewerkt aan het versterken van de toekomstbestendigheid van de landbouw. Op enkele plekken waar dit kan binnen geldende kaders voor milieu, water en natuur zijn zones voor regulier (intensief) agrarisch gebruik. Iedere zone kent zijn eigen ontwikkelrichtingen. Het agrarisch buitengebied bestaat grotendeels uit de landschapstypen heideontginningen en nat(uur) productieland.

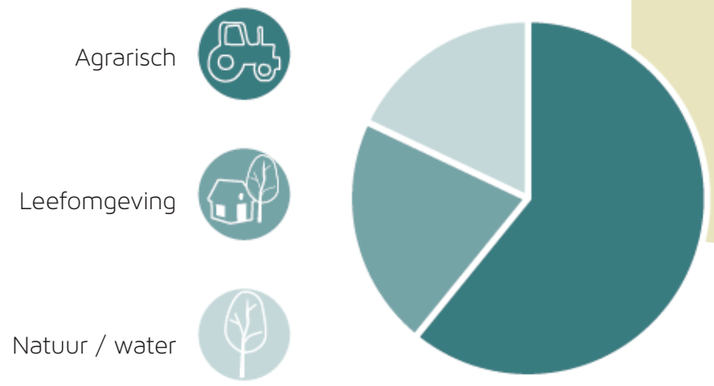

Ambitie

Het agrarisch buitengebied blijft primair een gebied voor landbouw, met ruimte voor toekomstbestendig agrarisch ondernemerschap binnen randvoorwaarden.

Ontwikkelrichting: Toekomstbestendig buitengebied

- Agrarisch ondernemen blijft mogelijk binnen de schaal en kwaliteit van het landschap. Bedrijven gaan zorgvuldig om met bodem, water, erf en omgeving en dragen bij aan het behoud en de versterking van de karakteristieken van het landschapstype.
- Agrarisch ondernemerschap vormt de ruggengraat van onze gemeente. Daarom versterken we de toekomstbestendigheid van de landbouw, terwijl tegelijkertijd de luchtkwaliteit, waterkwaliteit en leefomgeving worden beschermd. De landbouw heeft invloed op de luchtkwaliteit door emissies van fijnstof, ammoniak en geur. Daarom wordt gewerkt aan het verminderen van emissies, met behoud van de economische vitaliteit van het buitengebied. Ontwikkelingen voldoen aan de geldende milieukwaliteit en wettelijke normen. Daarbij worden de best beschikbare technieken toegepast om emissies verder te beperken en de bedrijfsvoering te verduurzamen.
- De landbouw ontwikkelt zich tot een toekomstbestendige en duurzame sector. Innovatie, verduurzaming en zorgvuldig gebruik van bodem, water en ruimte gaan hand in hand. Agrarische bedrijven benutten kansen om te vernieuwen en reststromen slim in te zetten, terwijl het open en productieve landschap behouden blijft.
- Niet agrarische functies die het agrarisch gebruik ondersteunen, zoals een agrohub, kunnen passende nieuwe functies zijn. Woningbouw (met uitzondering van woningsplitsing en mantelzorg), vakantieparken, industrieterreinen, footloose bedrijvigheid zijn niet passend bij de agrarische hoofdfunctie in dit gebied.
- We zetten in op behoud en versterking van de openheid, landschappelijke kwaliteit en een robuust watersysteem. Daarbij streven we naar zorgvuldig watergebruik, het voorkomen van verdroging en uitspoeling en een duurzaam beheer van het grondwater.
- Sloop van verouderde of niet-passende gebouwen zonder toekomstbestendige functie wordt gestimuleerd. Zodat versnipperde en rommelige bebouwing plaatsmaakt voor een leesbaar landschap.
- Duurzame energieopwekking versterkt het agrarisch landschap. Bij voorkeur met een dubbel ruimtegebruik en zonnepanelen op agrarische daken boven grondgebonden zonnevelden. De nadruk ligt op energiebesparing door bestaande gebouwen te verduurzamen en een bewust energiegebruik te stimuleren.
- Mobiliteit is gericht op een goede bereikbaarheid en een passende balans tussen agrarisch verkeer, bestemmingsverkeer en recreatie. Vanwege de grotere afstanden tot voorzieningen zijn de auto, e-bike en een goed functionerend fietsnetwerk belangrijk, met goede aansluitingen op hoofdwegen en openbaar vervoer. Verkeersstromen en recreatieve routes worden waar mogelijk zo ingericht dat hinder voor bewoners en agrarische bedrijven wordt beperkt, terwijl recreatieve verbindingen tussen het landschap en de kernen worden versterkt.
- Agrarische nevenactiviteiten. Het uitoefenen van een nevenactiviteit door een agrarische ondernemer kan bijdragen aan de toekomstbestendigheid van het agrarisch bedrijf. Een nevenactiviteit is ondergeschikt en moet passend zijn naast de agrarisch hoofdfunctie, zoals een boerderijwinkel, proeflokaal of het geven van workshops.

Ontwikkelrichting: Regulier (intensief) agrarisch gebruik

- Agrarisch ondernemen blijft mogelijk binnen de schaal en kwaliteit van het landschap. Bedrijven gaan zorgvuldig om met bodem, water, erf en omgeving en dragen bij aan het behoud en de versterking van de karakteristieken van het landschapstype.
- De landbouw heeft invloed op de luchtkwaliteit door emissies van fijnstof, ammoniak en geur. Daarom wordt gewerkt aan het verminderen van emissies, met behoud van de economische vitaliteit van het buitengebied. Ontwikkelingen voldoen aan de geldende milieukwaliteit en wettelijke normen. Daarbij worden de best beschikbare technieken toegepast om emissies verder te beperken en de bedrijfsvoering te verduurzamen.
- Agrarische ontwikkeling, schaalvergroting en nieuwvestiging (bijvoorbeeld als onderdeel van een vrijwillige verplaatsing) zijn binnen de zones voor regulier (intensief) agrarisch gebruik mogelijk, mits deze bijdragen aan een toekomstbestendige bedrijfsvoering en gepaard gaan met een verbetering van de omgevingskwaliteit. Nieuwe bebouwing wordt zorgvuldig ingepast langs bestaande lijnen en randen, met aandacht voor landschapsversterking en een compacte erfopzet.
- We zetten in op behoud en versterking van de openheid, landschappelijke kwaliteit en een robuust watersysteem. Daarbij streven we naar zorgvuldig watergebruik, het voorkomen van verdroging en uitspoeling en een duurzaam beheer van het grondwater.
- Sloop van verouderde of niet-passende gebouwen zonder toekomstbestendige functie wordt gestimuleerd, zodat versnipperde en rommelige bebouwing plaatsmaakt voor een leesbaar landschap.

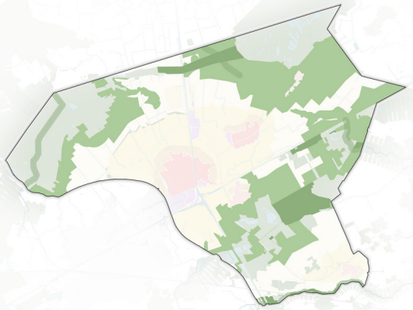

Bufferzone

Dit gebied ontwikkelt zich tot een robuust groenblauw netwerk waarin natuur en water de hoofdfuncties vormen. De nadruk ligt op het versterken van biodiversiteit, een klimaatbestendig watersysteem en het realiseren van robuuste ecologische verbindingen. Waar dit past binnen de natuur- en wateropgaven, is ruimte voor natuurbewuste en extensieve vormen van landbouw die bijdragen aan de kwaliteit van bodem, water en landschap. In dit gebied betekent dit, conform de beweging vanuit Europees, rijks- en provinciaal beleid, een geleidelijke ontwikkeling naar meer natuurbewuste en extensieve vormen van landbouw, die bijdragen aan de kwaliteit van bodem, water en landschap.

Een belangrijke opgave is het tegengaan van verdroging en het herstellen van een natuurlijk watersysteem. Door water langer vast te houden, grondwaterstanden waar nodig te verhogen en ruimte te bieden aan waterberging ontstaat een veerkrachtig gebied dat beter bestand is tegen droogte en piekbuien. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan het verminderen van de stikstofbelasting en het verbeteren van de natuur- en waterkwaliteit, zodat kwetsbare natuur zich duurzaam kan ontwikkelen. De landbouw ontwikkelt zich waar nodig mee, met een zorgvuldig afgestemd waterbeheer en extensievere vormen van grondgebruik volgens het principe ‘teelt volgt peil’. Daarnaast wordt ingezet op herstel van landschapselementen en groenblauwe dooradering, waardoor biodiversiteit, ecologische verbindingen en de beleefbaarheid van het landschap worden versterkt. Extensieve recreatie en natuurbeleving krijgen een plek, terwijl andere ontwikkelingen ondergeschikt zijn aan de natuur-, water- en landschapsopgaven.

Binnen het gebied bufferzone worden 2 zones onderscheiden: een zone natuurlijk buitengebied en een natuurontwikkelingszone. In de zone natuurlijk buitengebied wordt gewerkt aan natuur- en wateropgaven in combinatie met natuurbewuste en extensieve vormen van landbouw. In de natuurontwikkelingszone geven we invulling aan de opgave om te werken aan een robuust groenblauw netwerk. Beide zones kennen eigen ontwikkelrichtingen. De landschapstypen bos- en mozaïeklandschap, veenontginningen en beekdal vormen grotendeels de bufferzone.

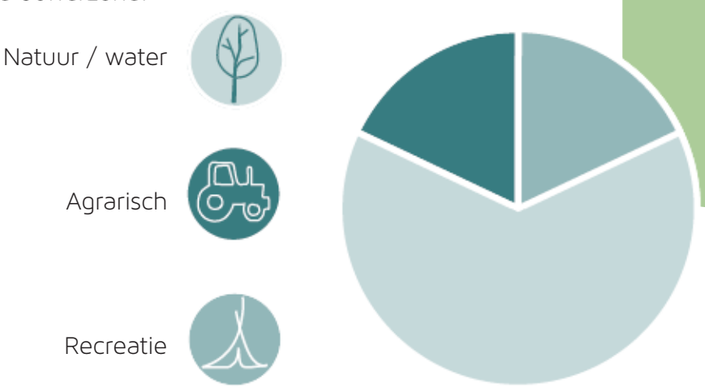

Ambitie

De bufferzone vormt de schakel tussen natuur en agrarisch gebied, waar natuur, water en biodiversiteit worden versterkt en extensieve, natuurbewuste landbouw en extensieve recreatie deze ontwikkeling ondersteunt.

N.B. De directe omgeving van Ospeldijk is, conform de bovenliggende opgaven, niet aangeduid als overgangsgebied maar als bufferzone. Niettemin liggen hier, passend bij de maat en schaal van de kern, mogelijkheden voor woningbouwuitbreiding.

Ontwikkelrichting: Natuurlijk buitengebied

- Agrarisch ondernemen is in balans met natuur, water en landschap. Extensieve en natuurbewuste landbouw wordt gestimuleerd en draagt bij aan natuur-, water- en stikstofdoelen, een gezonde bodem en een aantrekkelijk landschap. Passende teelten, zoals natte teelten, extensieve veehouderij en biobased gewassen, sluiten aan bij de kenmerken van het gebied.
- Agrarische bedrijven beperken emissies. Met natuurbewuste maatregelen versterken agrarische bedrijven de biodiversiteit, waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid. Verdienmodellen voor groenblauwe diensten ondersteunen deze ontwikkeling.
- Ontwikkelingen dragen bij aan natuurherstel. Grondwateronttrekking en uitspoeling van nutriënten en bestrijdingsmiddelen wordt beperkt en ontwikkelingen versterken de kwaliteit van bodem en water.
- Water vormt het sturende principe voor de inrichting van het gebied. Water wordt langer vastgehouden, waterstanden worden waar nodig verhoogd en ruimte voor waterberging, infiltratie en systeemherstel van beken is een integraal onderdeel van ontwikkelingen. Natuurlijke beeklopen, natuurstroken en bloemrijke randen versterken de biodiversiteit, waterkwaliteit en ecologische verbindingen.
- Beekdalen ontwikkelen zich tot robuuste ecologische verbindingen door beekherstel en groenblauwe dooradering. We zetten in op het behoud en de versterking van de openheid, samenhang en kleinschalige structuur van het beekdallandschap. Nieuwe bebouwing past in beginsel niet binnen het open beekdal; eventuele ontwikkelingen sluiten aan bij de kleinschalige, karakteristieke landschappelijke structuur.
- Extensieve recreatie. Recreatie is passend in de vorm van extensieve voorzieningen, zoals wandel-, fiets- en ruiterroutes, ook kleinschalige vormen van verblijf (vb. natuurhuisjes) zijn denkbaar.
- Mobiliteit draait om combineren van landbouw, bestemmingsverkeer en recreatie. Het gebied wordt vooral gebruikt voor landbouw en recreatie. Verkeersstromen zijn niet gescheiden, waardoor weggebruikers rekening met elkaar moeten houden. Door slimme recreatierouting verminderen we hinder voor bewoners en personeel, en waar mogelijk stimuleren we elektrificatie of schonere voertuigen.
- Duurzame energieopwekking versterkt landschap en natuur. Zonne-energie wordt bij voorkeur collectief gerealiseerd, passend binnen het karakter van het gebied (niet in beekdalen of bos-en mozaïeklandschap), en draagt aantoonbaar bij aan biodiversiteit, natuurbeheer en landschapsherstel.
- Natuurbewust ondernemen. Ruimte wordt geboden aan natuurbewuste landbouw, productiebossen (passend binnen het bos- en mozaïeklandschap) en innovatieve landbouw gericht op de productie van biobased materialen. Ook andere functies die bijdragen aan de kwaliteit en het karakter van het landschap, zoals schaapskuddes, zorgboerderijen en kleinschalige maneges, zijn hier passend.
- Mobiliteit is gericht op een rustige en veilige toegang. Recreatieve voorzieningen, zoals wandel-, fiets-, ruiter-, mountainbike- en rolstoelroutes, worden geconcentreerd aan de randen van natuurgebieden. Kwetsbare natuurkernen blijven vrij van recreatieve activiteiten.

Ontwikkelrichting: Natuurontwikkeling

- Nieuwe natuur wordt ontwikkeld als onderdeel van een robuust groenblauw netwerk. Natuurgebieden worden vergroot en met elkaar verbonden, zodat ecologische verbindingen worden versterkt en planten- en diersoorten zich beter kunnen verspreiden.
- Leefgebieden verbinden. Leefgebieden van karakteristieke planten- en diersoorten worden uitgebreid en met elkaar verbonden, zodat de biodiversiteit toeneemt en populaties zich duurzaam kunnen ontwikkelen.
- Versterken van natuur, bodem en water. Dit door water vast te houden, bosontwikkeling met klimaatbestendige soorten te stimuleren (in het bos-en mozaïeklandschap) en robuuste ecologische verbindingen te realiseren.
- Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan natuurontwikkeling, landschapsversterking en een robuust groenblauw netwerk. Landgoedontwikkeling is mogelijk, mits bebouwing ondergeschikt is aan en aantoonbaar bijdraagt aan natuurontwikkeling en landschapsversterking.
- Rust, duisternis en schone lucht vormen de kernkwaliteiten van natuurgebieden. Lichtvervuiling wordt tegengegaan en overschrijding van grenswaarden voor geluid en emissies wordt voorkomen, met respect voor donkertezones en extra bescherming van kwetsbare natuur in gevoelige perioden.
- Natuurinclusieve recreatie is mogelijk. Er is ruimte voor wandelen, fietsen, natuurbeleving en educatie, zonder afbreuk te doen aan natuur- en landschapswaarden. Parkeren en informatievoorziening worden geconcentreerd aan de randen van natuurgebieden, recreatieve en functionele routes worden waar mogelijk gescheiden en kwetsbare gebieden worden indien nodig tijdelijk afgesloten.

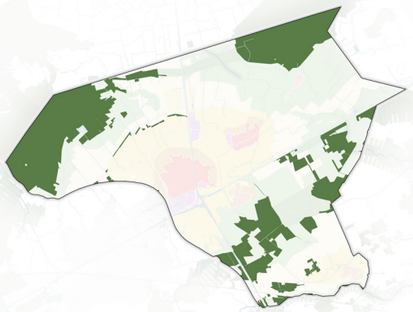

Natuurgebieden

De natuurgebieden Weerterbos, De Groote Peel en Sarsven en De Banen vormen de ecologische ruggengraat van Nederweert. Als Natura 2000-gebieden en onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland zijn zij van grote waarde voor biodiversiteit, waterberging, klimaatbestendigheid en bieden zij ruimte voor natuurbeleving en extensieve recreatie. In dit deelgebied staan behoud, bescherming en versterking van natuurwaarden voorop. Om verdroging tegen te gaan en het watersysteem robuuster te maken, worden waterpeilen verhoogd, natte teelten en plas-draszones ontwikkeld en wordt ruimte gereserveerd voor waterberging. Tegelijkertijd worden natuurgebieden waar mogelijk uitgebreid en met elkaar verbonden, zodat de natuur meer ruimte krijgt om zich te ontwikkelen en onderdeel wordt van een samenhangende groenblauwe structuur die tot in de kernen voelbaar is. De nadruk ligt in dit gebied op natuurbehoud en natuurontwikkeling. Andere functies zijn niet verenigbaar met deze hoofdfunctie. De ontwikkelrichting sluit aan bij de karakteristieken en kwaliteiten van het landschapstype natuurgebieden.

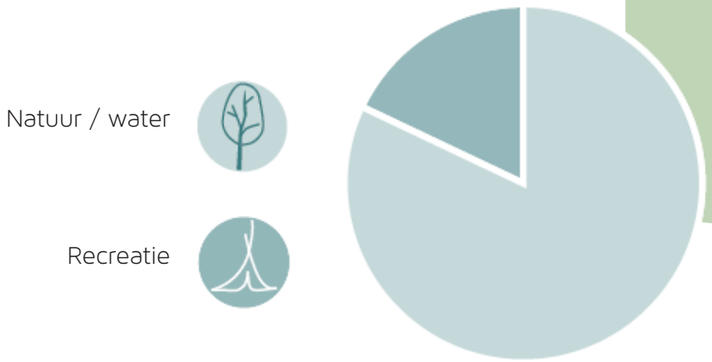

Ambitie

De natuurgebieden vormen de ecologische ruggengraat van Nederweert, waar behoud, bescherming en versterking van natuurwaarden en een robuust watersysteem vooropstaan.

Ontwikkelrichting: Natuurbehoud en natuurontwikkeling

- De natuurgebieden worden strikt beschermd. Verstorende ontwikkelingen zijn uitgesloten, conform de natuurdoelstellingen en geldende regelgeving voor de Natura2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.
- Natuurgebieden worden klimaatadaptief ingericht. Dit door verdroging tegen te gaan en te investeren in waterberging, verkoeling en gezonde bodems.
- Rust, duisternis en schone lucht staan centraal. Lichtvervuiling wordt tegengegaan en overschrijding van grenswaarden voor geluid en emissies wordt voorkomen, met respect voor donkertezones en extra bescherming van kwetsbare natuur in gevoelige perioden.
- Recreatieve voorzieningen aan randen. Recreatieve voorzieningen, zoals wandel-, fiets-, ruiter-, mountainbike- en rolstoelroutes, worden geconcentreerd aan de randen van natuurgebieden (in de bufferzones). Kwetsbare natuurkernen blijven vrij van recreatieve activiteiten.
- Toegankelijke natuur en laagdrempelige recreatieve activiteiten. Laagdrempelige recreatieve activiteiten zoals gezamenlijke wandelingen, dragen bij aan de mentale en fysieke gezondheid.
- Het waterbeheer wordt versterkt. Dit door water langer vast te houden, verdroging en uitspoeling van meststoffen en bestrijdingsmiddelen vanuit de omgeving te beperken en schadelijke wateronttrekking en verontreiniging van waterafhankelijke natuur te voorkomen.
- Realiseren natuurdoelen. Nieuwe ontwikkelingen zijn uitsluitend toegestaan wanneer zij bijdragen aan biodiversiteit, natuurherstel en het realiseren van de natuurdoelstellingen voor Natura 2000-doelen en het Natuurnetwerk Nederland.
- Mobiliteit in natuurgebieden is gericht op een rustige en veilige toegang. Parkeren en informatievoorziening worden geconcentreerd aan de randen van natuurgebieden (in de bufferzones), recreatieve en functionele routes worden waar mogelijk gescheiden en kwetsbare gebieden worden indien nodig tijdelijk afgesloten.

DEEL D

DOORKIJK

In dit deel

In dit deel beschrijven we hoe de koers uit de Omgevingsvisie doorwerkt in beleid, programma's en uitvoering. We gaan in op de manier waarop we participatie vormgeven bij de ontwikkeling van beleid en de uitvoering van plannen. Daarnaast beschrijven we hoe we de voortgang volgen en de visie actueel, uitvoerbaar en flexibel houden.

9

9. Blijvende participatie

Participatie is een vast en doorlopend onderdeel van beleidsontwikkeling en uitvoering. Het helpt om plannen, keuzes en belangen vroeg in beeld te krijgen, zodat afwegingen beter uitlegbaar zijn en ideeën nog invloed kunnen hebben. Participatie kan verschillende vormen hebben: mensen laten weten dat een plan er is, mensen laten meedenken, meewerken of meebeslissen over het plan. Welke vorm passend is, verschilt per opgave. Daarom kijken we steeds naar de aard, omvang en impact van het initiatief of beleid. Als gemeente vinden we het belangrijk om duidelijk te zijn over wat er met inbreng gebeurt, wat wel en niet mogelijk is en wie waarvoor verantwoordelijk is. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we participatie vormgeven bij de ontwikkeling van beleid en de uitvoering van plannen.

Gebiedsontwikkeling

Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen kan participatie op verschillende manieren worden ingericht, afhankelijk van de aard van het initiatief en de rolverdeling tussen betrokken partijen. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld: woningbouwontwikkelingen, omvormen agrarische locatie, een woon-zorg initiatief of verduurzamingsproject. Soms neemt de gemeente zelf het initiatief, soms ligt het initiatief bij een inwoner, ondernemer of ontwikkelaar. In alle gevallen geldt dat vroegtijdige afstemming over participatie belangrijk is om belangen zorgvuldig te wegen en vertraging in een later stadium te voorkomen.

De initiatiefnemer dient een plan altijd eerst als principeverzoek in via de website van de gemeente. Soms is er vooraf al contact geweest met bijvoorbeeld een bedrijfscontactfunctionaris, bestuurder of projectleider woningbouw. Zodra een schetsplan concreter wordt, adviseren zij om het plan als principeverzoek officieel in te dienen. Na ontvangst van het verzoek wordt een procedureel medewerker (casemanager) aan het initiatief gekoppeld. Afhankelijk van de grootte en complexiteit wordt ook een projectleider als contactpersoon aangewezen. De casemanager en eventueel de projectleider zijn aanspreekpunt voor de initiatiefnemer tijdens het hele proces: van het eerste vooroverleg tot en met de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Strategische intaketafel

Voor ruimtelijke initiatieven wordt gewerkt met een intake- en omgevingstafel. Afhankelijk van de aard en omvang van het initiatief kan een strategische project-intake vooraf nodig zijn. Deze strategische intake bepaalt in een vroeg stadium of een initiatief past binnen de toekomstambitie van de gemeente. Daarbij wordt gekeken naar de structurerende keuzes uit de Omgevingsvisie en de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (maatschappelijke meerwaarde en de wenselijkheid op deze plek). Initiatieven die voldoende aanknopingspunten bieden, kunnen vervolgens verder worden uitgewerkt richting een projectaanvraag en de intake- en omgevingstafel. Deze werkwijze zorgt voor een zorgvuldige, integrale beoordeling en meer duidelijkheid in een vroeg stadium.

Intake- en omgevingstafel

Voor ruimtelijke initiatieven wordt gewerkt met een intake- en omgevingstafel. De intaketafel en omgevingstafel worden uitgevoerd door ambtenaren met verschillende achtergronden en deskundigheden. Afhankelijk van het plan en de fase worden ook externe professionals betrokken, zoals de veiligheidsregio, provincie, waterschap of andere adviseurs.

De intaketafel is bedoeld om in een vroeg stadium te bepalen of een initiatief wenselijk is. De omgevingstafel vormt een verdiepingsslag, waarin een verder uitgewerkt plan wordt beoordeeld op haalbaarheid. Deze werkwijze past bij een integrale benadering en zorgt voor meer duidelijkheid in een vroeg stadium.

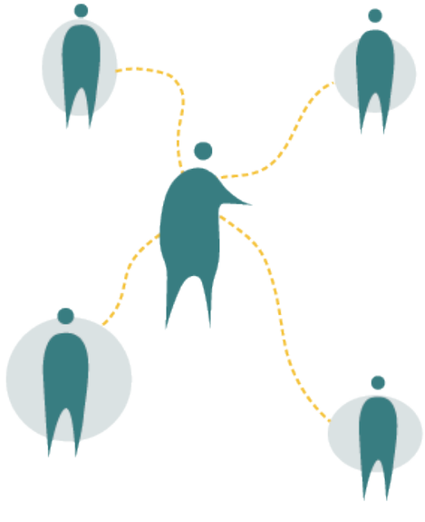

Omgevingsdialoog

Een omgevingsdialoog maakt deel uit van het planologisch proces. Daarbij ligt het initiatief om de omgeving te betrekken bij de initiatiefnemer. De omgevingsdialoog helpt om zorgen, aandachtspunten en kansen tijdig op te halen. De gemeente verwacht dat de omgeving op een zorgvuldige en open manier wordt betrokken, passend bij het initiatief en de gevolgen voor de omgeving.

In de praktijk gaat het om een aantal vaste stappen: belanghebbenden in beeld brengen, hen tijdig en duidelijk informeren, ruimte bieden voor gesprek, luisteren naar wensen en zorgen, en zichtbaar maken wat met de inbreng is gedaan (vastleggen in een verslag). Ook is het belangrijk om de verwachtingen helder te maken zodat het voor betrokkenen duidelijk is waarop zij wel en geen invloed hebben en waarom.

Leefbaarheidsinitiatieven

Leefbaarheidsinitiatieven ontstaan vaak vanuit inwoners en buurtgenoten die hun straat, buurt of kern prettiger, socialer of leefbaarder willen maken. De inwoners nemen hierin zelf het initiatief en werken samen aan de uitwerking van hun idee. De leefbaarheidsregisseur van de gemeente is daarbij het eerste aanspreekpunt en denkt mee over de mogelijkheden, de aanpak en de route naar de juiste regelingen, voorzieningen of fondsen en de vergunningen of de formele gemeentelijke toestemming. Als een initiatief voldoende is uitgewerkt, kan het worden ingediend bij het leefbaarheidsfonds. De gemeente bekijkt het voorstel. Mocht het nog niet helemaal passen binnen de voorwaarden, bekijken zij samen met initiatiefnemer hoe dit het passend kan worden gemaakt. Eigenaarschap ligt bij de inwoners en de gemeente ondersteunt waar nodig.

Partneroverleg

De gemeente voert ook overleg met professionele partners die belangen vertegenwoordigen en inhoudelijke kennis inbrengen. Denk aan de regio, de GGD en PIO Weerterland. Ook in regionale samenwerkingen met bijvoorbeeld gemeenten, provincie, waterschap, LLTB en natuurorganisaties wordt gewerkt aan gezamenlijke opgaven, zoals buitengebied, natuurherstel, landschap, duurzame landbouw en waterbeheer. Door kennis, perspectieven en verantwoordelijkheden te delen, ontstaat afstemming en een bredere afweging dan de gemeente alleen kan maken.

Beleidsparticipatie

Ook bij de uitwerking van nieuwe beleidsdocumenten onder de Omgevingsvisie kan participatie wenselijk zijn. Denk aan strategieën, programma's, beleidsregels of andere uitwerkingen. Niet elk onderwerp vraagt om dezelfde vorm van betrokkenheid. Daarom bepalen we per opgave welke participatievorm passend is. Soms volstaat informeren of raadplegen, soms is meer interactie nodig. Zo zorgen we ervoor dat beleid goed aansluit op de praktijk en op de belangen van inwoners, organisaties en andere betrokken partijen.

Informele vertegenwoordiging

Naast formele participatievormen zijn er ook informele organisaties en structuren die bijdragen aan de verbinding met inwoners. Denk aan de dorpsraden, de wijkschouw, Ondernemersvereniging, de kinderraad, maar ook individuele inwoners die zich actief uitspreken voor een onderwerp, bijvoorbeeld via spreekrecht in de raad.

Soms ontstaat informele vertegenwoordiging uit eigen initiatief, soms op uitnodiging van de gemeente. Zij brengen signalen, ervaringen en ideeën uit de gemeenschap in en vormen daarmee een waardevolle schakel tussen inwoners en gemeentelijk beleid.

10

10. Doorkijk en bijstelling

De Omgevingsvisie geeft de koers voor de lange termijn, met ambities en prioriteiten voor Nederweert. In vervolgstappen wordt de visie concreet gemaakt, daarmee krijgt het daadwerkelijk betekenis in de uitvoering. Wezenlijke ruimtelijke keuzes komen daarnaast ook via de daarvoor geldende bestuurlijke besluitvorming terug. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe die koers doorwerkt in beleid, programma's en uitvoering en hoe we de visie actueel en uitvoerbaar houden.

Van visie naar uitvoering

De Omgevingsvisie geeft richting aan onze keuzes, maar krijgt pas echt betekenis in de uitvoering. Omdat niet alle ambities tegelijk kunnen worden gerealiseerd, is een gefaseerde aanpak nodig, waarbij keuzes worden gemaakt wat betreft prioriteiten en de inzet van mensen en middelen. Daarbij vertalen we de visie naar beleid, programma's en projecten. Voor een aantal onderwerpen zijn al belangrijke stappen gezet, terwijl andere na vaststelling van de Omgevingsvisie verder worden uitgewerkt. Op die manier blijft de visie richtinggevend én uitvoerbaar.

De uitvoering van de Omgevingsvisie organiseren we rondom enkele hoofdpijlers: woningbouw, mobiliteit, buitengebied, economie en maatschappelijke voorzieningen en leefbaarheid. Deze hoofdpijlers weerspiegelen de belangrijkste opgaven voor Nederweert en hangen sterk met elkaar samen. Ontwikkelingen op het gebied van woningbouw hebben bijvoorbeeld direct gevolgen voor voorzieningen, mobiliteit en leefbaarheid. Keuzes voor het buitengebied raken tegelijkertijd landbouw, natuur, landschap en economische ontwikkeling.

Door op deze manier te werken, brengen we focus aan in de uitvoering, kunnen we beter prioriteren en is duidelijk waar de bestuurlijke en ambtelijke inzet op gericht is. De hoofdpijlers vormen daarmee de basis voor de verdere uitwerking van beleid, programma's en projecten.

Ruimtelijke Ontwikkelstrategie

Binnen de Omgevingsvisie zijn nog niet alle keuzes volledig op locatieniveau uitgewerkt. Mogelijke woningbouwlocaties zijn daarom aangeduid als zoekgebieden. Ook onderwerpen als de gewenste woningtypen, doelgroepen en randvoorwaarden voor ontwikkeling, zoals het versterken van bestaande kwaliteiten, voorzieningen en bereikbaarheid, vragen nog om nadere uitwerking. Die uitwerking krijgt vorm in de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie.

De Ruimtelijke Ontwikkelstrategie is geen Omgevingsprogramma, maar een overkoepelend ruimtelijk sturingsinstrument. De Ruimtelijke Ontwikkelstrategie vormt de brug tussen de ambities van de Omgevingsvisie en de juridisch bindende regels van het Omgevingsplan. In deze ontwikkelstrategie werken we de belangrijkste ruimtelijke opgaven verder uit in concrete gebiedskaders.

Doel van de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie is:

- Het vertalen van de ambities uit de Omgevingsvisie naar een meer concrete ruimtelijke koers;
- Het vastleggen waar en onder welke voorwaarden ontwikkelingen kunnen plaatsvinden;
- Het verder uitwerken van keuzes voor woningbouw, economie, mobiliteit, voorzieningen en groen;
- Het bieden van richting voor zoekgebieden en andere nog niet tot op locatieniveau uitgewerkte keuzes.

De Ruimtelijke Ontwikkelstrategie vormt daarmee de verbindende schakel tussen de Omgevingsvisie, de programma's en het Omgevingsplan.

Pijlers en programma’s

Binnen de Omgevingswet werken we met zowel verplichte als vrijwillige programma’s. De verplichte programma’s, zoals het volkshuisvestingsprogramma, het warmteprogramma en het programma luchtkwaliteit, werken wettelijke opgaven verder uit. Daarnaast stellen we onder de hoofdpijlers programma’s op om de ambities uit de Omgevingsvisie te vertalen naar concrete uitvoering. We kiezen voor een heldere uitvoeringsstructuur met enkele hoofdpijlers. De structuur biedt ruimte om, waar daar aanleiding toe is, aanvullende programma’s vast te stellen. Of dat nodig is, beoordelen we per onderwerp. Samen zorgen deze programma’s ervoor dat de koers van de Omgevingsvisie wordt doorvertaald naar de praktijk.

Pijler Woningbouw

Woningbouw is een belangrijke opgave voor Nederweert.
We willen zorgen voor voldoende woningen die passen bij de behoeften van verschillende doelgroepen en levensfasen. Daarbij zoeken we naar een woningvoorraad die betaalbaar, passend en toekomstbestendig is en die bijdraagt aan de leefbaarheid van de kernen. We zetten in op een zorgvuldige spreiding van woningen over de gemeente, met aandacht voor de bestaande kwaliteiten van kernen en omgeving.

Volkshuisvestingsprogramma (verplicht volgens Omgevingswet)
De Wet Versterking Regie Volkshuisvesting verplicht gemeenten om uiterlijk juli 2027 een Volkshuisvestingsprogramma vast te stellen als onderdeel van de Omgevingswet. Dit programma geeft concrete invulling aan onze ambities voor een toekomstbestendige en diverse woningvoorraad.

Nederweert groeit: we verwelkomen nieuwe inwoners en willen bestaande bewoners de mogelijkheid geven om passend te wonen in de verschillende levensfasen. Het Volkshuisvestingsprogramma vertaalt deze groeiambitie in concrete doelstellingen voor woningbouw, betaalbaarheid, leefbaarheid, kwaliteit en spreiding over onze kernen. We richten ons op het creëren van woningen voor starters, gezinnen en senioren, met aandacht voor duurzaamheid en klimaatbestendigheid.

Warmteprogramma (verplicht volgens Omgevingswet)
De Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie verplicht gemeenten om een warmte programma op te stellen als onderdeel van de Omgevingswet. Het warmteprogramma is de opvolger van de Transitievisie Warmte (TVW). Gemeenten moeten uiterlijk eind 2027 een eerste warmteprogramma vaststellen. In het warmteprogramma bepaalt de gemeente, samen met inwoners en andere betrokken partijen, de strategie voor de hele gemeente rondom duurzaam verwarmen. Daarbij wordt gekeken naar zowel de korte als de langere termijn, met als doel om in 2050 alle gebouwen volledig duurzaam te verwarmen.

De gemeente concretiseert dit warmteprogramma verder in uitvoeringsplannen voor de kernen. Een Warmte Uitvoeringsplan is een belangrijk onderdeel van het warmteprogramma.
Samen vormen het warmteprogramma en het uitvoeringsplan een belangrijke onderbouwing voor de wijziging van het Omgevingsplan in het kader van de energietransitie in de gebouwde omgeving.

Programma kostenverhaal en financiële bijdragen (vrijwillig programma)
Bij ruimtelijke initiatieven maakt de gemeente kosten. Het uitgangspunt is dat de initiatiefnemer bijdraagt aan de kosten die de gemeente voor het initiatief maakt. Voor bepaalde activiteiten verplicht de Omgevingswet de gemeente om deze kosten te verhalen. We proberen hierover altijd vooraf afspraken te maken in een anterieure overeenkomst. Als dat niet lukt, kan de gemeente het kostenverhaal publiekrechtelijk regelen via regels in het omgevingsplan of via een kostenverhaalsbeschikking.

Het programma beschrijft welke kosten en financiële bijdragen de gemeente kan verhalen. Het gaat bijvoorbeeld om ambtelijke begeleidingskosten, kosten voor onderzoeken en procedures, aanpassingen in de openbare ruimte, bouw- en woonrijp maken, nadeelcompensatie en gebiedsoverstijgende bijdragen aan infrastructuur, (recreatie)voorzieningen of kwaliteitsverbetering. De leges voor een omgevingsvergunning vallen onder de legesverordening en niet onder dit programma. Zolang Nederweert nog geen volledig gebiedsdekkend omgevingsplan heeft, maken we hierover afspraken bij initiatieven die afwijken van de geldende omgevingsplannen. De gemeente werkt in beginsel niet mee aan initiatieven van derden waarvan de economische uitvoerbaarheid onvoldoende is aangetoond.

Pijler Mobiliteit

Mobiliteit en bereikbaarheid zijn belangrijke voorwaarden voor een leefbare en toekomstbestendige gemeente. Nederweert wil goed bereikbaar blijven voor bewoners, bezoekers en ondernemers, met veilige verbindingen tussen de kernen, het buitengebied en de regio. Daarbij zetten we in op een samenhangende verkeersstructuur, goede fiets- en wandelroutes en een goede aansluiting op het regionale wegennet en openbaar vervoer. Omdat Nederweert groeit, kijken we vooruit naar de effecten daarvan op bereikbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersdruk. Een groeigerichte mobiliteitsstudie helpt ons om deze effecten in beeld te brengen en toekomstige keuzes goed te onderbouwen. Verkeersveiligheid en een prettige leefomgeving blijven daarbij belangrijke uitgangspunten.

Pijler Buitengebied

Het buitengebied is een dynamische ruimte waar landbouw, natuur, water, recreatie en wonen samenkomen. Daar liggen grote opgaven voor een gezonde leefomgeving, een toekomstbestendige agrarische sector, versterking van de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit, leefbare gemeenschappen en een robuust klimaat- en watersysteem. Daarbij willen we het herkenbare karakter van het gebied behouden en versterken. We werken samen met agrariërs, natuurorganisaties, ondernemers en bewoners aan oplossingen die economisch haalbaar, ecologisch verantwoord en maatschappelijk gedragen zijn.

Programma luchtkwaliteit (verplicht volgens Omgevingswet)

De Omgevingswet verplicht gemeenten om een Programma Luchtkwaliteit op te stellen wanneer omgevingswaarden voor luchtkwaliteit worden overschreden of dreigen te worden overschreden. Nederweert is aangewezen als een van de aandachtsgebieden, waarvoor een Programma Luchtkwaliteit vereist is. Het Programma bevat de maatregelen die nodig zijn om de luchtkwaliteit structureel te verbeteren en op termijn te voldoen aan de geldende omgevingswaarden. De uitvoering van deze maatregelen is belegd bij het gemeentelijke Projectbureau Luchtkwaliteit.

De aanleiding voor dit programma ligt in de aanhoudende druk op de luchtkwaliteit in Nederweert. In 2019 maakte het RIVM bekend dat de gemeente in 2018 de slechtste luchtkwaliteit van Nederland had. Mede daarop ondertekende Nederweert in 2020 het Schone Lucht Akkoord, een afspraak tussen Rijk, provincies en gemeenten gericht op het blijvend verbeteren van de luchtkwaliteit en het terugdringen van de uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide.

Pijler Economie

Nederweert wil haar bestaande economische basis versterken en ruimte bieden voor (nieuwe) ondernemers en bedrijvigheid. Daarbij richten we ons op het creëren van voorwaarden voor groei in sectoren die aansluiten bij onze identiteit en kwaliteiten, waaronder landbouw, maakindustrie, recreatie en vrijetijdseconomie. We maken zichtbaar waar economische ontwikkeling passend is, hoe we samenwerken met partners in de regio en welke randvoorwaarden gelden voor nieuwe initiatieven.

Pijler Maatschappelijke voorzieningen en leefbaarheid

In de Bouwsteen Maatschappelijke voorzieningen is, op basis van openbare data, een kwantitatief onderzoek gedaan naar de maatschappelijke voorzieningen in Nederweert. Het onderzoek richtte zich op de ruimteclaim van maatschappelijke voorzieningen in de gemeente Nederweert, uitgedrukt in m2 BVO, waarbij het huidige aanbod is vergeleken met de toekomstperspectieven uit de ruimtelijke bouwsteen. Op basis hiervan is in beeld gebracht welke maatschappelijke voorzieningen, in aard en omvang, nodig zijn bij een verdere groei van de gemeente. Daaruit blijkt dat bij groei, in ieder geval aanvullende behoefte is aan onderwijs- en binnensportaccommodatie.

In een volgende fase van de ontwikkeling van Nederweert is het van belang om naast de kwantitatieve behoefte ook de kwalitatieve behoefte inzichtelijk te maken; aan welk soort andere voorzieningen is behoefte en op welke locatie zijn deze nodig om ook op het gebied van welzijn voor de inwoners toekomstbestendig te zijn. Door vroegtijdig deze voorzieningen in de planvorming mee te nemen, ontstaat een dekkend en goed bereikbaar aanbod van noodzakelijke maatschappelijke voorzieningen.

Aanvullende programma's

In de toekomst kunnen aanvullende programma's worden opgesteld wanneer nieuwe (maatschappelijke) opgaven daarom vragen. Dat is mogelijk, maar vormt niet het vertrekpunt. We kiezen eerst voor een duidelijke uitvoeringsstructuur met enkele hoofdpijlers.

Prioritering, fasering en financiering

De opgaven waarvoor Nederweert zich gesteld ziet, komen niet alleen voort uit eigen ambities, maar ook uit bovenregionale ontwikkelingen en keuzes. Groei, bereikbaarheid, woningbouw, leefbaarheid en de transitie van het landelijk gebied vragen om investeringen die de gemeentelijke schaal overstijgen. Juist door samenwerking met Rijk, Provincie, regio en andere partners vanaf het begin te organiseren, kunnen ambities worden verbonden aan middelen, kennis en uitvoeringskracht.

De verdere uitwerking van de Omgevingsvisie vraagt om keuzes. Niet alle opgaven kunnen tegelijk worden opgepakt en niet elke ontwikkeling vraagt om dezelfde inzet of snelheid. Daarom werken we met prioritering, fasering en een financiële basis die past bij de schaal van de opgaven.

Prioritering

De vijf hoofdpijlers vormen samen de inhoudelijke basis voor de uitvoering van de Omgevingsvisie: woningbouw, buitengebied, economie en maatschappelijke voorzieningen en leefbaarheid. Binnen deze structuur bepalen we welke opgaven de eerste bestuurlijke en ambtelijke inzet vragen. Daarbij stellen we prioriteiten op basis van urgentie, samenhang en uitvoerbaarheid. Ook opgaven die noodzakelijk zijn om wettelijke verplichtingen en bestuurlijke afspraken na te komen, of die randvoorwaardelijk zijn voor andere ontwikkelingen, krijgen daarbij voorrang.

Op basis van huidige capaciteit kan met een aantal programma's aan de slag worden gegaan, maar om de doelen uit de ambities uit de visie allemaal waar te maken is aanvullend extra inzet en expertise nodig. Prioritering betekent niet alleen kiezen wat eerst komt, maar ook duidelijk maken wat op een later moment volgt. Daarmee ontstaat realisme in de planning en helderheid voor bestuur, organisatie, partners en inwoners. Keuzes voor de periode tot 2030 zijn vastgelegd in het coalitieakkoord. Deze keuzes worden verfijnd in het collegeuitvoeringsprogramma.

Fasering

De uitvoering van de visie wordt stapsgewijs opgepakt. Daarbij onderscheiden we in hoofdpijlers een korte termijn, een middellange termijn en een lange termijn.

- Op korte termijn gaat het om de uitwerking van de verplichte programma's, de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie en de vrijwillige programma's onder de hoofdpijlers.
- Op middellange termijn worden gebiedsgerichte keuzes verder geconcretiseerd en vertaald naar het Omgevingsplan en het uitvoering geven aan de programma's.
- Op lange termijn gaat het om de realisatie van grotere gebiedsopgaven, zoals de mogelijke ontwikkeling van een noordelijke ontsluiting en allicht een verdere concentratie van sportvoorzieningen. Mogelijke realisatie vindt enkel plaats nadat gedegen verkenningen en studies uitsluitsel hebben gegeven over dit soort gebiedsopgaven. Ook het verder ontwikkelen van samenhangende programma's en structurele samenwerking met partners over gemeentegrenzen heen hoort daarbij.

Deze fasering is niet statisch. De volgorde en snelheid van uitvoering kunnen veranderen als ontwikkelingen, financiering of samenwerking daarom vragen. Wel biedt de fasering houvast om de ambities beheersbaar en uitvoerbaar te houden.

Financiering

Een realistische uitvoering vraagt om een financiële basis die past bij de schaal van de opgaven. Dit kan niet alleen worden gedragen door gemeentelijke middelen, maar vraagt waar nodig ook om bijdragen van Rijk, Provincie, regio en andere partners. De financiële doorwerking van de visie krijgt daarom op meerdere manieren vorm: via het reserveren en programmeren van gemeentelijke middelen, via het actief zoeken naar cofinanciering en subsidiemogelijkheden en via het verbinden van inhoudelijke ambities aan regionale, provinciale en rijksprogramma's.

Ook initiatiefnemers dragen bij aan de kwaliteit van het gebied en de integrale ontwikkeling daarvan. Dit kan middels vrijwillige en verplichte bijdrages. We onderzoeken de mogelijkheden van een vereveningsfonds voor initiatieven die niet voldoen aan de kaders voor programmering en betaalbaarheid. Met een bijdrage in zo'n fonds kunnen passende initiatieven elders worden gecompenseerd

Voor het kostenverhaal volgt een nadere uitwerking, de basis hiervoor zal worden gelegd in de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie. Daarnaast kan een actief grondbeleid door de gemeente bijdragen aan meer regie op de ontwikkeling van gebieden, al vraagt dat tegelijk om een zorgvuldige afweging van risico's, inzet en financiële dekking. Op die manier vergroten we de slagkracht en versterken we de samenhang, het draagvlak en het perspectief voor de lange termijn.

Organisatorische en financiële doorwerking

De uitvoering van de Omgevingsvisie vraagt niet alleen om beleidsmatige vertaling, maar ook om voldoende capaciteit en slagkracht binnen de gemeentelijke organisatie. De opgaven zijn inhoudelijk breed en vragen vaak om afstemming tussen meerdere vakgebieden. Daarom is het belangrijk dat de organisatie beschikt over voldoende capaciteit om prioriteiten uit te werken en te begeleiden, integraal werkt zodat ruimtelijke, sociale, economische en financiële belangen in samenhang worden afgewogen, en tijdig samenwerking zoekt met andere overheden, maatschappelijke partijen en marktpartijen. Ook het leren van lopende trajecten en ervaringen is van belang, zodat de uitvoering steeds effectiever wordt.

De schaal van veel opgaven overstijgt de gemeentelijke grenzen. Juist daarom is samenwerking met Rijk, Provincie, regio en andere partners vanaf het begin nodig om ambities te verbinden aan middelen, kennis en uitvoeringskracht. Daarmee ontstaat meer slagkracht, samenhang en perspectief voor de lange termijn.

Belangrijk is dat de Omgevingsvisie de bestaande inzet in samenhang brengt en een basis vormt voor het stellen van prioriteiten. Veel van de belangrijkste programma's lopen al of zijn al bestuurlijk voorzien en maken onderdeel uit van de bestaande begroting en organisatie. De Omgevingsvisie brengt deze inzet dus samen en geeft er richting aan. Eventuele aanvullende ambities of latere keuzes kunnen op termijn leiden tot extra capaciteit of middelen, maar dat is een afzonderlijke bestuurlijke afweging en geen direct gevolg van de vaststelling van deze visie.

Samenwerking met Weert

Op 20 maart 2025 hebben Weert en Nederweert een intentieovereenkomst ondertekend. Hierin ligt de wens verankerd om de samenwerking te versterken op thema's waar beide gemeenten overlap hebben, zonder dat zij hun eigen zeggenschap en identiteit verliezen. Doel van de overeenkomst is:

- Het versterken van de samenwerking tussen Weert en Nederweert op het gebied van verstedelijking, ruimtelijke ontwikkeling, economie, woningbouw en energie;
- Het onderzoeken van de onderlinge afhankelijkheid en beïnvloeding op de verstedelijkingsopgaven;
- Het afstemmen van ambities en plannen zodat beide gemeenten efficiënter kunnen samenwerken zonder hun eigen identiteit te verliezen;
- Het onderzoeken van inhoudelijke overlap in bestaande kaders, personeel en projecten.

Op basis van deze overeenkomst worden samenwerkingsafspraken vastgelegd. De samenwerking met Weert zorgt voor een aanpak waarin opgaven, middelen en uitvoeringskracht slim worden verbonden.

Voor de verdere uitwerking van de hoofdpijlers kijken we waar afstemming met Weert van meerwaarde is. Dit leggen we vast in jaarlijkse werkprgramma's.

Monitoring en bijstelling

De Omgevingsvisie is een momentopname. In deze visie hebben we lopende trajecten, opgaven en kansen met elkaar verbonden en in samenhang gebracht. Daarmee is de Omgevingsvisie nooit af. De leefomgeving van Nederweert verandert voortdurend, en nieuwe ontwikkelingen, inzichten en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de gekozen koers.

De Omgevingswet noemt dit de beleidscyclus: het steeds opnieuw volgen, beoordelen en zo nodig aanpassen van het beleid. We vinden het belangrijk om regelmatig te kijken of we nog voldoende in de richting bewegen die in deze visie is beschreven. Daarbij letten we op vragen als: sluiten de ontwikkelingen nog aan bij onze ambities, zien we nieuwe trends of opgaven ontstaan en zijn de maatregelen nog passend?

Monitoring speelt daarbij een belangrijke rol. Door ontwikkelingen te volgen, kunnen we tijdig zien of bijsturing nodig is. We actualiseren de Omgevingsvisie daarom als daar aanleiding voor is; tekstuele of ondergeschikte aanpassingen kunnen ambtelijk worden verwerkt. Voor de transparantie worden de exacte wijzigingen bijgehouden in de bijlagen.

Omdat de Omgevingsvisie nieuw is voor ons, houden we het eerste jaar de vinger aan de pols en rapporteren we uiterlijk twee jaar na vaststelling van de visie over de uitvoering en de monitoring. Wanneer er sprake is van ontwikkelingen die vragen om tussentijdse bijsturing, dan leggen we dit aan de raad voor.

Op die manier blijft de Omgevingsvisie een levend document: richtinggevend, maar ook flexibel genoeg om mee te bewegen met nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Zo werken we stap voor stap aan een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers van Nederweert.

Status van de Omgevingsvisie

Zoals al eerder benoemd is dit opgemaakte document een statische, eenmalige weergave van de Omgevingsvisie: een momentopname van de eerste versie. Dit document wordt niet geactualiseerd. De Omgevingsvisie wordt dynamisch ontsloten via het DSO. Wijzigingen en bijstellingen worden uitsluitend in het DSO verwerkt. De versie in het DSO is daarmee de actuele en leidende versie. Aan de inhoud van dit document kunnen geen zelfstandige rechten worden ontleend.

